

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Şükran Yiğit

*Bir Akdeniz
Kedisinin Hatıraları*

iletişim

ŞÜKRAN YIĞIT • Bir Akdeniz Kedisinin Hatıraları

ŞÜKRAN YİĞİT 1961'de İstanbul'da doğdu, Ankara'da büyüdü. ODTÜ Endüstri Mühendisliği Bölümü mezunu. İlk romanı *Ankara Mon Amour!* 2003'te İletişim Yayınları tarafından yayımlandı. Halen Frankfurt'ta yaşıyor.
sukrany@aol.com

© Şukran Yiğit

İletişim Yayınları 1044 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 149

ISBN 975-05-0288-4

© 2004 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2004, İstanbul (3000 adet)

EDITÖR Can Cankoçak - Asuman Oktay

KAPAK Suat Aysu

FOTOĞRAFLAR Şukran Yiğit

KAPAK FİLMİ 4 Nokta Grafik

UYGULAMA Hüsni Abbas

MONTAJ Şahin Eyilmez

BASKI ve ÇİLT Sena Ofset

İletişim Yayınları

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ŞÜKRAN YİĞİT

Bir Akdeniz Kedisinin Hatıraları

“Doli’yi Hatırlıyor musun?”

i l e t i ŝ i m

İlknur'a, Gamze'ye ve Kedilerine

*“Öyle durgun, sıcak saatler vardır ya,
Hani kararmış tahtalar, nikel, bakır
İşir karanlık odalarda, kanarya
Susar, kedi uyur, yazdır.”*

OKTAY RIFAT

25 Mart 1994

“Düşünüyorum, o halde varım,” diyen o adamın ne kadar inkâr etmeye çalışırsa çalışsın, bu sözleri aslında bir kediye bakarak, onu anlatmak isterken söylediğine, içinden gelen “kedi sum ergo bummm”u zar zor bastırdığına kalıbını basıyor Hayrettin Amca. Peki o zaman Anıl neden günlerdir mütemadiyen şu şarkıyı çalıp da bütün dünyaya atın, koyunun, ineğin ve hatta bir köpeğin düşündüğünü bas bas ilan edip benim âsâbımı bozuyor? Bu, adımın bir kez bile düşünen yaratıklar arasında anılmadığı “Arizona Rüyası” denen şey aslında bir karabasan değildir de nedir? Hayrettin Amca’nın “Yaşamın Trajik Duygusu” dediği şey de böyle bir şey mi acaba? Bu duygu mu beni gün batımlarında terasımın en uç noktasına getirip bırakan şey? Bu duygu mu Anıl’a kış gelince masasını pencerenin önüne çekti? Bu duygu mu bana, sırtımı eve, yüzümü limana çevirdiğim şu eşsiz kızılıktaki saatlerde, tüm yaşadıklarımı arkamda bıraktığım hissini verip, daha bu sabah yaşadıklarımı bir anı parçası haline getiren duygu? Böyle zamanlarda her şeyden, en baştan emin olmak istiyorum ve diyorum ki Anıl’ın “Arizona Rüyası” devam ederken:

Benim adım Doli. Adım artık kimsenin hatırlamadığı ya da hatırlamak istemediği nedenlerden ötürü bir kadın adı, ama ben bir erkeğim. Sıcak ama çok sıcak bir yaz günüydü annemin ılık nefesini ilk kez yüzümde hissettiğimde. Annem Dafo'nun aynı yıl içindeki ikinci doğumundan olan üç yavrudan biriyim ben. Annemin o yıl yaptığı ilk doğumdan geriye sadece Daki Ağbim kalmıştı, ikinci doğumdan ise bir ben kaldım bu evde.

Bugün erkenden uyandım, havalar yeterince ısınmadığı için hâlâ evde uyuyorum. Bu evde mutlu sayılırım, gerçi bazen konuşmaları çok uzun tutuyorlar, boş konuştukları da oluyor ama burası benim, benim evim! Bahçeye çıkıyorum, terasta uzanıyorum, hayaller kuruyorum, Aşağı Mahalle'ye gidiyorum, bazen iyi oluyorum, bazen kötü. İşte zaman böyle biraz önceyle, biraz sonra arasında bir yerde akınp gidiyor.

Yaşadığım evdeki gayri resmi kedi nüfusu devamlı değişiyor. Çok göç alan bir ev bu! Burada ailemden ilk yaşamaya başlayan annem olmuş. Güneşli bir kış sabahı, daha birkaç saat önce Ankara'nın karanlık kışından dönen Anıl, esintiye aldırmadan bahçede mutlu mutlu kahvaltı ediyormuş. Annem Dafo onu görünce yanına gitmiş, peynir, bir parça peynirmiş aklındaki. Ama annemin gözleri! Benim sokak kadını annem o gün bir anda bir temiz aile kedisi olmuş çıkmış. Şimdi yine eski hayatına döndü ya, o ayrı mesele... Hani ne diyorlar buraya gelenler: "its e loooooong, sed sitori."

Annem ben doğmadan önce evin etrafında dolaşan Sapık'la romantik bir ilişki yaşamaya başlamış, bu ilişkinin nedense Hayrettin Amca tarafından hep abartılan "tensel" boyutunun ilk meyvelerinden sadece Daki Ağbimi tanıyabildim. Yavruların ikisi doğumun hemen ertesinde ya ölmüşler ya da Sapık tarafından... Neyse... Bilmiyorum artık, günahı boynuna... Anıl, Kafe'sinin sandalyeleri arasında saklanan Daki Ağbimi eve almış ve annemle birlikte orada bakmaya başlamış, ama annem bir süre sonra yine aş-

kının derdine düşmüş. İşte annem ile Sapık'ın aşklarının bu son dönemi Kara'nın, Pamuk'un ve bütün dünyanın beklediği benim doğumumla sonuçlanmış.

Doğumumdan hemen sonraki iki ay sanırım hepimiz için en mutlu zamanlardı. Yaz olduğu için ortalık biraz kalabalıktı ama annem Dafo, ağbim Daki, Kara, Pamuk, ben ve zaman zaman da Hayrettin Amca, hep birlikte yaşıyor ve bu kadar nüfusa yine de aç kalmıyorduk. Tabii Hayrettin Amca hiçbir zaman bizim statümüzde değildi. Hayaatını sürdürebilmek için yakınlardaki bir iki lokantaya gider gelirdi. Bizden tamamen farklı bir fiziğe ve geçmişe sahip olduğu için onun bir Balkan ülkesinden geldiği iddia olunur; halbuki Hayrettin Amca bize köklerinin ta Mısır'a kadar uzandığını anlatır hep. En büyük büyük büyük büyük dedesi... Evet, en büyük büyük dedesi genç yaşına rağmen, saraydaki mebeyincibaşının yakınıymış. Daha sonra bu genç ve ailesi, muhtemelen talihsiz bir iftiranın sonucunda Patara'ya göçmüşler. Patara o zamanlar buralarda en gözde kentmiş. Aile zamanın en güzel tiyatrolarından birinde yaşayan Likya'lı aristokrat bir aile ile karışmış. Fakaaat ırmağın kıyıya taşıdığı kumlar o kadar huzurlarını bozmuş ki, kurulmasına çok önemli katkıları olan bu kentten sekiz yüz yıl sonra ayrılmak zorunda kalmışlar. Annem Hayrettin Amca'yı kırmak istediği zamanlar hep "Apollon'u gören bir kentten gelen bu ailenin neden bu kadar kaba olduğunu bir türlü anlayamıyorum" der. Hayrettin Amca ise bu sözleri duyduğu zaman her ne yiyorsa, oracıkta bırakıp gider.

28 Mart 1994

Dün korkunç bir yağmur yağdı. Elektrikler kesildi, herkes evinde oturdu. Evde şöyle konuşmalar geçti.

“Ah Dafo, nerelerde acaba?”

“Bırak artık şu sokak kadını!”

Haklı bunu söyleyen şahıs, sokak annemin ruhunda var, o her yerde geçici olmak istiyor, bir yerde olmanın oraya ait olmak gibi bir bedeli varsa eğer, işte onu ödemek istemiyor. Neden istesin ki? Annem, içinde kaç dünya barındırdığı belli olmayan gözlerini nereye dikerse orası onun olmuyor mu zaten? Bahçe kapısına geldiği an ayağının birini tam eşiğin üstüne atıyor ve öylece duruyor, tek tek değil içeridekilerin hepsine birden bakıyor. “Ben ve sizler” diyor o eşikte duruşundaki ihtimal, “ben ve sizler” diyor yüzündeki o kıpırtısızlık, “ben ve sizler” diyor gözlerindeki o çelik pırıltısı ve o an, sanki onun gözlerinden bu dünyayı izler gibi oluyor ve kendime sadece “içeridekilerden biri” olarak görünüyorum, belki de haklı diyorum, hiçbir şeye bağlanmamak lazımdı:

Geçen kış ağbım Daki ve kardeşim Pamuk’la birkaç gün yalnız kalmıştık. Anıl’ın rica ettiği komşular bize arada bir yemek getirip verdiler, Melek Teyze de bizi bir kere akşam yemeğine aldı. Anıl’ın vermesi gibi olmuyor tabii. Bir kez de annemin sokak ruhunu miras alan ve evi çoktan terketmiş olan Kara’nın peşine takıldık ama tek lokma bir şey alamadık. Pek iyi günler geçirmedik yani. Sonra Anıl döndü, nasıl sevindik, nasıl sevindik! Ama bu sevincimiz pek uzun ömürlü olmadı. Arka arkaya iki acı olay: Ağbım Daki’nin ve kardeşim Pamuk’un vakitsiz vefatları. Daki’yi bir sabah balkonda cansız bulduk. Anıl, Daki Ağbi’mi Akçagerme yakınlarında bir yere götürüp gömdü, sonra dönüp bizi evden alıp, lokantaya götürdü, üzüntümüz hafifler sandı. Ah şu şarkı meselesinde de böyle duyarlı davranabilseydi bi!

Lokantadan eve dönünce uzuuun uzuuuun Daki Ağbı'mı düşün-
dük. Neden bilmem ama kendisi "bi parça" yavaştı. Ama biz onu
kendimizden ayırdetmedik, oyunlarımıza hep onu da aldık, yaşı-
na başına bakmadan bizimle birlikte aynı topun peşinden koştu-
rurdu. Tuvaletini de hiçbir zaman doğru dürüst yapamazdı affe-
dersiniz, toprağın bir tarafını eşer, sonra gidip başka bir yere ya-
par, sonra da açtığı fakat kullanmadığı çukuru kapatıp neşeyle
yanımıza dönerdi. Bunu hiç ama hiç yüzüne vurmadık.

Daki Ağbı'mı, size anlayabileceğiniz gibi anlatmaya çalışırsam
eğer: Onda o, çok iyi insanlara özgü saflık ve güzellik vardı, bun-
lar annemden aldığı gururu ile birleşince tam anlamıyla narin ve
güzel bir kedi oluyordu. Çocukluğunda yaşadıklarına rağmen,
olanları Sapık ile hiçbir zaman tartışmadı, zaten onunla konuş-
mazdı da.

Ayrıca bünyesi de alerjikti Daki Ağbı'mın!

3 Nisan 1994

Bugün annem Dafo yine eve teşrif etti, Vanessa Redgireyv gibiy-
miş annem, öyle bir asillik varmış onda, ikisi de yaşlandıkça gü-
zelleşip, yaşlandıkça daha çok birbirlerine benziyorlarmış. Kim
diyecek, Anıl diyor tabii ki bunları! Bu dediklerini ondan başka
da bir anlayan var mıdır bilmem. Yoktur herhalde. Bir tek Hayret-
tin Amca belki.

Annem her zamanki gibi gidip ona yakınlık göstermemi bekli-
yordu, ama tuttum kendimi, yapmadım. İkimize birlikte verilen
yemeğin bir kısmını ondan biraz ileriye taşıyıp sessizce yedim.
Büyümüş gözlerle uzuuun uzuuuun seyretti beni. Yemeğimi bitirir
bitirmez de hiç göz göze gelmemeye çalışarak bahçeye çekildim

ve gözlerimi kapattım. Az sonra dayanamayıp yanıma geleceğini biliyordum.

Beklediğim gibi, gelip yavaşça yanıma oturdu, tüylerimde yarattığı hafif esintiden neler diyeceğini kestirmiştim sanki, başımı öbür tarafa çevirdim.

“Bak Doli... bu saçma ismi yine kim bulduysa... Yine bir film adıymış değil mi bu? Ama yine de Pamuk’tan iyidir. Her neyse... Sanma ki seni hiç düşünmüyorum, belki de Daki Ağbi’nden sonra en sevdiğim çocuğum sensin. Dün Hayrettin’le de konuştum. Senin buradan çıkacağın yok anlaşılan, bildiğin gibi yap!”

“Öyle yapıyorum zaten,” dedim esneyerek, onu hiç önemsemeyerek. İrkildi birden. Bu sözleri, bu tavrı, bu ilgisizliği, bu kayıtsızlığı benden hiç ama hiç beklemiyordu, tek bir söz söylemeden çekti gitti. Bir daha da gelmedi.

Ne yalan söyleyeyim, Pamuk’tan sonra çok yalnız kaldım, o kadar yalnız kaldım ki artık birisini yanımda istiyor muyum istemiyor muyum, bilmiyorum. Geçenlerde Anıl’ın “Dünyada bir yavru kedinin bakışları kadar güzel ve saf hiçbir şey olamaz,” dediğini duyar gibi oldum uykumun arasında. Benim bakışlarım artık değişmiş olmalı, Anıl bir yavru kedi istiyordur belki o yüzden, belki Pamuk’tan sonra bir başkasına alışmak da vardır kaderimde. Bu konuyu artık düşünmek istemiyorum, biliyor musunuz, beni çok üzüyor.

Annem Dafo! Erişilmez güzellik!

*Ve büyük ihtimaldir ki babam olan Sapık:
Kimbilir az sonra neyin peşine düşecek!*

4 Nisan 1994

O kahrolası çöp kamyonunun sesiyle fırladım yerimden yine. Bu saatlerde hep içeride olmaya dikkat ediyordum halbuki, ama bugün ilkbaharın tatlı ılıkliğından olsa gerek, burada uyuyup kalmışım, şu kuyunun yanındaki bankta. İşte bu kamyonu Pamuk'u götüren. Birden hareketlenip karşı kaldırıma doğru koşmuştu, gelen arabayı fark etmemişti, küçüktük daha. Araba durmadı bile, sanki ufak bir taşa tökezlemişcesine bir an yavaş-ladı ve sonra yoluna aynı hızla devam edip gitti. O kadar önemsizdi ki Pamuk o araba için, bir hayat değil de sadece hesapsız tökezleniveren bir şeydi işte, Pamuk yolun kenarına savrulurken benim hayatımın da onunla birlikte savrulduğunu düşünmüş müdür hiç o adam, arkada kim kaldı demiş midir, çöp kamyonlarının sesinden hep korkmuş mudur?

Sonra bu çöp kamyonuyla gelenler Pamuk'u diğer "laylon" çöp torbalarıyla birlikte alıp götürdüler. Bütün akşam ağladım içimden, Anıl da boşuna aranıp durdu, ona çöpleri gösterdim, anladı hemen, üzülmememi söyledi ve bahçede bir sürü balık kızarttı. Sonra "hadi" diye bağırdı mahalleye, "Bugün Gardın Parti var!" Düşük Kontes Dolores, kızları, torunları, Hayrettin Amca, Sapık, Afrika, Şerefsiz, Ürkek dahil bütün mahalle toplandı, ama benim hiçbir şey yiyecek halim yoktu, tek umudum çöp kamyonunun onu geri getirmeseydi, bekledim, bekledim, bekledim. Kamyon her gün gelip gidiyor ama onu geri getirmiyor.

12 Haziran 1994

Dolores'in kırmızı tasmaı boynuna geçti mi, yaz başlamış demektir buralarda. Alman komşular gelmişlerdir unkü. Onlar geldiler mi kontes olur o, sonbahar gelip de Almanlar ülkelerine döndüler mi yine "düşer". Düşüşü mahalledeki çocuklardan birinin Dolores'in kırmızı tasmaını alıp kendi kedisine takmasıyla başlar, bir süre dolaşır ortalıkta amaçsız amaçsız, orda burda kapılarda bekler. Sonra hiçbir şey olmamış gibi, yazın yediği çeşit çeşit mamaları, attığı havaları unutup yine bizim terasa talime başlar, süt delisidir o süt! Bazen kendi sütümün son birkaç damlasını bırakıp kenara çekilirim, onun bir ibadeti andıran süt içişi ni seyretmek için.

Mutfak raflarının dibinde köşesinde kalmış tozları silmekle işe başlayan titiz bir ev kadını ruhuyla eğilir süt kabına Dolores. Yerdeki damlaları yalar önce, özenle, tek tek ve benim bu kutsal içecek karşısındaki saygısızlığımı vurgulamak ister gibi suçlayan bakışlarla bir an beni süzer yerdeki damlalar bitince. Sonra rafın geniş yüzeylerini silen soluk soluğa bir heyecanla, kendini tamamen kabın içindeki sütü içmeye verir, tek bir beyaz leke görünmeyinceye kadar. O da bitince bütün kabı yalar, cilasını eker ve gönöl rahatlığı ile eker gider. Başka da bir özelliği yoktur onun!

Hayatı kapılarda geçen Kontes Dolores.

5 Temmuz 1994

Sıcak, sıcak, sıcak, sıcak... Gözlerimi açamıyorum. Bahçeye iniyorum, terasa çıkıyorum, tekrar bahçeye iniyorum, kuyunun yanındaki bankta oturuyorum, kapının önüne çıkıyorum, tekrar bahçeye iniyorum, çardağın altına uzanıyorum ve hâlâ sıcak.

Yazla birlikte hayatın bütün düzeni değişiyor burada, evdekilerin hepsi terasta yaşıyorlar, eve bir tek uyumak için giriyorlar, sabah onlara kadar uyuyorlar, gidiyorum geliyorum, kapılar kapalı. Pencereler açık ama onları da sıkı sıkıya telledi Anıl. Problem malum: Sivrisinekler. Bu yaratıklar vampirlerin hayvan kılığına girmiş hali anladığım kadarıyla, geceleri yaşıyorlar, kan içiyorlar, ama beni yine de asıl vampirler kadar heyecanlandırmıyorlar.

Dün gece Aşağı Mahalle'den arkadaşlarla kasabanın arka sokaklarında vampir aramaya çıktık. Barların hemen hepsi kapanmıştı, kapıların önlerine yığılan bira fiçilerinin, boş şişelerin arasında bulabildiğimiz boşluklara yerleşip beklemeye başladık. Bir süre sonra Aşağı Mahalle'den, köklü bir aile ile birlikte yaşayan Paçavra da katıldı bize. Sessiz olmaya çalışıyorduk, vampirler seslerden ürkerlerdi.

Az sonra iki gölge belirdi sokakta.

"Birisi kadın," diye fısıldadı Kara. Paçavra ise durmadan, "Ama sen demiştin ki onlar, onlar, ama onlar..." deyip duruyordu.

Paçavra'nın pek akıllı olmadığı herkes tarafından bilinir, bu yüzden her gün duymadığımız bir sözcüğü hatırlayamamasına pek şaşırmayıp, "Vampirler mi?" diye sorarak, Paçavra'yı kırmadan sözcüğü ona haurlatmak istedim, fakat o sözcüğü söylememle birlikte bütün tüylerim diken diken oldu, içimden sanki o çöp kamyonu geçti. Vampirlerrrrr! Öğle vakti çardağın altında bir gö-

züm açık bir gözüm kapalı dinlediğim Hayrettin Amca'dan öğrendiğim bu sözcük, karanlık, sessiz ve cehennem gibi bir yaz gesinin ortasında söylenince yepyeni bir anlam kazanıvermişti.

“Onlar, yani o dediklerin tek başına dolaşmıyorlar mıydı?” diye fısıldadı yine Paçavra.

“Evet, Hayrettin Amca öyle anlatmıştı.”

Gelenler yavaş yavaş önümüzden geçip gittiler. Bir fıçının üstüne sıçrayan Paçavra hâlâ onları seyrediyordu. “Bir dakika baksana,” diye seslendi aşağıya. Gözleri karanlıktan ve heyecandan iki kat büyümüşü. Adsız ve Kara ile boyunlarımızı fıçıların arasından biraz uzatınca bir de ne görelim! Adam dişlerini kadının yüzünde, kulaklarında, dudaklarında gezdirmiyor mu!

“Son durak boyun” dedim Adsız’a.

Zaman durmuş gibiydi, adam yaptıklarına devam ediyor, kadın ise başını bir o yana bir bu yana atıp duruyordu. Bir süre sonra durdu adam ve sarılıp yollarına devam ettiler.

“Acıdı herhalde kadına” dedi Paçavra.

Dördümüz yine çıktık yola, kendimi hem hayal kırıklığına uğramış hem de rahatlamış hissediyordum. Ama bunlardan hangisi gerçek bendim? Birbirinin upatıp aynısı geçen şu günlere, gerçek bir heyecan katacak bir vampiri göremediği için üzülen gerçek bir erkek mi, yoksa terasını, bahçesini, çardağını ve kışın yanan sobasını tehdit edecek bir vampirin en azından bu gece yollarda olmadığını öğrenip rahatlayan ve bu muhteşem duyguyla yine terasına koşan basit bir zavallı mı?

Eve giden sokağa döndüğümde Hayrettin Amca ile karşılaştık:

“Ne o? Bu saatte nereden geliyorsun böyle?”

“Hiç, Kara’larla vampir bakmaya gittik.”

“Siz kendinizi NivYork banliyölerinde falan mı sanıyorsunuz?”

Kaş burası Kaş! Vampir falan yetişmez burada. Bütün o vampir-

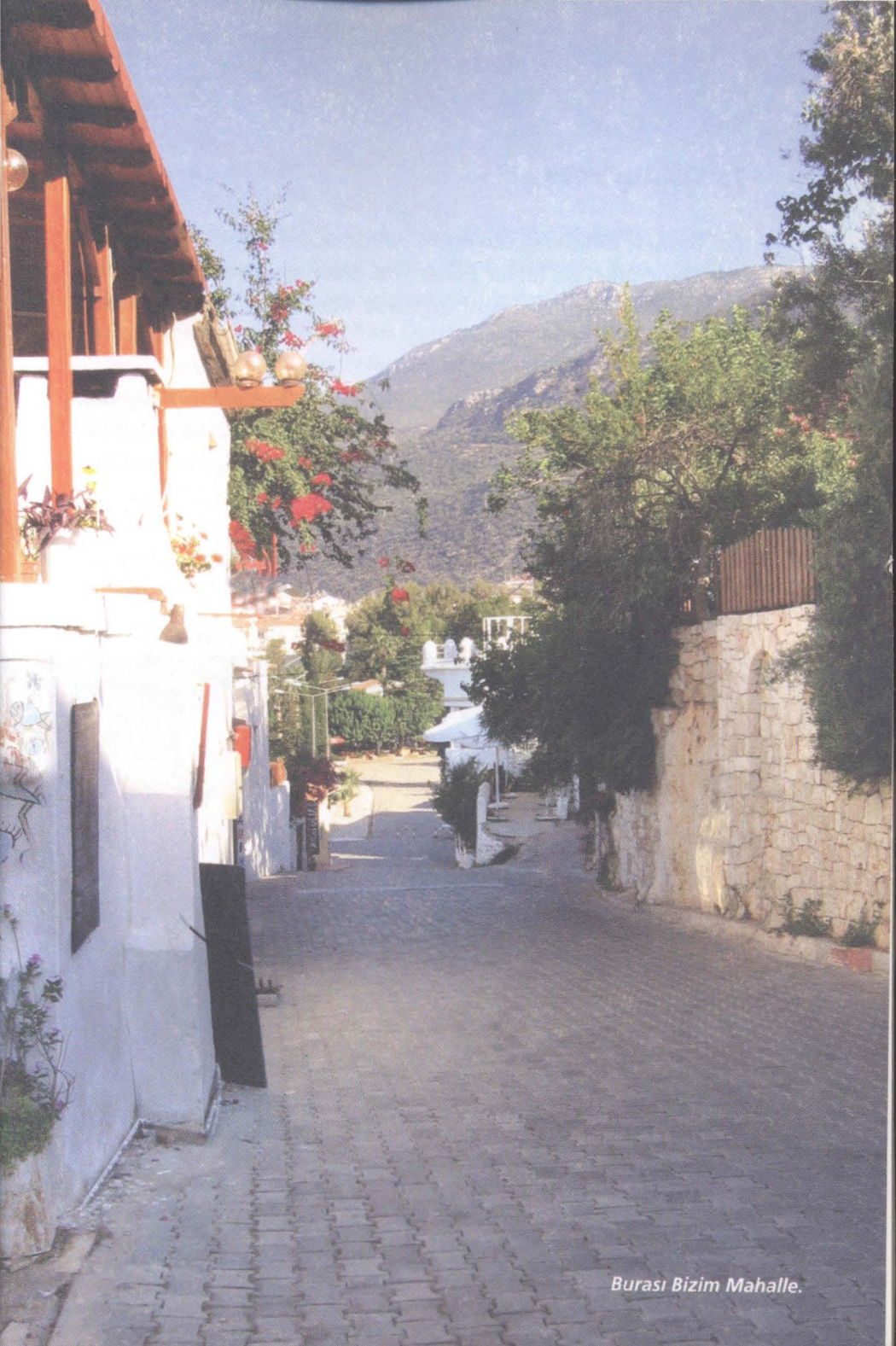
ler, Omen'ler, Hallovinler'ler, Kurt Adamlar falan hepsi Amerikalı olur.”

“Omen, Kurt Adam falan da kim? Hem sen nereden biliyorsun vampirlerin Amerikalı olduklarını?”

“Sizin evde duymuştum.”

“Tamam canım o zaman, söylerim öbürlerine de, boşuna beklemeyiz bir daha.”

Hayrettin Amca, hep zenginlerin gittiğini söylediği sokağın başındaki restorana doğru ağır adımlarla yoluna devam etti. Ben terastaki boş tüpün yanına kıvrıldım. Ay denizin üzerinde pırıl pırıl parlıyordu. Ayısığı yağmurundan sıırıslıkılam olmuş teknele birileri onlara ninni söylüyormuş gibi yavaş yavaş sallanırlarken, kendimi NivYork'ta bir mezbahanın duvarının dibine sinmiş, geçen vampirleri izlerken gördüğüm derin bir dūře dalmışım.

Burası Bizim Mahalle.

15 Temmuz 1994

Yaz bitmek bilmiyor, Hayrettin Amca desen on gündür ortada yok, annemden de hiçbir haber yok. Kara uğradı sabah, o da ne zamandır görmemiş ikisini de. Evde annemden ölmüş gibi söz ediyorlar, bekliyorlar da ama.

Kara artık tamamen kendi hayatını kurdu denilebilir, herkesten bağımsız eski fırının orada yaşıyor, Pamuk'tan pek konuşmuyoruz onunla ama beni ziyaret etmeyi hiçbir zaman ihmal etmiyor.

Kardeşim Kara, yakışıklı çocuktur!

16 Temmuz 1994

Bu arada evin yeni bir “konuğu” var. Paçavra’nın annesi bu vahşi. İsimsizdir o da, yani ikinci ismi yoktur. Herkesin içinde, yalnız kendisinin bildiği ve kimseye söylemediği bir ismi vardır tabii ki, biz ona birinci isim deriz. Ama burada, yani iktidarda sorun ikinci isimdir. İkinci isim ise birbirimizle ya da insanlarla olan ilişkilerimizden ortaya çıkan isimdir. İşte hemen bu ismi de buluverdiler ona da: Gizem! Gizem! Gizemmiş! Gizem’in “e’si” açık değil de kapalı “e” olarak söylenecekmiş, yoksa olmazmış, sıradan olurmuş, bu kedinin nesi sıradan değil ki ismi sıradan olmasın?

Fakat bu vahşide yılların alışkanlığı var, isimden falan anladığı yok ki onun! Yemek kondu mu kıcını sallaya sallaya geliyor, tek pençede de taa bahçenin öbür köşesinde buluyor kendisini. Üstelik hamile, üstelik bana yüz verdiği de yok. O zaman ne işi var burada?

18 Temmuz 1994

Gizem’in yani Paçavra’nın kırk yıllık isimsiz ve vahşi annesinin yemekleri özel olarak bahçede verilmeye başlandı. Hem de benim evdeki yemek saatime paralel olarak. İlk günler farketmedim bunu. Ben dalmış, kendi yemeğimi yerken o da kendisine ne veriliyorsa artık, güzel güzel yiyormuş. Bu işi keşfetmem ne kadar sürdü, ne yazık ki bilmiyorum. Yani bugünün “Gizem Hanımefendisi” olan o soysuz sopsuz kadınının orada kaç gündür beslendiğini hâlâ anlayabilmiş değilim.

Dün sabah Anıl’ın önüme kahvaltı diye koyduğu ekmek peynir bulamacını tamamen yiyemeyip bahçede biraz kestirmeye inmiştim ki bir de ne göreyim: Gizeem Hanım aynı bulamacı döke saça

yemiyor mu! O bulamaç gözümde bir ciğer diyemeyeceğim ama bir tavuk kızartması oldu sanki. Tek bakışım yetti ama, gıkını bile çıkaramadan gitti seninki.

Türkân Hanım döndü nihayet bugün Ankara'dan. Beni de bir özlemiş ki! Belki o bu duruma bir müdahale eder, yoksa bu işler böyle bir tek Anıl'ın eline kalırsa bu ev yakında kışlaya dönecek.

21 Temmuz 1994

Bugün benim, Kara'nın, Pamuk'un doğum günü. Kek yapıldı evde. Cevizli kek. Hepimiz yedik. Bu sefer, tatlıyı ağzına koymayan Hayrettin Amca bile yedi bir parça, Pamukçuğumun hatırına yemiştir diye düşündüm.

22 Temmuz 1994

Akşam Paçavra'ya uğradım, Hayrettin Amca da oradaymış. Evde olanları anlatınca Paçavra gülmekten katılıyordu az daha:

“Eeee, benim annemin de artık bir ikinci ismi olduğuna göre seninle aramızda pek bir fark kalmadı,” deyivermesin mi! Güler misin ağlar mısın şimdi? İşte bu kadarı bile yetiyor Paçavra gibilerine farksız olduğumuzu düşünmek ve hatta bunu cümle alemin ortasında ilan etmek için. Bir an korktum, lafı babalarımıza da getirecek diye. Benim babam herkesin malumu, Paçavra'nın babası ise büyük ihtimalle Hayrettin Amca. Paçavra bir de bunu öne sürse 1 - 0 öne geçmiş bile hissedebilirdi kendisini. Neyse ki zekasının tıkanıklığı kendisini hemen ortaya koydu da daha fazla ileri gidemedi.

Hayrettin Amca bu babalık konularına hiç girmez. Adsız, Hayrettin Amca'nın çocuklarıyla ilişkisini kibarca “hiçbir şekilde il-

gilenmemek” olarak açıklamıştı bir defasında. Yani genel olarak, mesela Sapık’ın, o babam demeye dilimin varmadığı şahsiyetsizin ilgi biçimi gibi değilmiş Hayrettin Amca’nın çocuklarına ilgisi.

24 Temmuz 1994

Yaz Kontesi Dolores geldi bugün koşa koşa terasa. Dedim ya bu mevsimde pek seyrek uğrar o bizim terasa. Önce karşımda durup uzun uzun etrafı kolaçan etti, sonra korkuluklara atlayıp aşağıya baktı ve yine yan yan yürüyerek hızla yanıma gelip kulağıma eğildi ve belli belirsiz bir fısıltıyla:

“Bugünlerde yabancı birileri dolaşıyor mu buralarda, hiç dikkatini çekti mi?”

“Yabancı çooook... Alman, İngiliz, İtalyan, ne istersen var. Ama dünyada daha kedi turizmi çok ilerlemediği için şuradaki tek Alman kedi sen sayılırsın yine de!”

“Sinir sinir konuşma benimle Doli, hayat kavgası bizimkisi, doğduğun değil doğduğun yer diyorlar ya, işte o bizim için söylenmiş.”

“Ne iğrenç bir laf! Neyse... Nedir derdin geçici Kontes Hanım?”

“Üç gündür bıraktığım yemekler kayboluyor mutfaktan, süt kabını bile tamamen temizlenmiş buluyorum. Birileri gizlice gelip gidiyor sanki eve, hiç iz bırakmıyorlar, bildiğim bir koku da değil, hem bir değil iki koku var!”

“Ben gelmiyorum vallahi sizin eve onu soruyorsan, Gizem de hep etrafta, belki Kılark’tır.”

“Yok Kılark gizlice yapmaz, gözünün içine baka baka yapar o yapacağını! Dün biraz nöbet tutayım diye mutfak dolaplarının arkasına saklandım ama bu sıcakta mümkün değil orada beklemek.”

“Aç mı kalıyorsun peki?”

“Yok pek sayılmaz, kapların boşaldığını görünce dolduruyor hemen Anna, ama yine de merak ediyorum kim bunlar diye.”

“Aşağı Mahalle’dekilerle konuştun mu? Gerçi sezon içi onlarla da pek görüşmezsin ya sen!”

“Yok daha konuşmadım onlarla, sen gidiyor musun her gün yine buluşmaya?”

“Bu akşam giderim belki, sorarım bir onlara... Ya da ne bileyim git kendin sor!”

“Doli, bir soruversen ölür müsün sanki?”

“Tamam tamam sorarım, hadi koş sen yine Anna’na!”

Geldiği gibi yan yan koşarak gitti Dolores, boynunda kırmızı tasmasıyla.

Kimler olabilir ki bu Dolores’in kutsal içeceğine dahi el uzatan cüretkârlar? Akşama bir sormalı bizimkilere!

Burası da Aşağı Mahalle.

25 Temmuz 1994

Dün akşam Aşağı Mahalle'ye inerken yolda Elenor'la karşılaştım. Bizim arka sokakta yaşar o da, civarın en mesafeli ama en iyi kalpli kedilerinden birisidir, kendi halinde yaşar gider. Romantikliği bir parça Paçavra'yı andırsa da ondan daha ölçülüdür hayatta. İşte nasılsın iyi misin, hoşbeşten sonra aynı Dolores'in yaptığı gibi biraz endişe ve biraz da korkuyla kulağıma eğilip çevrede yeni bir çift görüp görmediğimi sordu. Elenor'la Dolores'le konuştuğum gibi aksi aksi konuşmadım, daha yumuşak cevaplar verdim ama Dolores'in de aynı dertten mustarip olduğunu anlatmadım nedenle. Elenor da benimle böyle konuşunca, bir an bana özel bir görev verilmiş gibi hissettim kendimi, şöyle Kaş'ın ilk özel detektifi gibi bir şey. Şu yukarıda Küçük Çakıl'ın orada, o gazetecinin yaptırdığı ilan barakası gibi bir barakada oturmuş bu vakayı incelerken hayal ettim kendimi. Kapının üzerinde sarı zemin üzerine çizilmiş, büyük, siyah, eski bir telefon resmi, sağ patimin izi ve ve altında taaa uzaklardan seçilebilecek büyüklükte bir yazı:

DETEKTİF DOLİ 5-5-555

İçimin heyecanla titrediğini hissettim ve Elenor'a alelacele "iyi günler" dileyip, dışarıdan sakın görünmesine gayret ettiğim adımlarla, fakat yüreğim pırpır Aşağı Mahalle'ye doğru inmeye başladım. Uzaktan Paçavra ile Çikin'i gördüm, Paçavra'ların bahçe duvarının dibinde başbaşa vermişler konuşuyorlardı. Yavaşça yanlarına yaklaştım, beni görünce hemen birbirlerinden uzaklaştılar. "Ne o, ne var bu sıcakta bu kadar başbaşa verip derin derin konuşulacak?"

Paçavra toparlandı:

"Hiiiç. Yok bir şey, öylesine konuşuyorduk."

Çikin telaşla o hantal patilerini temizlemeye başladı:

"Canım aramızda bir şey belki!"

“İyi” dedim, bir an durdum, tek gözümü kısıtım ve başımı birinden diğerine doğru yavaş yavaş çevirerek, dikkatle tek tek yüzlerine baktım ve bombayı patlattım:

“Yiyecekleriniz falan yerli yerinde duruyordur herhalde değil mi, bıraktığınız yerde?”

Paçavra’da bir hareketlenme oldu,, gözucuyla birbirlerine bakuklarını gördüm. Çikin:

“Ben gideyim artık ağır ağır,” dedi ve duvarın dibinden evine doğru adeta sıvıştı.

Paçavra’nın ağzını tekrar aramak üzere bir hamle daha yapacaktım ki Aşağı Mahalle’nin arada bir ortaya çıkan kadınlarından Ruhsar geldi yanımıza. Bütün gün ne yaptığını ne ettiğini kimse bilmez bu Ruhsar’ın, kapkara dolaşır böyle, düşmanca bakışlarla süzer sokakları, kedileri, insanları, her şeyi. Paçavra korur onu, ama annem Dafo’yla pek hoşlanmazlar birbirlerinden. Söylentilere bakılırsa gençliklerinde Hayrettin Amca ile aralarında birşeyler geçmiş ve sonradan annemin Hayrettin Amca’nın ebedi aşkı haline gelmesinin Ruhsar’ın böyle “anormal” olmasında payı olmuş. Hayrettin Amca’ya göre “nomen est omen” görüşünün hayatta nasıl sekteye uğradığının en iyi kanıtıdır Ruhsar, ismi ve hayatı gözönüne alınırsa. Bence Doli adı da bu kategoride değerlendirilebilir eminim, şimdi benim mevkiimle Doli adının nasıl bir ilgisi olabilir ki?

Ruhsar’ın böyle birdenbire sahneye atlamasıyla, Paçavra derhal, sanki bütün ilgisini ona yöneltir gibi görünmeye başlamıştı ki aynı esrarenge ve her şeyi bilen tavrımı takınıp eğildim Ruhsar’a doğru:

“Yiyeceklerinizde bir eksilme hissettiniz mi son günlerde Ruhsar Hanım?”

“Benim bir evimin olmadığını bal gibi biliyorsun Doli, arada Paçavra birşeyler getirirse getirir, onun dışında akşamları tepsilerle hepimize yemek veren şu merhametli kadının ve esnafın insafın-

da yaşıyorum ben, onların da ne merhametleri ne de insafları değişti son günlerde, eğer merak ettiğin buysa.”

Mecburen sustum, ikisinin konuşmalarına karışmadan, uzaklara bakarak oturmaya devam ettim yanlarında. Bu Ruhsar'la hep böyle olur zaten, hep baltayı bir taşa vurur, tıs tıs çekilirim köşeme.

*Ruhsar kendine
en uygun bölgede
dolaşırken!*

28 Temmuz 1994

Gizem Hanım doğurdu sonunda. Hem de nasıl! Sen git bitişik komşunun alt katında güzel güzel doğur. Pes artık! Komşu bizimkilere yavruların yerlerini gösterince hemen bir mukavva kutu bulunup, yavrular törenle terasa taşındı. Anıl elinde kutu önünde, Gizem Hanım'la ben arkada törenlerle geldik eve. Tabii Gizem onları "elalemin" değil de, kendisinin münasip gördüğü bir yere yerleştirmek istediğinden bahçedeki tahta yığınağının arkasında yaşamaya başladılar dördü birlikte. Görgüsüzleeeeeer!

29 Temmuz 1994

Dün Gizem'in yavrularından birisi ölmüş. Gizem onu ortalığa çıkartıp öylece bıraktı. Ben de erkenden Türkân Hanım'ı pencereden uyandırıp, gelmesini istedim. Ölü yavruyu gösterince ilk iş benden şüphelendi, "Ah Doli, ayıp değil mi bu yaptığın," diye söylenmeye başladı, ama ben yapmadım vallahi, Gizem'in yaşlanması umurumda bile değil ki benim!

Sonra sabah kahvaltısında diğerlerine de meseleyi anlattı. Fakat nedense beni koruyarak, "Doli yapmamıştır," diyerek. Çünkü ben onun kedisiyim ya, hep öyle düşünür o.

Bu arada Gizem ancak tecrübeler yoluyla öğrenmeye alışkın bir yaratık olduğundan öğleden sonra yavrularını Anıl'ın terasın üzerinde bulunan Kafe'sine taşıdı. Orada barınabileceklerini sanıyor zavallı basit kadın! Annem de bizi doğumdan bir süre sonra oraya taşımıştı. Ama oraya gelenin gidenin haddi hesabı olmaz ki akşamları. Anıl ikindi ezanı okundu mu çıkar oraya, ortalığı temizler, sandalyeleri yerleştirir, içkileri bara dizer, bir si-di koyar ve gece başlar. Geç vakitlere kadar, saat ikiye hatta bazen üçe ka-

dar açıktır orası, ancak kapanınca bize ait olur. Diğer zamanlarda da gidilebilir tabii ama orada müşteriler genellikle Avrupalı oldukları için hep konsümayondaymışın gibi olur, kucaktan kucğa dolaşırsın yani bütün gece. Ben yukarıya sadece süt içmek için çıkarım. Oraya çıkıldığında da yapılacak en doğru şey masaların arasında hiç duraklamaksızın, hedefe, yani doğru buzdolabına doğru yürümektir. İlk fırsatta verirlerler sütümü. Gizem Hanım orada ne kadar kalır bilmiyorum ama, bu ikameti esnasında sütüme de ortak olmasına asla izin veremem!

6 Ağustos 1994

Gizem ve yavruları alt kattaki odaya taşındılar. Harekatın amacı Gizem'in çocuklarını benim gibilerden korumak olarak belirlendi, pencereler kapandı, kapılar kilitlendi. Pencerelerden bir tanesi, sadece telli olan açık. Gidip gidip telden içeri bakıyorlar, yemek odaya veriliyor ve Gizem Hanım arada bir "havalandırmaya" çıkarılıyor, ben ise devamlı telin arkasından izliyorum olanları.

Yavrular yavaş yavaş şekillenmeye başladılar. Bir tanesinin karnının beyazlığı bir parça Pamuk'a benziyor, ama onun gibi bembeyaz değil, diğeri ise tıpkı Kara.

Zaten bu mahallede beş-altı sülale var topu topu. Herkes benziyor birbirine az çok. Kılark ise bir kaplan gibi, o kendisi tek başına bir kategori. Dün akşam Anıl beni teselli ederken "Ondan ben bile korkuyorum," diye kaçırdı ağzından.

7 Ağustos 1994

Elenor'un ziyaretleri iyice sıklaştı. Güzel kadın, güzel.
Gururum okşanıyor tabii ama...

10 Ağustos 1994

Dolores sinirden deli gibi olmuş, Elenor'un yiyecekleri de hâlâ yok oluyormuş. Çikin ise dün akşam gözüne çok yabancı görünen iki gölgenin yıldırım hızıyla bahçe duvarından atlayıp kaybolduklarını iddia etti, Paçavra ise kendisinin de o esnada orada olduğunu ve gölge mölge görmediğini söyledi.

Çikin bunadı da hayaller mi görmeye başladı nedir? Geçen sene-den beri çok yaşlandı Çikin çok! Artık sokaklarda değil eskisi gibi. Son dokuz-on aydır kendisi gibi neredeyse yüz yaşına gelen yaşlı bir kadının bahçesinde yaşıyor, yazı tamamen bahçede geçiriyor, ama geçen kış soğuklarda eve de alınmış. Kendisinden çok genç, Paçavra gibi birisiyle bu yakın arkadaşlığı ilk bakışta bizim Hayrettin Amca ile olan arkadaşlığımızla bir takım benzerlikler taşıyabilir ama Hayrettin Amca'ya göre bu "çok satıhta" bir benzerlik. Bu "satıhta" işini de şöyle açıkladı Hayrettin Amca bana:

"Düşün ki ben şu aşağıda, mangalda balık yapan balıkçılardan büyük bir kefali alıp, geldim ve şu terasta afiyetle yedim. Yine düşün ki Dolores aynı saatlerde içinde balık olduğu söylenen o konserve mamalardan yedi. Şimdi ikimiz de balık yemiş olduk, benzer bir durum gerçekten de, ama sadece satıhta bir benzerlik bu. İkimizin yediği de balık ama aynı şey değil ikisi sonuç olarak."

"Anlıyorum," dedim sadece cevap olarak ama anladım da vallahi.

12 Ağustos 1994

Çikin dün akşam mahalledeki bir gümüşçü kadının, kuru mama yiyen kedisinin mamalarının da yok olduğundan söz etti. Hatta eğer pakette az bir miktar kalmışa, o paket tamamen kayboluyormuş, konserve mamalara ise hiç dokunulmuyormuş. Hayrettin

Amca “Hmmm.. bu iş profesyonel işi gibi görünüyor,” dedi ve sonra bana döndü:

“Doli, sen bu işe bir el atsan bu Aşağı Mahalle’de diyorum, burada herkes seni kendi kedisi yapmaya uğraşmıyor muydu bir ara, her yere hepimizden daha rahat girer çıkarsın sen. Bir baksan yarın şu işe. Sakın Adsız’ı alma ama yanına, arsızlıktan adı çıktı onun buralarda! Ben de akşam Ada tarafından gelenlerle bir konuşayım bakayım, oralarda durum nasılmış.”

Ne yapılacağını pek bilmiyordum ama “Ben ne yapabilirim ki?” diye de sormadım. Tamam, beş beş beş beşyüzellibeş Detektif Doli demek güzel de, şimdi şu sıcaklığın altında kim gidip de olay mahallinde Hayrettin Amca’nın dediği gibi “müşadahalelerde” bulunacak? Aslında Dolores hazır şurada iki adım ötemde otururken onunla bu işe başlamam daha kolay olmaz mıydı? Yok ama yok, şimdi Dolores kendisini iyice önemli bir şey sanır oraya gidersem, en iyisi iyice, kana kana bir su içip Aşağı Mahalle’ye gideyim. Dönünce belki Anıl başıma soğuk kompres mendillerinden koyar da serinlerim biraz.

*

Biraz önce Aşağı Mahalle’den geldim, paket mamaları kaybolan kedi, “Tosun” gibi bir adı olması yetmiyormuş gibi bir de kendisine habire “oğlum” denilen aciz bir yaratık! Karşılaşmamızın ilk anları tam bir facia! Sonrası? Sonrası ise trajik, bilmiyorum, karışık duygular içerisindeyim.

Baştan anlatayım bari: Öğlen Aşağı Mahalle’ye gidip, dün akşam Çikin’in gösterdiği dükkâna, sanki şu terasa giriyormuş gibi kendimden emin ve olağan hareketlerle girdim, “tam kimse yok galiba” diye düşünürken birden köşedeki minderlerin üzerinde bir kütle farkettim, o tarafa doğru ilerleyince “kütlede” hafif bir kıpırdanma oldu ve minderlerin arasından sevimsiz bir ses “Çabuk çık buradan, yoksa şimdi Safiye gelip seni atar,” dedi, aynı hırlar gibi.

“Sakin ol oğlum Doli,” dedim kendi kendime Adsız’ın bazen bana dediği gibi ve en kesin tavrımı takınarak kütlenin tam karşısına oturdum. Patilerimi tek tek, ağır çekimde altına alıp, gözlerimi de kütlenin gözlerine dikmeyi ihmal etmeyerek, “Siz Tosun Bey olmalısınız,” dedim, tabii ki sakın, etkileyici ve tavizsiz bir tonda. Bu sefer Tosun Bey yerinden bir parça daha doğrularak yine aynı hırıltılı sesle, “peki ben kiminle müşerref oluyorum?” diye sordu. “Doli,” dedim, “ben Doli.” Beşbeşbeş beşyüzellibeş diye de ekleyiverdim hemen.

“O nesi oluyor öyle?”

“Kod numaram,” dedim ve yine nefes almadan devam ettim:

“Ben kayıp yiyecekler masasından geliyorum.”

Zavalhı Tosuncuk bu sefer daha dostane bir hırıltıyla:

“Ah... Demek siz o yüzden geldiniz. Olay bu kadar büyüdü ha!”

“En azından bu mahallede adınız duyuldu, bizim o tarafta da iki mağdure var. Birisi Dolores, tanırırsınız belki, yazları kontes olan hanım. Diğeri ise Elenor.”

O ana kadar, kendisini şu dünyada minderlerinden başka hiçbir şeyin ilgilendirmedeği izlenimini veren Tosun Bey bu sözleri duyunca “olağanüstü” bir hayat belirtisi göstererek doğruldu ve oturdu. Benim kadar olmasa da, yakışıklı sayılırdı aslında, güzel renkleri, parlak tüyleri vardı. Oturmasıyla birlikte, koyu yeşil gözlerinden tüm dükkâna yayılan kesif ataletin yoğun sisi arkasından, türümüze özgü o benzersiz merak ışınları, küçücük pırıltılar halinde de olsa seçilmeye başlamıştı belli belirsiz.

“Şeyy... Safiye benim öğrenlerimi çok kısmıştı aslında, şu şeyden sonra...”

“Neyden sonra?”

Tekrar minderlerine gömüldü Tosun Bey, içine kapandı, hem beden hem ruhen. Birkaç dakika daha öylece oturduk. Sonra yine hırıltılı ama bu kez uysal bir sesle:

“Gidin artık Doli,” dedi, “beni yalnız bırakın lütfen...”

Tosun Bey'i o karanlık dükkânın köşesinde bırakıp çıktım gölgede kırkbeş dereceden boşalmış kasaba sokaklarına ve minderlerle bütünleşerek, adeta tek bir vucut olmuş bir hemcinsimin yarattığı yeni soru işaretleri kafamda zonk zonk zonklayarak eve döndüm. "Acizlik" demiştim ya başta, şimdi emin değilim bundan, hem de hiç emin değilim.

13 Ağustos 1994

Dün Tosun Bey'le konuşmamızın ardından eve çekildim, gece yarısına kadar huzursuz da olsa uyumuşum, işin kötüsü günbatımını da kaçırmışım, eğer günbatımını bir gün bile seyretmezsem bütün dengem altüst oluyor benim, o gün tamamlanmamış gibi geliyor, bir eksiklik duygusu kemiriyor içimi ve bir türlü ertesi güne geçemiyorum. Ancak tekrar günbatımını seyredersen hayatım bilinen ritmine giriyor ve ancak o zaman huzura kavuşuyorum. Neyse... Açık pencereden Hayrettin Amca'nın içeriye doğru seslenmesiyle uyandım dün gece. Karanlıkta dışarı çıktım biraz da söylenerek. Hayrettin Amca önce şöyle bir süzdü beni ve arkasından heyecanla sordu:

"Eeee... Neler yaptın bakalım bugün, var mı bir gelişme?"

Tosun Bey geçti gözümün önünden ve yine o karışık duygular üşüştü içime. Bu durumda, yani, Hayrettin Amca benden bir cevap beklerken ona bir soru sormamın ne kadar tuhaf kaçacağını bile bile bütün cesaretimi toplayarak:

"Sence öyle o kadar şişman bir kedi aynı zamanda bir o kadar da melankolik olabilir mi?"

"Herkes her şey olabilir, değişen ihtimallerdir yalnızca. Hem kimmiş bu kadar melankolik olan? Tosun mu melankolik?"

"Evet, galiba öyle. Tuhaf bir kişilik. Biliyor musun dükkânın etrafına bile hiç muntika ayarı vermemiş, hiç koku yoktu etrafta, zaten bütün dükkânı bir de o tutsü kokusu kaplamış."

"Bu gerçekten enteresan Doli! Yeni taşındılar onlar buraya, galiba

bu sezon başında. Pek dışarı çıkmıyor galiba Tosun, ben de daha önce sadece birkaç kere dükkânın önünde rastgelmıştim kendisine. Dünyayla pek ilgilenmiyor gibiydi gerçekten, bir cam fanusun içinden izliyor gibiydi her şeyi, eğer melankolik demekten kastın buysa.”

“Evet, galiba bir parça bunu demek istiyorum ama tam olarak da öyle değil.”

“Doli,” dedi Hayrettin Amca ikaz edert bir sesle, “dikkat et, detay temayı aşmasın, yoksa bir sonuç alamayız.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Şunu demek istiyorum: Sen oraya şu kaybolan yiyecekler konusunu araştırmaya gittin, karakter tahlili yapmaya değil. Tabii o konuda da konuşacağız daha, ama önce konuya girelim istersen.”

“Bilmiyorum” dedim, “tek öğrenebildiğim şey Tosun Bey’in başından anlatmak istemediği bir şey geçtiği.”

“Nasıl bir şey?”

“Bilmiyorum dedim ya, başından bir şey geçmiş gibi bir laf etti önce, sonra da bana birdenbire, damdan düşer gibi “gidin” dedi. Kendi derdiyle başbaşa kalmak ister gibi bir hali vardı. Kalsam ayıp olacak gibi geldi bana da, sizli bizli konuştuk zaten hep.”

“Bazı İstanbullu ev kedileri öyle konuşurlar birbirleriyle, oralar-dan edinmiştir o, o alışkanlığı. Ne demiştin sen? Etrafa hiç mınıtka ayarı vermemiş mi demiştin?”

“Evet, dedim ya neredeyse sadece tütsü kokuyordu ortalık, çok ağır bir kokuydu. Eğer bu Tosun Bey’in çiši de tütsülüyse o başka tabii.”

Hayrettin Amca güldü önce uzun uzun, sonra birdenbire ciddileşiverdi ve doğruldu yerinden. Birşeyler söylemek üzereyken vazgeçivermiş gibiydi. Sonra tane tane, kafasında meseleyi tarta tarta ve her zamankinden daha berrak ve daha yumuşak bir sesle konuşmaya başladı:

“Zannederim meseleyi anladım Doli, yalnız bu konu çok çetrefil, sonra konuşalım istersen, sen şimdilik Aşağı Mahalle’dekilere bir şey söyleme istersen.”

“Nasıl yani? Şimdi söylemeyecek misin ne anladığını?”

“Erken emeklilik gibi bir şey Tosun Bey’inki. Önemli değil, kafanı takma” dedi ve hızla terastan atlayıp kayboldu Hayrettin Amca.

14 Ağustos 1994

Tosun Bey’i tekrar ziyarete gittim bu sabah erkenden kalkıp, diğerlerine “soruşturma” diyorum ama ziyarette asıl amacım. Gittim ki kapı duvar! Dükkânı açmamış Safiye daha! Akşamüstü Hayrettin Amca geldi, o benden önce gidip öğrenmiş her şeyi, Tosun’lar Çıralı’ya gitmişler birkaç günlüğüne, araştırmalarım da birkaç gün suya düşmüş oldu böylece, iyi de oldu, çok sıcak zaten bu işler için çok!

15 Ağustos 1994

Üzümler iyice oldu, her tarafı kapladı. Gizem Hanım’ın çocukları bahçeye çıkmaya başladılar. Onların da birer isimleri var artık ne yazık ki: Dursun ve Karlos.

Benim bu evde başıma gelen Dursun’un da başına geldi. Göz göre göre erkek ismi koydular kız kediye. Önemli olan şey cinsiyeti değil de, evde “durmasıymış” Dursun’un. Dursun, yavru kedilerin o masum bakışlarının da ötesinde bir saflıkla bakıyor dünyaya ve aynı saflıkla mutfağa giriyor. Gizem eşikte durup dışarı gelmesini bekliyor, kendisi giremez çünkü içeri. Acıyorum Gizem’e de be! Ne yapsın, kendisinin yapamadıklarını çocukları yapsın istiyor o da! Mesela kendisi bir kez olsun bir evde yemek yememiştir, belki evlerden hırsızlık yaptığı olmuştur ama, yiyeceği aldığı gibi fırlamıştır dışarı. Ben ise kahvaltılı sofralarından, akşam yemeklerinden uzanıp aldıklarımı hiçbir zaman oradan uzaklaşıp yememiş, aldıklarımı sadece bana verilmesi geciken yiyecekler olarak mütaala etmişimdir.

17 Ağustos 1994

Akın akın geliyorlar, ne sıcak ne de birbirlerinin varlığı engelliyor onları. Geçen yıl da böyle olmuştu, oteller pansiyonlar mansiyonlar her yer dolu. Etkileniyorum tabii ben de. Anıl “Kavimler göçü başladı yine,” diyor.

Gizem’in çocukları isim misim bir yana ciddi ciddi kalıcılar galiba, mutfak dolaplarının altında fareler gibi dolaşıyorlar. Evi bırakıp pek Aşağı Mahalle’ye gitmiyorum ki varlığımı her an enselerinde hissetsinler!

Neyse ki bugün Cuma da morali biraz daha iyi... Cuma en sevdiğim gün, çünkü o gün pazara gidiliyor, gelirken ciğer de alıyorlar, dolaba koyuyorlar. Bütün gün buzdolabının önünde yattım, çamaşır makinasını da çalıştırdılar, biraz seyrettim, zevkli oluyor. İki kez de ciğer yedim. Gizem kendisine verilen ciğerin bir kısmını Dursun’la Karlos’a götürdü. Bu hareket evdekileri o kadar duygulandırdı ki Gizem’e ayrıca bir parça daha ciğer verildi, inanamıyorum şu başıma gelenlere!

19 Ağustos 1994

Tosun Bey dönmüş, Hayrettin Amca gelip haber verdi. Madem bu konuyla bu kadar ilgili, neden kendisi araştırmıyor? Kolaysa gitsin kendisi araştırsın bu sıcakta, neden beni yolluyor hep? Kendisine sormadım bu soruları ama akşama “ne oldu, ne oldu?” diye gelirse soracağım artık. Dediğim gibi Aşağı Mahalle’ye de inmedim iki gündür. Doğru, biraz evdeki kontrolümü kaybetmek için, ama biraz da Çikin’le Paçavra’ya “Bir şey öğrenmeden öyle oturuyorum,” dememek için. Öğlen sıcağı iyice bastırsın da gideceğim Tosun Bey’e, hiç olmazsa o saatlerde kimseler olmuyor ortalıkta, nereye nereye, n’o oldu n’o oldu diyecek... Ortalıkta olanların da uykudan bir şey görececek halleri olmuyor zaten.

Sıcaktan...

... böyle oluyor işte ortalık!

20 Ağustos 1994

Dün öğlen ortalık sıcaktan yanıp kavrulurken çıktım Uzunçarşı'ya. Tek bir hayat belirtisi yoktu yolda. Kestirmeden değil dosdoğru asfalttan gittim, kimseye rastlamamak için, iyi de etmişim.

Dükkânda Tosun yine yalnızdı, "Safiye içeride siestada, rahatınıza bakın," dedi ilk günkü hırıltılı sesiyle. Böyle bir gövdede bu melankoli, böyle bir seste bu incelik! Dünya ne kadar anlaşılmaz, ne kadar karışık bir yer bazen! Hemen terasına dönmek geçti içimden ya, misyonumu mu hatırladım yoksa Tosun Bey'in bana değer verdiğini ve bana ihtiyacı olduğunu mu hissettiiiim, işte ne olduysa oldu ve kaldım yine orada.

Dükkân karanlıktı ve tütsü kokusu her yere sinmiş gibiydi yine.

"Bir değişiklik oldu mu son günlerde?" diye başladım sözlerime.

Tosun Bey ilgiyle bakıyordu yüzüme:

"Birkaç gündür yoktuk burada, her tarafı kapatmış Safiye giderken, bir değişiklik yok yani anlayacağınız."

Yutkundum, doğru soruyu aradım:

"Hiçbir koku, iz falan da mı yok yeni?"

Tosun Bey bir parça rahatsız olmuş gibi sinirli bir pati hareketi yaptı yüzüne doğru ve birdenbire aklına gelivermiş gibi karnını temizlemeye başladı. Önce onu meşgalesi ile başbaşa bırakıp dükkânı iyice bir gözden geçirmeyi düşündüysem de bunun "psikolejik" bir savaş olduğunu hatırlayıp yerimden hiç kıpırdamamaya karar verdim ve hareketlerini gözlerimle takip etmeye başladım. Benimle hiç gözgöze gelmemeyi başarak işine devam ediyordu Tosun Bey. Ne kadar zaman geçtiğini bilmiyorum şimdi, Paçavra'nın dediği gibi "Belki bir asır belki yarından da yakın!".

Tosun Bey bir süre sonra, başladığı gibi birdenbire durdu ve bir patisi havada kulaklarını içerideki odaya doğru dikti. Orada ne

duyduysa artık bilinmez, beni yine hiçbir şey olmamış gibi dükkanın önünde oturmaya davet etti.

“Tosun Bey” dedim, “dışarısı oturmak için çok sıcak değil mi? Yani en azından sizin gibi bir beyefendi için!”

“Olabilir ama şimdi kimse yoktur sokakta, rahat ederiz” dedi mırıldanarak.

Aynı anda içeriden, açılan duşun sesi geldi. Anlaşılan Safiye’nin beni görmesinden çekiniyordu Tosun Bey. Bu bir noktaya kadar anlaşılır bir şeydir. Mesela ben de sokakta arkadaşlarla birlikteyken Anıl’la karşılaşsam görmezlikten gelirim hep. Hele gelip bir de benimle “hadi eve” gibilerinden konuşmaya falan kalkarsa hemen arkamı dönerim. Anıl ilk zamanlar kızılıyordu ama artık alıştı bu duruma, hatta anlıyor bile denebilir, en azından gülüyor ben böyle yapınca. Ama ben evimde, terasımda rahatsız olmam kimseden, Hayrettin Amca, Dolores, Adsız, Kara hep gelir giderler, Anıl ya da evden herhangi birisi varmış yokmuş aldırmam pek. Demek Tosun Bey kendi evinde de çekiniyor bu durumdan. O yüzden daha fazla ısrar etmedim içeride kalmak için ve cayır cayır yanan betona çıktık, hiçbir şey konuşmadan oturmaya başladık, sıcak sanki üçüncü bir kişi gibi aramızda duruyordu. Az sonra içeriden gelen kadın sesi bozdu sessizliği:

“Oğluuum, Tosun neredesin?”

Cevap vermedi Tosun, bana döndü:

“Şimdi önce bahçede arar beni o, biz oturalım burada.”

“Tosun Bey, yiyecek konusuna dönersek...”

“Ben size haber vereceğim bir gelişme olursa...”

Yine bir süre sustuk, sonra ben ihtiyatla:

“Bir muntika ayarı verseniz şuralara diyorum, biliyorsunuz buraya yaklaşımları biraz güçleşir o zaman.”

“Ama biz yaklaşımlarını istemiyor muyuz? Yaklaşsınlar ki anlayabilelim kim olduklarını.”

“İki kişi mi olduklarını düşünüyorsunuz?”

“Bilmiyorum, siz sanki iki kişilermiş gibi söz ettiniz önce.”

“Ben genel olarak öyle söyledim, gerçi Dolores de böyle bir şüphesi olduğundan söz etmişti.”

“Ben iki kişi olduklarını sanmıyorum” dedi Tosun Bey.

“Nereden varıyorsunuz peki bu sonuca?”

“Bir tür sezgi diyelim isterseniz.”

“Peki siz minderlerinizde otururken mutfak tarafını görebiliyor musunuz?”

“Hayır ama en küçük bir kıpırtıyı bile duyarım.”

Hayrettin Amca’nın “Detay temayı aşmasın,” diyen sesi kulaklarımda çın çın çınlamasına rağmen yine de kendimi tutamayarak:

“Hiç dışarı çıkmıyor musunuz siz?”

“İşte dışarıdayız ya şimdi.”

“Akşamları diyorum, ben hemen her akşam buralara gelirim. Çikin, Adsız, Paçavra şu arka sokakta olurlar hep. Hayrettin Amca’da lokantadan buralara döner. Sizi gördüğümüzü hiç hatırlamıyorum buralarda.”

“Akşamları çıkmam pek. Prensip meselesi.”

Bunları söyledikten sonra başını çevirdi Tosun Bey, yine “Gidin,” demesinin vakti gelmiş gibiydi, bu kez kendim kalktım ve:

“Akşam aşağıdaki kumpir arabasının oraya gelin isterseniz, hemen fırının yanında, biz hepimiz genellikle orada oluruz,” dedim ve Tosun Bey’in cevabını beklemeden hızla yokuşu tırmanmaya başladım. Tam eve giden sokağa dönmüştüm ki, bir gölgenin hızla bir arabanın altına saklandığını fark ettim. Ruhsar! Beni izledi belki de!

Fakat yine de soğukkanlılığımı koruyup, aldırış etmeden yürümeye devam ettim.

Eve geldiğimde herkes bahçenin bir köşesine çekilmiş uyuyordu. Gittim Gizem’i uyandırdım ve yerine uzandım.

ESTETIKS

ANATOLIAN

OVEN'S

BAKED
POTATOES

İşte burada toplanıyoruz Tosun!

22 Ağustos 1994

Dün bütün günü evde geçirdim, biraz kendimi dinledim, biraz da dinlendim, akşam yarım saat kadar Anıl'ın yanına, Kafe'ye gidip oturdum. Illa ki bana dokunmak isteyen birkaç müşteriye bir parça tolerans gösterdim, Anıl bile hayret etti uysallığıma. Sonra gidip yattım, gece bir saate Hayrettin Amca'nın terasta dolandığını duydum ama kalkmadım. Gizem'e bile kötü bir şey demedim. Bugün gidip şu işi bitireceğim. Yani ya Tosun Bey'in benden neler sakladığını öğreneceğim ya da bırakacağım bu işi.

23 Ağustos 1994

Dün öğlen sıcığında koyuldum yine yola Uzunçarşı'ya doğru. Tosun'un yaşadığı dükkânın etrafını iyice kolaçan ettim ve maddem o yapmıyor ben yapayım bari diye tam kapının dibine okkalı bir muntika ayarı verdim. Gerçi Kılark gelip bizim orada bu işi yaptığı zaman çok sinirleniyorum ama yine de yaptım. Şöyle kapıdan bir başımı uzattım sonra, Tosun Bey her zamanki gibi dükkânın en karanlık köşesinde minderlerin üzerine oturmuştu, sanki benim gelmemi bekler gibi bir hali vardı, hiç şaşırmadı beni görünce, sadece bir sevinç pırlıltısı geçti gözlerinden.

Safiye de dükkândaydı, masanın başına oturmuş gümüşleri parlatıyordu. Beni kapıda görünce “şışt, şışt... hişt... pist... pist...” gibi türüne özgü bir takım garip sözcüklerle bağırmaya başladı. Aldırmadım hiç, doğru Tosun'un yanına gidip oturdum. Safiye yerinden kalktı, bize doğru geldi ve bu kez tuhaf, çocuksu bir sesle de olsa daha anlaşılır bir cümle kurdu:

“Ev kedisi misin bakayım sen?”

İstedigine inanması için başımı okşamasına izin verdim, önemli olan orada kalabilmemdi çünkü o sırada, o yüzden katlandım o sinirli ellerin başımı, çenemin altını ve nihayet sırtımı okşamalarına. Safiye ellerini çekip, o tuhaf tonda birkaç cümle daha kurduktan sonra işinin başına döndü nihayet.

“Sizi yiyecekleri çalanlardan sandı, ondan öyle davrandı en başta,” dedi Tosun Bey mahçup mahçup, ama Safiye’yi korumak ister gibi bir hali de vardı.

“Beraber yaşadıklarımızın hareketlerinden sorumlu değiliz ki biz,” dedim anlayışlı anlayışlı, ama kendim bile hayret ettim böyle “olgun”, Hayrettin Amca’nınkilere benzeyen bir cümle kurabilmiş olmama. Bu kez doğrudan girmeyecektim işe, Tosun Bey’e biraz zaman bırakacaktım, belki kendimden sözetmem uygun olur, o zaman, o da kendinden daha rahat sözedebilir diye düşündüm ve:

“Dün bütün gün evden çıkmadım ben de, size Kumpir Arabası’nın oraya gelin demiştim ama kendim de gidemedim,” dedim, ne kadar boş konuştuğumu bile bile.

“Benim için yeni bir şey değil evde oturmak,” dedi Tosun Bey ve gözlerini kaçırdı yine.

“İstanbul’da da mı çıkmazdınız evden?”

Bu sorum üzerine irkildi Tosun Bey:

“Nereden biliyorsunuz İstanbul’dan geldiğimi?”

“Buralarda çabuk duyulur her şey, bu mevsimde bu sokaktaki on kişiden beşi İstanbul’dan gelmiştir zaten,” diyerek tamir etmeye çalıştım yaptığım hatayı.

İnandı Tosun söylediklerime, kısaca “Evet İstanbul’dan geldik, doğru,” deyip çevirdi yine başını ve dikkatle Safiye’yi izlemeye koyuldu. İsrar edecektim bu kez, kararlıyım:

“Orada da mı hiç çıkmazdınız gerçekten?”

Yavaş yavaş yüzünü bana çevirdi Tosun ve “Eskiden çıkardım, daha genç ve dinçken,” dedi hırıltılı bir fısıltıyla, ama yine o hüznü ifade vardı gözlerinde.

Ben de alçaltım sesimi:

“Siz daha yaşlı sayılmazsınız ki! Siz asıl Hayrettin Amca’yla Çikin’i görseniz,” dedim onun gibi fısıltıyla.

“Benim durumum farklı,” diye karşılık verdi Tosun.

Sinirlenmeye başlamıştım artık, beni şu yiyecek meselesini çözmek için buraya göndermişlerken, ben daha bir Tosun meselesini bile çözememiştim. Ayağa kalktım, siz falan demeyi de bıraktım ve Gizem’le; Dolores’le, Adsız’la nasıl konuşuyorsam aynen öyle konuşmaya başladım:

“Tosun, ben şu sizin arka bahçeye bakmaya gidiyorum, istersen sen de gel, istersen de otur burada pinekle,” dedim sinirle.

“Git bak o zaman,” dedi Tosun mahzun.

Kalktım, mutfaktan geçip bahçeye çıktım. İkisinin de arkamdan baktıklarını biliyordum. Bahçeyi köşe bucak kokladım, tam bir sonuca ulaşamadım, ama en azından Kılark’ın buralardan geçip muntika ayarı vermeye kalkışmadığı kesindi, rahatladım bir parça. Sonra da bir daha o tütsülü, karanlık odaya dönmeden bahçe duvarlarını izleyerek eve döndüm.

Akşam da hiçbir şey olmamış gibi Aşağı Mahalle’ye gittim. Beni birkaç gün göremeyince merak etmişler. Çikin “Bugün de gelme-seydin toplanıp sana gelecektik bu gece,” dedi. Sonra Hayrettin Amca geldi, kimse o konuyu açmadı, açamadı, ben de olabildi-gince gizemli bir havada oturdum bütün gece duvarın dibinde. Hayrettin Amca ile bizim eve dönerken her zamanki yolumuzdan değil de Uzunçarşı’dan geçerek yürüdük. Safiye elinde bir kitap dükkânının önünde oturuyordu, Tosun ise görünürlerde yoktu beklendiği üzere ve o an yine beklendiği üzere “Öğrenebildin mi bari birşeyler?” diye sordu Hayrettin Amca, sanki öylesine “Hava yine çok boğucu bugün,” der gibi.

“Öğrendim.”

“Neymiş peki?”

“Sen ne tahmin etmiştin?”

“Var bir takım tahminlerim ama adı üstünde henüz tahmin aşamasında.”

“Şimdilik ben de bir şey anlatmak istemiyorum,” dedim. Zaten evin önüne gelmiştik, Hayrettin Amca çoğu zaman yaptığından farklı olarak, benimle içeri girmeden yandaki lokantaya doğru yürüdü gitti, ben de arkasından bakakaldım.

26 Ağustos 1994

Tosun’la Safiye yine gitmişler, bu sefer kimse bilmiyor nereye gittiklerini. Çikin “Yaz ortasında dükkânı kapatıp gitmek pek normal değil,” dedi bilmiş bilmiş. Üzerimden tam bir yük kalkmış gibi olmuştu ama Elenor gelip Dolores’in kaybolan mamalarından söz edip konuyu yine aklıma getirdi bugün. “Şu sıcaklar biraz durulsun hele,” diye geçitiriverdim. Aslında her şey bir yana, ben Tosun’un sessiz arkadaşlığına alışmaya başlamıştım galiba... Söyle düşünüyorum da, onun da tek konuştuğu kedi benmişim gibi geliyor. O benim etrafta bir cemiyet ya da bir mahalle ya da bir ev ruhu olmadan konuştuğum ilk kişi! Evet, evet.. Arkadaşım gibi olmuş o benim...

30 Ağustos 1994

Hepimiz sonbaharı bekliyoruz. Sıcaklar can çekişen bir kuşun son hamleleri gibi. Gün ortasında birden bastırıyor. Gerçi akşamları artık biraz daha serin oluyor.

Mahalleye kara bir kedi taşındı, çok hoşuma gidiyor. Öyle bir bakışı var ki! Evin kapısında gördüğüm zaman onu, bütün tüylerim diken diken oluyor. Akşamları bahçe kapısından içeri şöyle bir bakıp gidiyor, aynı gece bekçisinin baktığı gibi. İki ev aşağıımızdaki evin penceresinin önünde tahtadan bir uzantı var, akşamüstleri de orada uyuyor. Dün ilk kez selamlaştık. Hayrettin

Amca "Sana uymaz o," diyor. Evdekilerin de beğeneceği cinsten bir şey değilmiş. Evet, çok kirli olduğunu ben de kabul ediyorum ama Gizem de öyleydi ilk geldiğinde. Şimdi ne kadar temiz. Hayatı bir düzene girdi çünkü. Hatta bir eli yağda bir eli balda gibi geliyordur şimdi ona. Dursun da evde bir revaçta bir revaçta! Ama benim yerim başka. Ben Türkân Hanım'ın kedisiyim ve bu evde buzdolabı ondan soruluyor.

2 Eylül 1994

Akşamüstleri o penceresinin önünde, ben ise terasımın en köşesindeki masanın üstünde birlikte güneşin yarımaddenin üzerinden batışını seyrediyoruz. O da doğadan hoşlanıyor galiba.

Şöyle bir aşk hayatımı düşündüm de bugün: Çok çok önemli bir kadın olmadı hayatımda bugüne kadar. Belki de hayatıma giren en değişik kadın Güzel Romyos'tu. Onun kıymetini bilmediğimi söyleyebilir miyim? Hayır. Gerçi hoşlandım hoşlanmasına Güzel Romyos'tan, ama ne kafamdan ne de kalbimden beklediğim o "TIK" sesi gelmedi işte. O da bir bakışta anladı bunu zaten.

Güzel Romyos Dolores'in torunlarından ama anneannesinin o kadar zıddıdır ki! Bir kere Dolores'in fıldır fıldır dönen gözlelerinden eser yoktur gözlerinde. Bakışlarındaki o masumiyet, gözlerindeki o derin bal rengi pırıltılar, yüzünden zaman zaman akşam sefalarının kokusu gibi gelip geçiveren o hayret ifadesi, bir kenara kıvrılıp oturduğundaki o incelik ve o mükemmellik... Bunlardan herhangi birisini Dolores'ten almış olması mümkün olabilir mi?

Önce önümüzdeki evin çatısından gizli gizli beni seyrederken fark ettim onu. Gözlerimi ona doğru çevirdiğimde hareketlenip kaçırıyordu hemen. Böylece belki de günler geçti. Bazen varlığını

hissediyor ama bakışlarımı çevirmiyordum ona doğru, zamanla kendisini farkettiğim anı hissetmeye ve bunu hissederek hissetmez de gitmeye başladı. Birkaç haftayı da böyle geçirdik. Nihayet bir gün bakışlarımı ona çevirmeden “gel” dedim, “orada olduğunu biliyorum.” Ürkekçe çıktı yanıma, karşımda durdu, bir an taa gözlerimin içine baktıktan sonra geldiği yerden atlayıp gidiyordu. Sonra bir hafta kadar görünmedi etrafta. Merak etmeye başladım ben de onu bir daha görmeyince ve nihayet dayanamayıp Dolores’e sormaya gittim. Dolores çatlak çatlak gülmeye başladı:

“Güzel Romyos’un peşinde kimler var senin haberin var mı?”

“Yok, ama onun kimin peşinde olduğundan haberim var.”

“Senin peşinde mi sanıyorsun? Hah hah hah hayyyyyyyyy, ilahi Doli!”

“O zaman niye gelip bizim evin önündeki çatıda bir şey söylemeden içini çekip duruyor?”

“Sahi mi söylüyorsun sen? Eh o zaman ne duruyorsun?”

“Bir haftadır görünmüyor da merak ettim.”

“Limana bak, Kekova’ya giden teknelerin oraya gidiyor bazen. Hiii bana çekmemiş o, çok durgun çok!”

“Allahtan da çekmemiş, Dolores,” diyerek limana doğru inmeye başladım. Gerçekten de üzerinde toplanan bakışlara aldırmadan limanda güneşleniyordu Güzel Romyos. Yanına gittim, beni görünce heyecanlandı, yutkundu ve bakışlarını denize çevirdi.

“Gelmiyorsun ne kadar zamandır bizim oralara” dedim.

“Beni sevmiyorsun ki,” dedi küskün küskün.

“Nereden biliyorsun ki bunu, daha tanışmıyoruz bile doğru dürüst.”

Bakışlarını gözlerime çevirdi ve başını iki yana salladı Güzel Romyos, “I-ıh, gözlerinde o pırıltı yok senin,” dedi ve gitti.

Bu olaydan sonra da bir daha hiç görünmedi bizim mahallede. Hayrettin Amca birkaç kere Antik Tiyatro’nun basamaklarında yakışıklı bir Tekir ile birlikte günbatımını seyrederek rastlamış ona. “Herkes selam söyle,” demiş Güzel Romyos, benim adımı anmadan.

Güzel Romedyos, ismini nasıl da hak ediyor!

3 Eylül 1994

Dün gece üç sularında Hayrettin Amca geldi. Annemden o da umudu kesmiş. Hayrettin Amca duygularını pek belli etmez ama, galiba anneme hâlâ âşık. Biraz oturduk terasta, sonra Kafe'ye çıktık, gittiği lokantayı değiştirmiş, yıllardır gittiği lokantanın personeli değişirmişler, yeni gelenler de eski garsonlardan çok farklıymış, iki kez ağır sözler söyleyerek kovalamışlar Hayrettin Amca'yı. Paçavra'ların sokağında yeni açılan lokantaya gidiyormuş artık, "Ortam güzel diyorlar, ama pek gelen giden olmuyor," dedi, artık dünya değişmiş. Galiba bu Hayrettin Amca, Anıl'ın dün sabah dediği gibi gerçekten "68 Kuşağı"ndan!

Hayrettin Amca uzun bir gecenin ardından dinlenirken.

5 Eylül 1994

Nasıl da yaklaştı bugün bana, nasıl da kokladık birbirimizi!

"Karadutum, çatakkaram, çingenem" benim... Olacak bu iş olacak!

15 Eylül 1994

İşte en güzel zamanlar. Güneş denizi yakmadan yıkamaya başladı. Kafe’de müşteriler azalınca bana ayrılan zaman çoğaldı. Gel gelelim Dursun salaklığının bütün ihtişamı ile büyümeye başladı. Karlos da büyüyor büyümesine ama “Dursun bir başka,” lafını duymaktan Dursun’un kendisi bile sıkıldı artık.

Dursun’u kısaca tahlil edecek olursam: Önüne çıkan ve yuvarlanan her şeyin arkasından koşan bir zavallı kendisi. Arkasından koştuğu şey terastan aşağıya düşünce de bir dönüş dönüyor ki geriye, sanki hiç düşen bir şey olmamış da, o sadece antrenmanını bitirmiş! Gizem çekildi artık köşesine, Ana Kraliçe o! Ama çocukları hâlâ benim etrafımda. Dün ızgara tavuk vardı, nedense yemeğimi geciktirdiler. Ben de masaya uzanıp kendim alayım dedim. Türkân Hanım demez mi:

“Sen ne arsız oldun, bak Gizem’e ne kadar hanım.”

Hanımmış! Sümsüklük onunkisi. Dursun’la Karlos bile daha iyiler ondan. Gizem kendisine ne verilirse verilsin, hâlâ aldığı gibi merdivenin altına kaçırıyor, orada kendisini kimse görmüyor sanıyor sersem tavuk. Dün kendisi yetmezmiş gibi bir de Şerefsiz’i çağırmış yanına. Şerefsiz, Kılark’tan sonra dünyadaki en pis kedidir. Bütün kadınlar, bütün yemekler, bütün ağaçlar, bütün kuşlar kendisininmiş gibi davranır. Şerefsiz adını ona yandaki lokantanın garsonları taktı. Bu lokanta her akşam saat altı sularında ne kadar deniz ürünü çeşidi varsa kapının önüne çıkarır ve garsonlar gelene geçene “Bitte schön,” diye bağırmaya başlarlar. Şerefsiz bütün Almanlar’dan önce bu çağrıya uyar ve hemen oraya koşar. Onun yüzünden balıkların başında sürekli birisi beklemeye başladı, gerçi çok önemli bir kaynak değildi ama akmasa da damlıyordu işte denilebilir Dolores gibi konuşmaya başlarsam.

Şu Gizem Şerefsiz'e bir âşık olup da çekip gitse! Dursun'la Karlos kalıcı gibi görünüyorlar ama o çok önemli çizgiyi Türkân Hanım hemen çekti. Mutfak izinleri yok. Sadece teras ve bahçe!

Gizem, her gün indiğin şu limandan bir gün de dönmesen!

19 Eylül 1994

Akşamlar erken inmeye başladı, gün batımları kıpkızıl oluyor artık. Yatlar da azalmaya başladı, bu mevsimde gelenler daha sakın insanlar olmalılar, çünkü geçen ay limanda o hiç bitmek bilmeyen banallikler; gece yarıları göbek atmalar, gerdan kıvrımlar falan tamamen bitti, Tosun'dan ise hâlâ haber yok!

Bu arada terasta yeni bir kriz başladı: "Koli Krizi." Anıl dün bir mukavva kutuyu getirip Dursun'la Karlos'a verdi, içinden hiç çıkmaz oldular o kutunun artık. Gizem durur mu, ana kraliçe ya, hemen boylu boyunca uzandı kutuya. Dün onlar gittikten sonra ben de denedim. İyi oluyormuş aslında, ama akşam Hayrettin Amca gelip âsâbımı bozdu yine. Bu tür şeyler daha çok köpeklere uygunmuş, kutu biraz daha büyük olsa Bobi kulübesi olacaktı falan filan. Yine de güzel bir duygu bence. Fakat en güzeli arka odadaki büyük yatağın üzerinde serili olan örtünün altına girmek. Bazen insanlar gibi boynuma kadar örtünün altına giriyorum, bu halim evdekilerin çok hoşuna gidiyor, Türkân Hanım o zaman beni "İnsan bu insan," diye seviyor. Bu cins tuhaf oluyor bazen, tuhaf!

27 Eylül 1994

Neler oldu neler... Dün sabah önce Gizem ortalıkta zırlı zırlı dolanmaya başladı. Karlos kutuda ama Dursun yok. Her yeri arayıp bir sonuç alamayınca deliye döndü, etrafta ne var ne yoksa koklamaya başladı, evdekiler durumu anlayıp, evi de koklasın da rahatlasın diye Gizem'i içeri aldılar. Gizem evden de eli boş çıkınca oturup üzüntüyle Karlos'u yalamaya başladı, ben de merak ettim ne yalan söyleyeyim. Alıştım ne de olsa Dursun'a. Gizem'i öyle görünce bu sefer Anıl da seferber oldu. Bunlar olup biterken, Türkân Hanım'ın aklına Anıl'ın bir gece önce anlattığı olay geldi. Bir

İngiliz çift çocuklarının çok sevip ayrılamadığı Dursun'u yanlarında Londra'ya götürüp götürmeyeceklerini sormuşlar. Anıl da gül-müş geçmiş. O öyle ilgisiz davranınca, bu sefer de Dursun'un fi-yatını sormuşlar, Anıl o zaman durumun ciddiyetini kavrayıp her zamanki kesin tavrıyla "kedi ticareti yapmadığını" söyleyip olayı kapattığını sanmış. İşte Türkân Hanım bu olayı hatırlayıp "sakın o insanlar Dursun'u alıp götürmesinler" demeye başladı. Önce hiçbirimiz ihtimal vermedik, ama akşamüstü olup da Dursun hâlâ ortalıkta görünmeyince bu fikir hepimizin aklına yatmaya başladı.

Neyse sonunda Anıl otellere gidip o gün ayrılan grupların içerisinde yanlarında kedi taşıyan birileri olup olmadığını sormaya karar verdi. O yola çıkınca ben de arkasından gitmek istedim. Ben gidi-yorum ya beraber, Gizem durur mu? "Ben de gelmek istiyorum," dedi, "Sen otur da Karlos'a göz kulak ol," dedim, "Bak ilgisizliğinden elinde bir tek o kaldı, elinden onu da kaçırırsan delirirsin sen!"

Hani Gizem bir "hanım" ya, olur deyip sakın sakın kapının önü-ne oturdu. Fakat sonra Anıl bana da "Sen dön," demesin mi, beni kucağına alıp resmen eve geri götürmek istiyor. Tırmalayiverdim elini, sinirle attı beni yere, ama ben yine de düştüm peşine.

Otele geldik, hayatımda böyle bir şey görmedim, neler varmış dünyada. Otelin kapısı canlı bir kere, bizi görünce tırt diye açıliverdi. Ben şaşkınlıktan giremedim içeri, neyse Anıl beni almak için geriye dönünce kapı yine canlanıp açıldı da Anıl'ın kucağın-da girdim içeri. Resepsiyon memuru da görmemiştim bugüne ka-dar, onlar "Tünaydın" diyorlar karşılaşıncı, aklınızda bulunsun.

"Acaba bugün ayrılan gruplarınızın içinde bir kediyle giden oldu mu?" diye biraz çekinerek sordu Anıl.

"Müşterilerimiz hakkında bilgi veremeyiz," dedi resepsiyon me-muru.

Anıl sinirlendi:

“Ben kadın, kız aramıyorum, kedisi olan bir aile var mıydı diye soruyorum.”

“Yok ağbem, biz tanırız sizi, öyle düşünmedik,” diye yumuşayı-verdi adam, Anıl’ın siniri karşısında.

“İyi öyleyse: İngilizler, yedi-sekiz yaşlarında bir oğlan çocukları var, tanıyor musunuz? Burada kalıyor olabilirler,” diye hızlı hızlı konuşmaya başladı Anıl. Adam tam kendisini Mayami Biiç’te geçen bir polisiye dizide sanıp, havaya girmeye başlıyordu ki İngiliz oğlan köşeden kucığında bizim Dursun’la çıkıverdi ortaya. Anıl ve ben çocuğa doğru yürümeye başlayınca, çocuk Dursun’u resepsiyonun ortasında bırakıp kaçtı. Tabii Anıl da arkasından, bu sefer hızlı davranıp tam zamanında Anıl’la birlikte başarıyla çıktım kapıdan. Küçük Çakıl’ın orada yakaladı Anıl çocuğu ve sinirinden nasıl İngilizce konuşacağını bir an düşündü; tabii bizim gibi değil o, biz öyle istediğimiz için sadece kendi dilimizi konuşuruz ama insani bütün dilleri aynı hızda anlarız. Nihayet birkaç saniye sonra toparlayabildi Anıl ve:

“Utanmıyor musun sen? Bu yaptığın ayıp değil mi senin?” diye sakin sakin konuşmaya girdi.

“Geri getiriyordum,” dedi çocuk ürkek ürkek, “bugün gidiyoruz, akşam beraber uyuyalım diye almıştım.”

Anıl aynı resepsiyon memuru gibi yumuşadı birden, “Haber verip alsaydın keşke,” dedi.

Sonra hep beraber otele döndük Dursun’u aldık, resepsiyonun önüne yerleşmiş hemen. Annesi gibi bulduğu yere yerleşiyor, bunların durumları genetik galiba. Dursun’la çocuk vedalaştılar, çocuk Dursun’a o kadar sevgiyle sarıldı ki üzüldük hepimiz. Her yerde imkânsız aşklar var işte!

Üçümüz döndük eve, Gizem seviyor demek ki bu çocukları, kapının önünde bıraktığımız gibi oturuyordu. Dursun’u görür görmez altına yatırıp temizlemeye başladı.

Mutlu son! Gizem’e yüz puan daha yazılsın!

Kesin Dursun'un da bilinçaltına gider şimdi bu otel gecesi, ortaya sonradan daha da anormal bir şey çıkmasa bari!

30 Eylül 1994

Yok oldu, kaç gündür görünmüyor. Sabah Hayrettin Amca geldi, çaktırmadan sormaya çalıştım, tanıyor mu, biliyor mu, nerelere gidiyor diye. Hayrettin Amca yine "Bırak sana göre değil o," demeye getirdi. Demesi kolay tabii, kendisi hâlâ anneme âşık, hâlâ arkasından üzüliyor. Herkes de meselenin farkında, ama ağzından tek bir laf alabilene aşk olsun! "Sinirlisin," dedi bir de bana, gidip biraz dolaşıp hava alsam iyi olurmuş. Haklı da olabilir aslında, bu çocuklar çok gürültü etmeye başladılar. Bir kere Dursun sabahtan başlıyor koşmaya, gece yarılarına kadar. O meşum otel gecesinden de hiç etkilenmişe benzemiyor. Yediği şeyler de bir tuhaf. Mesela Gizem sokakta büyümesine rağmen yine de öyle her şeyi yemez. Mesela ben de bir istisna olarak zeytinyağlı fasülye severim ama karnıbaharı asla yemem. Fakat bu Dursun... Dün karnıbaharı görünce "kanjibanji" diye atlayıp yemeye başladı. Hepimiz seyrettik vallahi. O her şeye duvar ötesi duyarsız Gizem bile hayret etti. Karlos yemiyor ama öyle her şeyi, bazı huyları da Kara'ya benziyor gibi. Ama şimdi bunu Kara'ya söylesen bozulur.

Tosun İstanbul'da mı acaba?

8 Ekim 1994

Ohhhhh... Sonbahar... Galiba en sevdiğim mevsim. Asma yapraklarını döktü. Üzümlerin hiç ilgimi çekmemesi ne kadar üzücü. Mesela asmalar üzüm yerine başka bir şey verseler... Oh Tanrım, dünya ne kadar güzel olurdu!

10 Ekim 1994

Bugün sabaha kadar hiç uyku tutmadı nedense, tarifsiz bir huzursuzluk kapladı içimi. Aşağı Mahalle'den döndükten sonra gün ışıyınca kadar hiç gözümü kırpmadan, kısa bir süreliğine bile olsa uyumadan terastaki masanın üstünde oturdum, kafamın içi bomboştu sanki. Sonra birden içimden yükselen ani bir çağrıya uyup çıktım evden, o kadar güzeldi ki sokaklardaki sessizlik! Yol üstündeki bütün evlere, bahçelere, dükkânlara, ağaçlara tek tek bakarak yürüdüm, yürüdüm, yürüdüm... Bir iz, bir işaret, bir koku, bir ses, bir tat, bilmediğim, hiç ama hiç bilmediğim ama varlığından emin olduğum ve görünce hemen o olduğunu anlayacağım bir şey arıyordum sanki. Farkında olmadan Barış Sokak'ın oralara kadar gelmişim. Sokağın ucunda oturup, tepeden Kaşı seyretiltim biraz.

Hava iyice aydınlanmaya başladığında da Küçük Çakıl'ın arkasındaki yollardan Aşağı Mahalle'ye doğru yürümeye başladım. Uzunçarşı'nın başına geldiğimde ayaklarımın beni nereye sürüklediğinin iyice farkındaydım artık. Kral Mezarı'nın yanında oturdum bir süre, Tosun'ların dükkânı görüş alanım içerisindeydi, kapısı kapalıydı, bütün kapılar kapalıydı. Sabah serinliğini, günün ilk ışıklarını, artık biten bir yazı, gelen sonbaharı, yağacak yağmurları, sessizliği ve ıssızlığı içime çektim derin derin... Ve derken... ve derken... Bir elinde kırmızı büyük bir bavul, diğer elinde ise üzeri beyaz bir çarşafı örtülmüş bir kafes taşıyan yorgun argın bir kadın görüldü yolun aşağısında... Kafesin kapısını açtı kadın ve...

Ve Tosun yolun aşağısından bana bakıyordu. Kıpırdamadan oturdum yerimde ve bütün o sabahla birlikte o hüznü hayatın geri dönüşünü de içime çekerek, "Ben Doli," dedim, "seni bekledim!"

Tosun Safiye'nin uyarılarına aldırmadan geldi yanıma.

"Merhaba Doli!"

"Günaydın!"

"Hayırdır bu saatte buralarda?"

"Dolaşmaya çıkmıştım biraz iyice sonbahar gelmeden."

"Biliyor musun biz bu sefer temelli taşındık galiba buraya, Safiye dönmeyecekmiş artık İstanbul'a, belki yılda bir iki aylığına bir gelir dönerim dedi arkadaşlarına. Ben de artık hayatımı burada kurmaya karar verdim, gelirken otobüste düşündüm de iyice."

Tosun'un bu beklenmeyen açık sözlülüğü ve yakınlığı karşısında biraz afallamış, şu sabah sessizliğinde kapısı aniden aralanıveren yabancı bir hayata kendimi bir an için de olsa pek hazır hissetmemiş olmalıyım ki konuyu değiştirecek bir soru aradım beceriksizce:

"İstanbul çok mu uzak?"

"Uzak, çok uzak..."

Ama sonra yine dayanamadım:

"Arkadaşın falan yok muydu orada?"

"Vardı eskiden... Ama artık yok."

"Ne oldular peki?"

Tosun gülümsedi belli belirsiz.

"Yol yorgunuyum Doli, akşamüstü gelsen de konuşsak. Bilmek istediğin her şeyi anlatırım o zaman."

"Akşamüstü gelemem, güneş çok erken batıyor artık, o saatleri terasta geçiririm ben. Ancak gece gelebilirim istersen ya da öğleden önce."

"Peki," dedi Tosun, "o zaman öğlen olmadan gel istersen."

O ağır adamlarla dükkâna doğru inmeye başlarken ben de en kısa yoldan eve geri döndüm. Geldiğimde Gizem ve ailesi mutfak kapısının önündeki yerlerini almışlardı bile. Bir şey demeden köşeme çekilip evdekilerin uyanmasını beklemeye başladım.

Uzunçarşı'da sabah sessizliği.

11 Ekim 1994

Dün Tosun'un anlattıklarının ağırlığı öyle bir çökmüş ki üzerime, bugün bütün gün gözümü açamadım desem yeridir. Durun'la Karlos uzaktan uzaktan inceliyorlar beni, Gizem ise akıl lılık edip hiç yanıma yaklaşıyor. Anıl "Bunun morali bozuk galiba yine," deyip hiç huyu olmadığı halde öğlen öğlen süt koydu önüme. Bu Dolores'le süt arasında cidden telepatik bir bağ var gibi. Çünkü günlerdir buraya uğramayan o kadın o an, süt önüme konulur konulmaz birdenbire terasta bitiverdi. Hiç ilgilenmedim, Gizem de galiba uzaktan uyardı Dolores'i. Dolores benim ve tabii ki süt kabının etrafında şöyle geniş bir daire çizdikten sonra yan yan yürüyerek bahçede kayboldu. Oradan bir yerden gözetliyordur belki hâlâ burayı, ama yaklaşamaz kolay kolay.

Dün Tosun'un dediği gibi öğlene doğru gittim dükkâna. Safiye "Aaa, oğluşumun arkadaşı gelmiş," diye lüzumsuz bir tezahüratla karşıladı beni, pek yüz vermedim bu sefer. Tosun ise Safiye ile aramdaki tek taraflı gerginliğin endişesi gözlerinde, yine bordo minderlerinin üzerine oturmuş, bizi izliyordu.

"Susadın mı yolda, eğer istersen mutfakta temiz su var, yiyecek yok maalesef, Safiye bırakmıyor artık ortalıkta bir şey, kiloma dikkat etmem lazımmış."

"Yok," dedim kısaca, "susamadım."

"Bir gelişme var mı ben gittiğimden beri?"

"Buldum birşeyler ama henüz kesin değil."

"Sana yardımcı olamadım pek, ama bundan sonra... dedim ya... artık hayatımı burada kuracağım, baştan..."

"Bu minderlerin üzerinden kalkabilirsen kurarsın," dedim hain hain.

"Acımasız olma Doli," dedi Tosun küskün bir sesle. Biraz utandım kendimden öyle konuştuğum için.

“Şimdi hiç sormadan dinle,” diye devam etti sonra, “istersen dükkânın önünde oturalım biraz.”

Kapının önündeki betona yerleştik birlikte, Uzunçarşı uyanmıştı artık. Bir süre sonra Tosun hırıltılı sesi ile anlatmaya başladı:

“İstanbul’da doğdum ben, sokakta... Oralarda sokakta yaşamak çok daha zordur, çok daha çilelidir buralardan, kışları soğuk olur, her zaman yiyecek bulamazsın, bütün köşeler tutulmuş gibidir. İşte böyle, bir sokakta doğdum ben, üç kardeşlik, diğerleri çabuk öldüler, ben biraz daha dayanıklıydım onlardan, tek çocuk kalınca annem bıkmadan usanmadan oradan oraya taşıdı beni. Sonunda Safiye’nin bahçesine yerleştik, güzel bir sonbahardı, kış bastırmamıştı daha. İlk günlerde süt vermeye başladı Safiye, sonra giderek bize alıştı, sabahları işe giderken muhakkak bir kutu mama açıp bırakıyordu. Annem pek yanaşmasa da, ben arasına eve de girip çıkmaya başlamıştım bir süre sonra. Bir gün annem bir akşam toplantısına katılmak için arka sokağa gitti ve bir daha geri dönmedi. Safiye eve aldı beni, ama dedim ya ben zaten sokaklara alışkındım, istediğim zaman girip çıkıyordum eve, güçlü kuvvetliydim de tabii. Bir süre sonra herkese haddini bildirmiş ve mınuka şefliğini üstlenmiştim bile, inanmayacaksınız ama bütün mınuka ayarını ben veriyordum mahallenin. Ufak tefek yaralarla, berelerle döndüğüm de oluyordu eve ama pek önemli şeyler değildi, bir tek Safiye dert ediyordu bunları kendisine. Bana uzun uzun öğütler vermeye girişiyordu eve böyle döndüğüm günlerde.

Bir de yakın arkadaşı vardı Safiye’nin: Çiğdem... Hep gelip giderdi bize. Afet diye bir kediyle yaşıyordu, “kızım” diye bahsederdi ondan hep ama hiç görüşmemiştik kendisiyle. Suadiye diye bir yerde oturuyorlardı, bizse Cihangir’de oturuyorduk. Yani buradan Kalkan kadar uzak bir yer diye düşün. İşte bu Çiğdem başka bir ülkeye gitmeye karar verince taşındı Afet bize ve beni ertesi gün götürdüler oraya.

“Çok rahat edersin,” dedi Çiğdem Safiye’ye,
“Bunlar bizimle yaşıyorlar artık, uyum göstermek zorundalar,”
dedi,
“Böyle ne sokak kedisi ne ev kedisi olmaz, hem şu koku da gider
evden,” dedi,
“Evde bir ameliyatlı bir ameliyatsız kedi olmazmış, ben sordum
veterinere” dedi, “hem görürsün bak, sana daha çok bağlanır,”
dedi,
“Bu burun yaraları ne kadar tehlikeli biliyor musun?” dedi,
“Yapma bunlarınki tutku değil ki, itki sadece,” dedi
ve beni götürdüler oraya.

Üç kişi tutabildiler beni iğne yaparlarken. Uyandığımda her şey
bitmiş, karnımdaki dikişler almıştı bütün tutkumun yerini, an-
cak bunu, birkaç hafta sonra, bana yıllar kadar uzun gelen birkaç
haftanın sonunda anlayacaktım.

Kapılar kapalıydı o ilk günlerde, bir tek, bir tek Afet vardı konu-
şabileceğim. Sonra, birkaç gün geçtikten sonra, Safiye kapıları
açınca, mıntıkamda her günkü yürüyüşlerimi, denetimlerimi
yapmak üzere çıkmaya başladım evden ama bir tuhafılık vardı.
Sanki hiç oralarda yaşamamış, hiç varolmamışım gibi davranıyor-
lardı bana sokakta. Bu sefer korkudan değil de başka bir şeyden,
o klinik denen yerden üzerime sinen kokudan kaçıyorlardı. Ka-
dınlar da istemiyorlardı artık üstüne üstlük. Bir anda dışlanıver-
mişim cemiyet hayatından ve işte yine böyle hayal kırıklıkları ile
geçen uzun bir günün akşamında eve dönüp hiçbir şey olmamış
gibi Afet’le yaşamaya başladım.

Safiye “Afet iyi, çok iyi, merak etme... Vallahi o konuda da hak-
lıymışsın, sanki reenkarneyt oldu Tosun! Tosundu, şimdi Tosun
Paşa oldu artık,” diye anlatıyordu bizi Çiğdem’e telefonlarda. İşte
böyle Doli...” dedi ve sustu Tosun. Yüzüme bakıyordu, birşeyler
söylememi bekliyordu. Söyleyemedim hiçbir şey, şaşkınlık, bilin-

mezliğin korkusu ve tarif edilemez bir hınç doldurmuştu içimi. İşte o an gördüm Safiye'nin kapıdan dışarıya adım atan ayağını...

Çok canı yandı Safiye'nin ama çok, "Pis sokak kedisi, vahşi," diye bağırdı arkamdan, kaçmadım ama, ağır ağır yürüyerek çıktım yokuşu. Şimdi Hayrettin Amca'yı bekliyorum çardağın altında, üzerimden bu işin ağırlığını ancak ve ancak onunla konuşabilirim atabilirmişim gibi geliyor.

12 Ekim 1994

Dün Hayrettin Amca geldi gelmesine ama, en az onun kadar önemli bir misafir daha ağırladık. Tosun geldi bize, tam gün batımında. Ayarları koklaya koklaya aramış bulmuş bizim terası. Gelip çağırdı beni kapıdan. Demiştin ya hırıltılı, çatallı biraz onun sesi.

Anıl duyunca hemen taklidini yapmaya başladı Tosun'un ve aklı-sıra aynı onun gibi bağırmaya başladı,
Gizem koşarak çıktı sahneye,
Şerefsiz uzaklardan gelip bahçe duvarına sıçradı,
Dolores süt kokusu almış gibi birdenbire asmadan terasa tırmandı,
Dursun gözlerini iri iri açıp bir sandalyenin altına sindi,
Karlos da Dursun'un arkasına gizlendi.

Yani Tosun'a karşı beni mahcup etmek için tek tek sıraya girdiler sanki hepsi. Aldırmadım tabii hiçbirisine, terasın baş köşesine aldım Tosun'u. Günbatımından konuştuk, İstanbul'da seyredermiş o da hep günbatımlarını. Evinin az ilerisindeki sokaktan denize inen upuzun merdivenlerin en üst basamağında oturmuş hep bu saatlerde, tebaası da alt basamaklarda tabii.

"Özlemiyorum, merak ediyorsan," dedi Tosun birdenbire, "o başka bir hayattı, bu başka bir hayat. Afet'i niye sormuyorsun hiç?"

Az ilerimizde sırtını gün batımına dönmüş oturan Gizem'i gösterdim, "ben de bunlarla yaşıyorum işte" diyerek. Tosun süzdü şöyle bir Gizem'i, Gizem hiç istifini bile bozmadı.

"Afet'le çok güzel, çok huzurlu bir, iki yıl geçirdik, o güne kadar hiç konuşmadığım konulardan konuşurduk Afet'le. Çok, çok ince, çok şefkatli, çok nazik bir kadındı. Şiire, musikiye düşkündü. Gerekirse sadece gözleri ile konuşur, gerekirse de öyle ustalıkla ardarda sıralardı ki sözcükleri, hiç bıkip usanmadan dinlerdim onu. Sesi kulaklarımda derin düşlere daldırdım bazen, bazen de yine aynı büyüleyici sesle, sanki hayata o gün, orada, o anda başlayıverecekmişim gibi uyanırdım dünyaya.

Sonra Çiğdem dönünce aldı, geri götürdü Afet'i Suadiye'ye. En çok kızdığım, bir türlü içime sindiremediğim şey de bu oldu işte. Biz çok alışmıştık birbirimize, hep birlikte uyur, hep birlikte yemek yer, hep birlikte otururduk. Suadiye'ye döndükten üç hafta sonra bir arabanın altında kaldı Afet. "Hiç sokağa çıkmazdı eskiden, Cihangir'e dönecekti herhalde," dediler. Doğrudur belki de, kim bilir?" dedi ve gitti Tosun görünmez gözyaşları ile birlikte. Bahçeyi gezdiremedim misarifime.

Sonra Hayrettin Amca geldi karanlık çökünce. Saklamadım hiçbir şeyi ondan, olduğu gibi anlattım Tosun'un başından geçenleri. Düşünceli bir hal geldi onun da üzerine, sustu kaldı yerinde. Bir müddet sonra da sanki bir sorunun cevabını buluvermiş gibi "Hadi toparlan, Aşağı Mahalle'ye gidelim," dedi, "belki açılırız biraz."

Yine konuşmadan yürümeye başladık eski Adliye'nin yanından. Tam akşam kalabalığına karışacakken durdu ve şunları söyledi Hayrettin Amca:

"İnsanlar için geçerli olan, genel olarak bizler için pek geçerli değildir, ama bir istisna olarak şöyle bir cümle geldi aklıma bak, yıl-

lar önce duymuştum. Aklımda kaldığı kadarıyla söyleyeyim: İnsanın tek, bir tek hayatı yoktur. Peşpeşe eklenen birçok hayatı vardır ve çektiği acıların sebebi de budur. Senin Tosun'un durumu bunu hatırlatı bana Doli!"

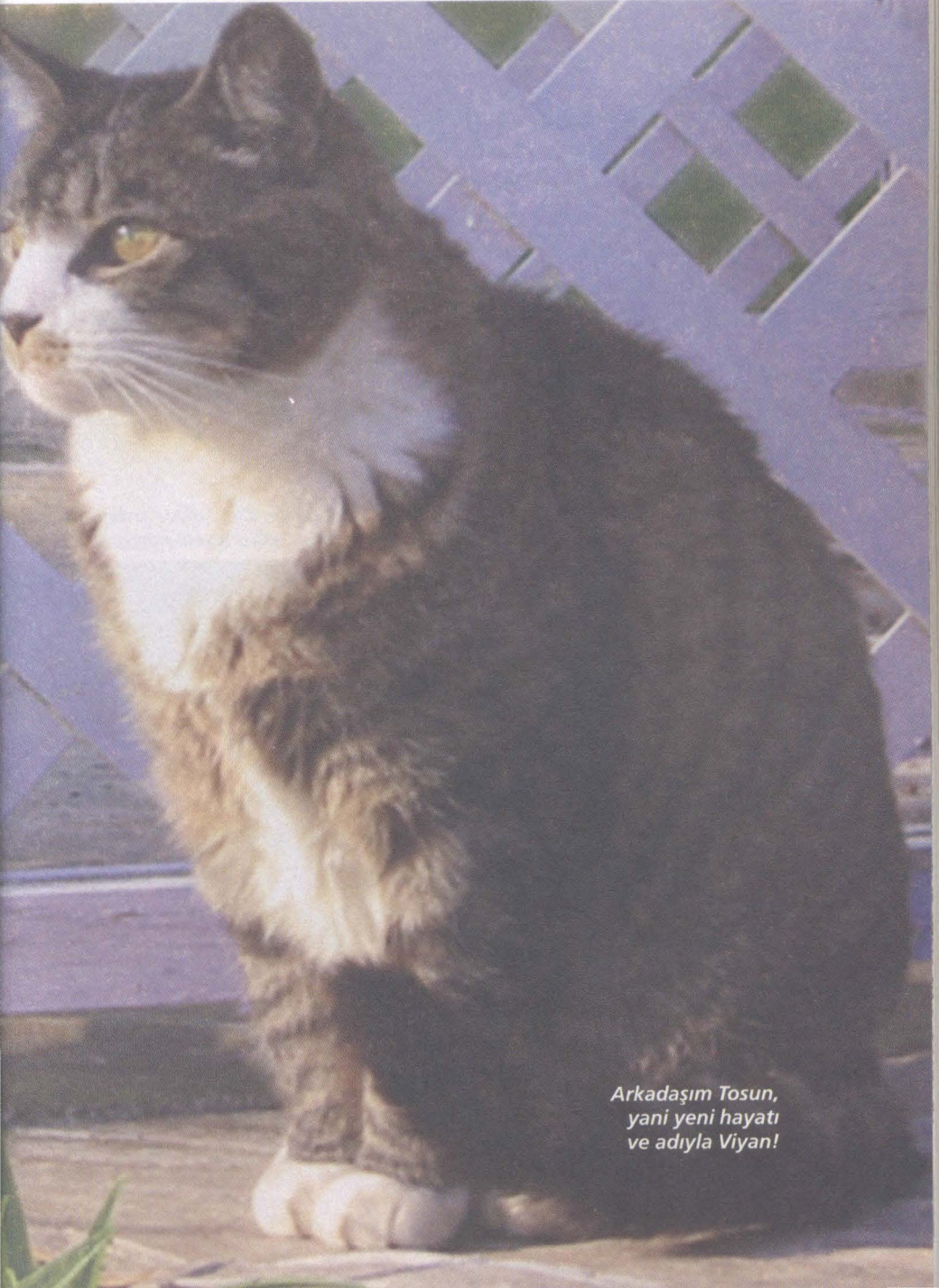
"Haklısın galiba," dedim ve bunları Tosun'a söyleyebilmek için Hayrettin Amca'ya o cümleleri tekrar söylettirip, olabildiğince kafama yerleştirmeye çalıştım.

Hayrettin Amca az sonra yine durdu ve bu kez "Bunları Aşağı Mahalle'dekilere bir süre anlatma istersen," dedi, sessizce başımı salladım.

15 Ekim 1994

Anıl Tosun'a Viyan demeye başladı. "Viyaannnn, Viyaannnn," diye bağıırıyormuş da güya Tosun! Bir de Tosun gelince "Doli bak arkadaşın Viyan geldi, seni çağırıyor" diyor gülerek. Tosun rahatsız değil bu yeni adından, hatta hoşuna bile gidiyor anladığım kadarıyla, "Yeni bir hayat yeni bir isimle daha kolay olur belki," diyor.

Hayrettin Amca da bunu duyunca "Eskiden hastalıklı çocukların adlarını değiştirirlermiş buralarda düzelsinler diye, belki Tosun da şifa bulur," dedi şaka yollu. İkisi burada daha hiç karşılaşmadılar ama, Hayrettin Amca onun uğradığı saatlerde özellikle uğramamaya başladı gibime geliyor. Nedenini şimdilik çözebilmiş değilim bu tavrın.

*Arkadaşım Tosun,
yani yeni hayatı
ve adıyla Viyan!*

20 Ekim 1994

Viyan her gün gelip gitmeye başladı bize artık. Aşağı Mahalle'ye götüremiyorum ama akşamları. Dün ilk defa Hayrettin Amca ile karşılaştılar. Birbirlerinden ne hoşlandılar ne de hoşlanmadılar galiba, fakat karşılıklı olarak birbirlerine çok ölçülü davrandıklarını söyleyebilirim. Hayrettin Amca daha çok İstanbul'daki hayatla ilgilendi, Viyan da onu elinden geldiğince, bir takım "hassas" konulara dokunmadan bilgilendirdi. Evden birlikte çıktılar sonra. Koşarak evin köşesine gidip arkalarından baktım gizlice. Hayrettin Amca ve Viyan gayet makul iki beyefendi gibi sohbet ederek ilerliyorlardı sokakta.

Afet bak, Viyan "Her yerde bırakıp gittin beni gözlerinle," diyor ardından, Hayrettin Amca ise "Mutlu aşk yoktur," diye teselli ediyor onu!

Dursun. Bu bi Elyın aslında, bi Elyın!

30 Ekim 1994

Kafe kapandı. Her gün oturuyoruz Anıl'la. Kış geliyor yine. Dün yağmur yağdı. Dursun zeytin ağacına tırmanmış, fakat aşağıya inemiyor, sıırsıklam duruyor orada, bas bas da bağıyor. Anıl yetiştı, bir kalas bulup ağaca yerden köprü gibi uzattı da Dursun da tin tin indi terasa. İnemeyeceksen niye çıkıyorsun oralara?

Bu kış nasıl geçecek bakalım. Belki Aşağı Mahalle'ye daha sık giderim artık. Aslında sıkılıyorum biraz kış gelince. Hayrettin Amca, daha gençsin de ondan diyor. Yaşlandııkça kışlar daha güzel gelirmiş. Düşünecek, hatırlayacak, ardından üzülnüp sevinilecek şeyler artarmış. Hayrettin Amca bütün gün ne düşünüyor acaba? Yeni yeri inanılmaz! Uzunçarşı'daki Kral Mezarı'na girip düşünüyör bugünlerde. Sorsam, ne düşünüyorsun desem, dalınıp gidi-

yor uzaklara gözleri. Gerçekten çok tuhaflaştı bu ara. Dün de Kılark'la birbirlerine girmişler, halbuki Hayrettin Amca normalinde kimseyle kavgaya etmez. Gerçi Kılark densizin biri olduğu için aralarında neler geçtiğini tahmin etmek pek zor değil. Gizem dün Çikin'e, Hayrettin Amca'nın zihninin eski berraklığını yitirdiğini söylemiş, hatta bir takım "andorpoz" iddialarında bulunmuş. Hayrettin Amca'ya sordum ben de... "O kendi menapozuna baksın," diyerek kestirip attı, sonra da gülererek ekledi: "Cahil bunlar, cahil! Biz de olmaz ki öyle şeyler." Canım zaten olsaydı da Gizem'in hiç menapozluk bir hali var mı Allah için? Her sene yedisekiz çocuk, bu menapozda nerede görülmüş?

1 Kasım 1994

Anıl her gün "Postmodern, epistemoloji, tarih bitti mi?" falan diye konuşup durmaya başladı yine. Ben kendimi bildim bileli yaza yaza bitirip tüketemediği tez çalışmaları yine başlıyor galiba. Kışa doğru başlarmış hep hastalığı, öyle dediler.

Geçen sene de öyle olmuştu, hatta bir ara o kadar coşmuştu ki Hayrettin Amca'nın eski dostlarından, bir gözünü Kılark'ın çıkarıldığı Tekgöz Sarman'ı "Tekgöz Perikles" diye çağırmaya başladı. Hepimiz şaşırıp kalmıştık. Tekgöz de hemen benimsemişti bu ismi ha, hatta Hayrettin Amca'dan da artık kendisini Perikles olarak çağırmasını isteyince araları açılmıştı biraz. Hayrettin Amca Tekgöz'ü "sonradan görmelikle" itham etmiş, Tekgöz de o an çekip gitmişti bizim bahçeden. Sonra bir hafta aramamış Hayrettin Amca'yı, sonunda yine Hayrettin Amca onu aramıştı da düzelmişti araları. Bu olaydan üç-dört hafta sonra öldü Tekgöz. "Yaşlılıktan," dediler. Hayrettin Amca biraz vicdan azabı çekti, "İstediği gibi Perikles dese miydik ki acaba?" diye düşünüp durmuş geçen kış. Bana anlatmaz tabii bunları. Paçavra annemin ve Hayrettin Amca'nın eski dostları Çikin'den duymuş.

Annem buradaki geçici ikametgahından önce Tekgöz, Çikin ve Hayrettin Amca ile dolaşmış hep. Annem buraya gelince arkasından gelmiş Hayrettin Amca. Çikin'le Tekgöz -bu sefer Perikles diyeyim de ruhu şâd olsun- orada kalmışlar. Annem bir süre sonra oraya da pek uğramaz olmuş, ama Hayrettin Amca onlarla ilişkisini hiç kesmemiş. Onların arkadaşlıkları bizimkilerden çok farklı. Onlar öyle bir kuşak ki hem sokakta hem de evde yaşamının ne demek olduğunu biliyorlar. Bunu açık açık söylemeseler de tercihleri hep sokaktan yana. Benim içinse bu evin olmadığı bir hayatı tahayyül etmek bile çok zor!

Tekgöz Perikles.

3 Kasım 1994

Anıl üç günlüğüne Ankara'ya gitti, yine şu tez meselesi, bir de askerlik meselesi. Bu iki şey birbirine sıkı sıkıya bağlı, birisi yapılmazsa öbürünün muhakkak yapılması lazım. Bunları Anıl sinirli sinirli telefonda anlatırken işittim. Fakat bu iki şeyin niye çeliştiğini hâlâ anladığımı söyleyemem. Bir yanda düşünme sanatı, öbür yanda dövüşme sanatı. Anıl ikisini birden yapamıyor galiba. Bizde öyle değildir. Bir iki istisna dışında herkes düşünür de dövüşür de! Fakat Anıl'ın hayatında bu durum çok çok farklı olmalı ki, yine sabahtan akşama kadar kapanıp okumaya başladı.

Ha Anıl filozof, yalnız bunu nüfus sayım memuru kabul etmemiş geçen sayımda.

4 Kasım 1994

Dün Paçavra'lara misafir gelmiş, Antik Tiyatro'nun orada oturuyorlarmış, bütün akşam dinlemiş Paçavra konuşulanları. Bugün, "Hep birlikte Antik Tiyatro'ya gidelim mi?" gibi, Paçavra'nın ruhi ve akli gelişim seyrini kesinlikle aşan bir fikirle ortaya çıkması, ben dahil bütün Aşağı Mahalle'yi derinden sarstı. Tam yola çıkacakken beni, artık Kral Mezarı'nda sürekli meditasyonda olduğuna inanılan Hayrettin Amca'yı çağırmaya yolladılar. Hayrettin Amca önce kaç kişi gideceğimizi sordu. "Ben, Paçavra, Kara, Adsız ve sen" deyince Hayrettin Amca "bir de ben altı ediyor" deyip yine uzaklara bakmaya başladı. Bunun üzerine dayanamadım: "Delirdin mi sen? Herkes bizi bekliyor, daha ne düşünüp duruyorsun?"

Hayrettin Amca hiçbir şey demeden doğruldu, yokuştan aşağıya doğru yürümeye başladı, ben de peşinden, ama sorularımın hiçbirine cevap vermeden yürüdüğü gitti, ben de bakakaldım arkasından.

Aşağı Mahalle grubuna tek bir söz söylememeye karar verip yanlarına döndüm. Hayrettin Amca'yı bulamadığımı söyledim sadece. Dördümüz Antik Tiyatro'ya doğru yola çıktık. Ancak çok geçmeden Paçavra'nın aslında yolu falan bilmediği çıktı ortaya. Bir süre daha öyle amaçsız amaçsız gittikten sonra Adsız dönmeye karar verdi, hatırladığına göre o yol üzerinde çok köpek varmış. Hepimiz çaresiz geri döndük. Eve geldiğimde baktım ki Hayrettin Amca bahçede dolanıyor, Dursun'la Karlos da peşinde. Terasa çıktım, az sonra Hayrettin Amca da geldi yanıma, konuşmadan öylece sessiz sessiz denizi seyrettik bir süre.

Sonra yine bir şey söylemeden asmanın üzerinden, aşağıya atlayıp karanlıkta kayboldu. Kapiya gittim, açtılar, yorganın altına girdim, uyumuşum.

7 Kasım 1994

Anıl döndü Ankara'dan. Bize yeni tasmalar almış, Hayrettin Amca'ya da yılbaşı için ayrıca papyon getirmiş, eğer isterse takacakmış!

8 Kasım 1994

Dursun benimle birlikte Aşağı Mahalle'ye gelip gelemeyeceğini sordu, Karlos'la birlikte tabii. "Annenize söyleyin götürsün sizi," dedim ben de. Dursun "Hıh, sana kalmadık zaten," deyip ukala ukala uzaklaştı yanımdan. "Gitti," demiyorum bakın, "uzaklaştı." Ne çabuk büyüdü bu!

Az sonra yine onu gördüm. Yine aynı pencerenin önünde güneşleniyordu. Yanına gittim bu sefer. "Adın ne senin?" dedim, kahkahalarla gülmeye başladı, söylenecek adı filan yokmuş. Sonra "Benim adım Doli," dedim, "istersen arkadaş olabiliriz," dedim,

“arada sırada bize gelebilirsin,” dedim, ama şöyle bir yüzüme bakıp istirahatini sürdürdü. Ben de yanına ilişiverdim, sesini çıkarmadı. Bir süre güneşlendik birlikte, az sonra baktım ki uyuyakalmış. Hiç rahatsız etmeden kalkıp uzaklaştım yanından.

Eve döndüğümde bu işi bir kez de Gizem’e sormaya karar verdim. Gizem de umursamaz umursamaz “Ha o muuuu, boşver, sana göre değil o,” deyivermesin mi! Bir tane geçirdim kafasına ben de. Bu sefer de uzaktan, annesini nasıl cezalandırdığımı gören Dursun, koşa koşa gelip küçücük boyuna bakmadan bana saldırmadı mı! Gizem zor aldı salağı elimden. Sonra evdekiler geldi, Dursun’u “Yapma, sen ona uyma, sinirlidir o,” diye diye içeri götürdüler. Tırnaklarımı çıkarmadan vurmuştum halbuki. O kadar da kötü biri değilim ki ben! Ne yapayım? Annem bir tuhaf, Hayrettin Amca bir tuhaf, sevdiğim kadın bir tuhaf, arkadaşlarım bir tuhaf... ben sinirli olmayayım da kim olsun?

10 Kasım 1994

Hayrettin Amca ve Gizem bu sabah erkenden bir yerlerden geldiler. Gelir gelmez de bir köşeye çekilip fısır fısır konuşmaya başladılar. Dursun bir ara gidip yanlarına oturdu. Az sonra kalkıp benim yanıma gelince “Nelerden bahsediyorlar orada Dursun?” diye sordum. Dursun “Söylerim, ama bir şartla, eğer bizi akşam Aşağı Mahalle’ye götürürsen,” dedi bilmiş bilmiş. Cevap bile vermedim tabii ki. Dursun bu evdeki hiyerarşinin ya henüz farkına varmadı, ya da bunu bilmezden geliyor. Kimsenin bana bir şantaj, bir tehdit ya da bir yaptırım uygulayarak herhangi bir sonuca ulaşamayacağını kavrayabilmiş değil daha. Neyse... Az sonra Hayrettin Amca geldi yanıma, benimle konuşmak ister gibi bir hali vardı ama ben başımın ağrıdığını söyleyerek beni rahat bırakmasını söyledim.

15 Kasım 1994

Hiçbir şey olmuyor. Yağmur, yağmur, yağmur ve yine yağmur... Hayrettin Amca hâlâ Kral Mezarı'nda ikamet ediyor, çocuklar iyice büyüdüler, Gizem genelde sokakta, âşık olduğum kadın yok ortalıkta, Viyan'ın ziyaretleri azaldı, artık iki üç günde bir geliyor, yağmurda sokağa çıkmak istemiyormuş. Anıl da kendi halinde okuyup duruyor işte.

16 Kasım 1994

Karlos hasta. Dün Anıl tuğlaları ocakta ısıtıp bir havluya sardı ve Karlos'un altına koydu, sıcak tutsun diye. Dursun da gidip Karlos'un yanına oturdu, bütün gece de başında bekledi, ama sabaha karşı dayanamayıp uyudu, ben uyumadım. Gizem de üzgün, onu öyle görünce dayanamadım, gidip Hayrettin Amca'yı çağırdım yardıma. Anıl da veterineri aradı ama yokmuş yerinde, köylere gitmiş. Bunun üzerine Anıl eczaneye gitti. Eczacı Hanım bir kedisever olup, hep yardımcı olur Anıl'a bu konularda. Anıl kıyma kavurup ilacı da içine karıştırıp Karlos'a yedirdi. Karlos akşama doğru biraz gözünü açar gibi olduysa da, Hayrettin Amca yine de fazla umutlanmamızı söyledi, "Gençlik bu," dedi. Dursun'a çok üzıldüm birden, benim için Pamuk neyse, onun için de Karlos o!

17 Kasım 1994

Karlos maalesef dün gece sabaha karşı vefat etti, hepimiz yastayız. Anıl Karlos'u götürdü evden. Dursun Karlos'un yattığı tuğlaların üzerinden ayrılmıyor, hiçbir şeyler yemiyor. Anıl önüne oynasın diye birkaç ceviz attı, hiç dokunmadı bile. Öyle gözleri ka-

palı oturuyor. Ben de çok üzüldüm, yine Pamuk'u çok düşündüm. Şimdi bir süre için de olsa Dursun'a iyi davranmam lazım. Mesela isterse bu akşam benimle Aşağı Mahalle'ye gelebileceğini söyleyeceğim, iyi gelir belki ona!

Rahmetli Karlos.

18 Kasım 1994

Dün akşam evden çıkarken düşündüğüm gibi Dursun'a isterse benimle birlikte Aşağı Mahalle'ye gelebileceğini söyledim, hatta ısrar bile ettiğim söylenebilir. Gözlerini iri iri açıp, hüzünlü hüzünlü yüzüme baktıktan sonra "Çok geç artık, Karlos'la birlikte gitmek istemiştik biz, ama olmadı," diyerek yüzünü denize döndü. İntikamı acı oldu Dursun'un. Dilim hiçbir teselliye dönmedi, hemen uzaklaştım yanından ama ben de gitmedim Aşağı Mahalle'ye, onun yanında kalırsam daha iyi olur diye düşündüm.

Bizim bilmediğimiz bir kader var, Dursun'la kalplerimizi de o birleştiriyor.

22 Kasım 1994

Dursun bir parça düzeldi, Hayrettin Amca da bunalımını atlattı galiba. Dün yanına gittim, normale dönmüş gibiydi, Kral Mezarı'ndan da çıkmış. Kılark'ın adını ağzıma almamaya özen göstererek birkaç hafta önce neler olduğunu sordum. O da anlattı.

Kılark'la kavgaları esnasında en başlarda Hayrettin Amca epey hırpalanmış, fakat sonunda eski kurt, Kılark'ı yere yatırmayı başarmış, bunun üzerine Kılark:

"Sen Dafo'nun son günlerde kiminle vakit geçirdiğini zannediyorsun? Benimle tabii benimle, benimle..." diye bas bas bütün mahallenin duyacağı şekilde bağırmaya başlamış. Bu sözler üzerine Hayrettin Amca'nın kanı çekilivermiş, bu durumdan yararlanan o karaktersiz de Hayrettin Amca'yı iyice tartaklamış. Hayrettin Amca "annenin bu yaptığını hâlâ sindiremiyorum içime" dedi. Ben de üzülmemesini söyledim. Bazı kadınlar bizi anlayamıyorlar, benim durumum da hiç farklı değil ki, ne kadar dil dök-

sem faydasız diye düşünürken zihnimde aniden yanan bir ampulle gözlerim yanmaya başladı:

“Söylesene Hayrettin Amca, yoksa... Yoksa o da mı onunla beraber?”
“Evet, Doli, bunu sana pek söylemek istememiştim, ama sen ısrar ettin.”

O sözlerin arkasından, Meis'ten Kaş'a doğru yükselen bir tsunami içimde patladı sanki!

28 Kasım 1994

Bugün Hayrettin Amca o yağmurda koşa koşu bize geldi, nefes nefese kalmış, bir de iyice ıslanmış. Aldım alt katta korunaklı bir yere götürdüm. Biraz soluklanıp, temizlendikten sonra konuşmaya başladı:

“Çok tuhaf şeyler olmaya başladı Doli, anlatmakla olmaz bunları, sana göstermem lazım. Üç gündür çenemi tutuyorum ama artık dayanamayacağım.”

“Kış günü ne olacak ki buralarda bu kadar heyecanlanacak?”

“Mesele de bu ya, kış günü olacak şey değil bu!”

“Anlat sen anlat,” dedim, “bak çok rüzgarlı ortalık, nereye çıkacağız bu havada?”

“Peki,” dedi Hayrettin Amca, “yalnız bunlardan kimselere söz etmeyeceğine dair söz ver!”

“Söz,” dedim.

“Viyan'a da söz etmeyeceksin ha, özellikle de ona!”

“Peki.”

“Şimdi: Hani geçen yaz Dolores'in, Viyan'ın, Elenor'un yiyecekleri çalınıp duruyordu ya, hatırlıyor musun?”

Nasıl isterdim hatırlamamayı ama hatırlıyordum maalesef.

“İşte o yiyecekleri buldum galiba,” dedi Hayrettin Amca, “Kral Mezarı'nın içinde, Otobüs Garajı'ndaki o eski barakada, mobilya-cının deposunda, bazı odunlukların köşelerinde, yani kışın gidi-

lecek yerlerin hepsinde yiyecekler bulmaya başladım. O kuru mamalardan hem de. Sanki birisi bizim için uğraşıp, didinip kışa hazırlık yapmış gibi. Bir turist yapmıştır desem değil, çünkü bir insanın aklını, kültürünü, muhayyilesini aşan yerler oralar, ancak bizlerden birisi yapmış olabilir böyle bir şeyi.”

“Dolores yapmamıştır herhalde, nerede onda o incelik!”

“Doli, Viyan yapmış olabilir mi böyle bir şeyi?”

“Bütün yaz o minderlerde uyudu durdu o, ne zaman yapacak ki böyle bir şeyi. Hem o zaman hiç olmazsa bana söylemez miydi?”

“Çok tuhaf çok,” diye başını kaşındı Hayrettin Amca, “aklıma hiç kimse gelmiyor Viyan’dan başka. Ne kadar düşünceli, ne kadar cesur bir hareket bu, kim yapmış olabilir acaba ya da kimler yapmış olabilir? Kimler diyorum çünkü bana daha çok bir ekip işi gibi geliyor bu.”

“Bir dakika,” dedim, “aklıma bir şey geldi. Viyan da oraya ilk gittiğim günlerde “çalanlar” diye söz etmişti. Sormuştum tabii niye böyle çoğul konuştuğunu ama geçiştirmişti o zaman bu sorumu.”

“Hay Allah, sen tekrar bir sorsan diyorum Doli!”

“Peki,” dedim yine çaresiz, “kendin sorsana,” diyemedim. “Beş-beş-beş-beşyüzellibeş Detektif Doli,” ruhu canlandı yine içimde!

1 Aralık 1994

Viyan'lara gidip kapının önünden Viyan'a seslendim ama sanki kendisine seslenmişim gibi Safiye çıktı kapıya Viyan yerine, unutmamış da beni üstüne üstlük, yüzümü görünce şeytan görmüş gibi oldu haliyle, kös kös döndüm geriye.

Viyan anlatmıştı sonradan, o gün bayağı kanamış Safiye'nin bacağı, boydan boya, böyle taa dizine kadar! “Kimin o kedi?” diye sormuş hatta birilerine, buraya gelip ne yapacaktıysa?

3 Aralık 1994

Hayrettin Amca bana “Kimseye söyleme söyleme,” derken kendisi yiyeceklerin yerini Adsız’a göstermiş bile. Tek başına yemeye gönlü razı olmamış. Hatta Çikin bile gidiyormuş arada bir onlarla. Hayrettin Amca habire “eser miktarlarla iktifa edeceksiniz” diyormuş ama bu cümlenin anlamını çözememişler şimdiye kadar.

Dolores’e de söyleseler bari, ne de olsa onun da hakkı var o yiyeceklerde!

5 Aralık 1994

Artık soba yanıyor evde, alelacele yemeğimi yedim. Salçalı makarnaya yemek denebilirse tabii. Dursun yine afiyetle döke saçıyor, bir iştah bir iştah, maşallah! Gizem ağzına sürmez böyle yemekleri, ben de işte aç kalmayacak kadar yiyorum. Saklayan o yiyeceklerden biraz da bizim bahçeye saklasaymış ya!

Ne zaman Türkân Hanım Ankara’ya gitse, Anıl’ın eline kalıyoruz. Anıl da gün aşırı makarna pişirip, salçalara ketçaplara bulayıp yiyor sonra da. Ama Türkân Hanım her telefon edişinde beni soruyor. Anıl da “İyi, iyi hayvan gibi oldu,” diyor. Evet, bayağı kilo aldım almasına ama boyum da uzadı. Hayrettin Amca bana “Sen genç irisi oldun,” diyor. Gizli gizli seviniyorum o böyle dedikçe. Hani cümlenin içinde şu “iri” sözcüğü geçiyor ya, ondan.

8 Aralık 1994

Hava nihayet açtı biraz. Serin ama hiç olmazsa güneşli bir gün. Viyan geldi öğlen. Safiye adına özür diledi ve bir daha o eve girmemin mümkün olamayacağını anlamamı rica etti benden üzgün üzgün. Viyan yine biraz melankolik bugünlerde, geçenlerde de “Afet’i çok özlüyorum,” dedi durup dururken, onun için üstüne gitmedim fazla, “boşver” deyip geçtim ve asıl konuya girdim:

“Hayrettin Amca’lar iyi bir kış geçiriyorlar biliyor musun?”

“Neden, ne farkı var geçen senelerden bu kışın? Daha mı soğuktu geçen sene?”

“Yooo... ama bu sene yiyecek açısından farklı geçiyor.”

“Anlayamadım” dediyse de Viyan, sesinden suni bir iki tını geldi kulağıma.

“Emin misin?” dedim yine bir gözümü kısıp.

“Evet,” dedi Viyan, tutkuyla boynunu yalayarak.

“Ben değilim ama” dedim bu kez iki gözümü de kısıarak.

Viyan durdu, bir patisi havada dikkatle yüzüme baktı, sonra tane tane konuşmaya başladı:

“Bu işi çözmek çok mu önemli senin için?”

“Senin için değil mi?”

“Dedim ya, kilo almamam için bana rejim yaptırıyor Safiye. Yiyeceğim miktar zaten belli benim.”

“Ne alakası var şimdi bunun konumuzla?”

“Çok alakası var. O yiyecekler orada dursalardı da ben yiyemeyecektim.”

“Bana da bir yararı yoktu o yiyeceklerin diye düşünüp ben de mi bırakayım yani şimdi bu işin ucunu?”

“Ne istiyorsun ki Doli? İşte herkes memnun hayatından. Hayrettin’ler için iyi olmuş, ben de şikâyetçi değilim. Neydi o bayanın ismi hani? O da şikâyetçi değilse eğer...”

“Dolores mi?” dedim kahkahalara boğularak.

“Hah evet, öyle bir şeydi galiba. Niye gülüyorsun sen?”

“Dolores’e bayan demene,” dedim gülmekten boğulacak gibi olarak, “ona artık kışları “Bayan Dolores” diyelim bari, yazları da “Kontes Dolores”!”

“Eh o zaman bana da Mösyö Viyan de istersen,” dedi cevap olarak Viyan kahkahalarla.

Viyan’ın böyle güldüğünü ilk kez görüyordum, 555 konusunu şimdilik kapatıp, elimi boynuna attım, birlikte Rodos’tan Meis’e giden gemiyi izledik, içinde kaç kilo et, kaç kilo tavuk olabileceği hakkında tahminler yürüterek.

Viyan giderken kapının önünde durup “Karınca yapmıştır karınca,” diye bağırıp kendi kendine gülerek gitti.

22 Aralık 1994

Elbirliği ile depolardaki yiyecekleri bitirdiler, son beş gün Bayan Dolores’e de haber verdim hainliği bırakıp.

24 Aralık 1994

Paçavra’nın yeni planları, projeleri var. Bu kez de karşıya, Meis’e gitmeyi takmış kafasına. Dn hava çok güzeldi, ne yağmur, ne bulut, ne sis. Paçavra koşa koşa bizim terasa geldi. Böyle havalarda karşısı çok net görünüyor. Bir masanın üstüne atlayıp bayağı seyrettik birlikte. Paçavra’ların sokağında yaşlı bir kadın yaşıyor-muş, o taraftan bu tarafa gelin gelmiş. “Elli yıl önce gelmiş,” dedi Paçavra (uyduruyor mu acaba?) Paçavra konuşulanları pek aklında tutamamış ama duyduklarına göre o tarafta eskiden bir sa-vaş olmuş. İkinci ya da üçüncü savaş, Paçavra bunu da pek kesin hatırlamıyor. Neyse işte o sıralarda bu kadın onbeş yaşlarınday-mış ve Kaşlı bir delikanlıyla birbirlerine açık olmuşlar. Kimsenin

karşı çıkmak aklına gelmemiş o zamanlar ve evlenip Kaş'a yerleşmişler.

Bu kadını haftada bir, karşıdan akrabaları ziyarete geliyorlarmış. İşte Paçavra bu gelenlerle karşıya geçmeyi planlıyor. Çantaların ya da sepetlerin birine gizlenip gidecekmış. Motor yola çıkıncaya kadar kendisini gizleyebilirse mesele hallolmuş demekmiş. Doğru, Paçavra'yı denize atacak halleri yok. Ama ben bu kilomla nasıl gizlenebilirim ki! Paçavra sıskanın teki, arada kaynar gider, ama beni farkederler hemen. Yalnız Paçavra tek başına gitmek istemiyor, "Tek başına sıkılırim," diyor.

31 Aralık 1994

Bir insan yılı daha bitti işte. Evdekiler akşam lokantaya balık yemeye gidecekler, Ali'lerin oraya giderler hep, Anıl bir kere Pamuk'la beni de götürmüştü, ama artık büyüdüğüm için götürmüyor. Yine da beni unutmazlar, balık getirirler gelirken.

Hayrettin Amca yeni yıla nerede girecek acaba? Akşama bize çağırayım bari onu, bugünlerde çok zayıfladı.

Bu arada Dursun'u çok iyi eğittim sayılır. Asla ben yerken tabağıma yaklaşmıyor, fakat bunu öyle bir havada yapıyor ki sanki korkusundan ya da saygısından değil de tenezzül etmiyormuş da yaklaşmıyormuş gibi. Güvendiği insan var tabii evde. Dursun'da bir çalım bir çalım. Dün bir de Anıl'ın babası İbrahim Bey "Ben bu Dursun'u Pamuk'un yerine seviyorum," demesin mi, nasıl tepem attı, nasıl tepem attı, sinirle çıkıp bütün geceyi dışarıda geçirdim. Sabah döndüğümde "Doli, Doli, neredeydin bütün gece?" diyerek hepsi ayaklarıma kapandılar. Dursun hiç kıskanmış gibi görünmedi, statüsünden o kadar emin ki!

2 Ocak 1995

Yılbaşı sakini geçti, evdekiler lokantadan dönünceye kadar Dursun'la beraber sobanın başında "barış içinde bir arada" uyukladık. Sonra ziyafet başladı. Kimler gelmedi ki: Ana Kraliçe Gizem, Düşük Kontes Dolores, Dolores'in kendilerinden utandığı süm-sük büyük kızı ve torunları, Detant; Zenci, Kara, Afrika üçlüsü ve diğerleri... Hayrettin Amca geç teşrif etti. Viyan Safiye'yi bırakamayacağını söylemişti zaten.

Gecenin sürprizi ise Güzel Romyos oldu. Çok kısa kaldı ama yanımızda. Herkesin yeni yılını tek tek kutladı, nihayet son olarak bana sıra geldiğinde, önce içine çok, ama çok belli belirsiz bir küskünlük karışmış gözlerle bir an süzdü beni ve hafifçe gözümün yanından öptükten sonra koşarak gitti. Yakışıklı Tekir bahçe kapısında bekliyordu Güzel Romyos'u.

Ziyafetten sonra Dursun'u da alıp Aşağı Mahalle'ye gittik. Dursun çok heyecanlandı, ne de olsa ilk kez cemiyet içine çıkıyor. Fakat bir saat kadar sonra, sıkıldı mı yoksa korktu mu bilmiyoruz, eve gidelim diye mızımızlanmaya başladı. Hayrettin Amca onu eve bırakıp döndü.

Paçavra karşıya gitme planlarını Hayrettin Amca'ya açınca Hayrettin Amca kahkahalarla gülmeye başladı, onu hiç böyle görmemiştik son zamanlarda. Paçavra bayağı bozuldu ama niye o kadar güldüğünü sormak aklına gelmedi zavallının. Dönüşte ben yönelttim bu soruyu Hayrettin Amca'ya. O da Paçavra'nın daha limana varmadan fark edileceğini, hadi diyelim ki motora binmeyi başarsa da o mide bulantısına asla dayanamayacağını söyledi. Bu motorda mide bulantısı işini ben de ilk kez duyuyordum ama belli etmedim.

22 Ocak 1995

Dün gece çok soğuktu. Şöyle bir dolaşmak için çıktım yine de. Böyle kış akşamlarında havadaki şu odun kokusunu çok seviyorum. Zaten kışın en güzel yanlarından birisi sobaysa birisi de bu!

Herkes evine çekilmiş, meydanadaki pizzacılar da bile kimse yoktu. Cami'nin oraya geldiğinde Hayrettin Amca ile karşılaştık, mendireğe kadar yürüdük, etraf sadece karanlıktı, kimseler yoktu. Hayrettin Amca, bu mendirekten önce burada başka bir mendirek olduğunu anlattı, daha ben doğmadan kuvvetli bir fırtına nedeniyle yıkılmış, bu mendirek yeniymiş, aslında her şey çok değişmiş buralarda. Eskiden bu liman da yokmuş, Kaş'ta da bir tek Kaşlılarla bir de buraya tayin olup gelen memurlar yaşarmış. Bütün bu insanlar sonradan gelmişler. Bu yeni insanlar nedeniyle bize de bir sürü yeni ev çıkmış. Üzüldüm, benim yaşımda olsaydı belki onun da bir evi olurdu.

"Ama evin yok diye üzülüyorsun, değil mi?" diye sordum.

Dik dik baktı yüzüme ve:

"Hayır, üzülmiyorum. Çünkü her zaman gidebileceğim bir evin hayatımı çok değiştireceğini sanmıyorum. Burası küçük yer, konuşup arkadaşlık edebileceğin herkes ortada. Hem burada açlıktan ölen kedi olmadı bugüne kadar. Belki büyük bir şehirde, İstanbul'da, NivYork'ta, Bankog'ta falan yaşasam evim olup olmaması fark ederdi, ama burada... Hem istediğim zaman seni, Paçavra'yı, Çikin'i falan da ziyaret edebiliyorum. Yılbaşını seninle geçirdik mesela. Zaten şurada bir ay kaldı. Ondan sonra hem havalar ısınır hem şenliklerimiz başlar, yazın nasıl geldiğini anlatabiliriz bile.

Bir süre hiç konuşmadan meydana doğru yürüdük, Mercan Lokantası'nın orada ayrıldık, o meydana geri döndü, ben eve gittim. Biraz Anıl'la oturdum, sonra onun kucagında uyumuşum.

3 Şubat 1995

Yağmurlar dinmiyor, ne zamandır kimseyle de görüşmüyorum. Gizem ve Dursun hariç tabii, onlara mahkûmum ben. Dursun ikide bir gidip annesinin kafasına vuruyor, Batı Hun – Doğu Hun devletleri gibi olurlar inşallah, ben Çinli olmaya da razıyım, yeter ki onlar öyle olsunlar. Tabii Gizem’e acınabilir de ama o hiç öyle görüldüğü gibi bir zavallı değil. Bir kere çok iyi bir avcı, yemek verilmiş verilmemiş umurunda bile değil, muhakkak yiyecek birşeyler buluyor. Dursun desem gerçekten de tuhaf bir yaratık olup çıktı. Bir kere onun için en önemli şey insanlar. Onlar ne verirse yiyor, dün patates cipsi yediğini kendi gözlerimle gördüm. Gizem de pek anlam veremiyor Dursun’a, ama seviyor kızını, ne yaparsa yapsın pek karşılık vermiyor. Dursun’un hırçınlığı da bir ona söküyor aslında. Bana hayatta el kaldıramaz mesela. Bazen Dursun’un Daki Ağbime benzediğini düşünüyorum, ama hemen vazgeçiyorum bu düşünceden: Daki Ağbim kuşlardan korkardı, bu ise hiç ilgilenmiyor bile.

8 Şubat 1995

Çikin’lerin mahalleye yeni insanlar taşınmışlar, Paçavra ile Çikin bütün gün onları seyretmişler. Paçavra sabah gördükleri her şeyi ballandıra ballandıra anlattı. Güya büyük, uzun, siyah bir makinaları varmış yeni taşınanların. Üzerinde de siyah beyaz uzun düğmeler varmış, ama öyle hırka düğmesi gibi değil, priz düğmesi gibi. Biraz daha büyükmüş bu düğmeler. Adam sokakta bu düğmelere basıp basıp korkunç sesler çıkarmış, zaten onlar da bu sesleri duyup sokağa fırlamışlar. Kimse bu makinanın adını bilmiyor. Hepsi Hayrettin Amca’yı arıyorlar, o biliyordur diye.

10 Şubat 1995

Offffff... Offff... Of... Of... Dursun sus! Yeteerrrrrrr!

14 Şubat 1995

Piyano, piyano, piyano, evet piyano. Unutmamak için sabahtan beri tekrarlayıp duruyorum. Hayrettin Amca nihayet bitmek bilmez seyahatlerinin birisinden daha dönüp hepimizi meraktan kurtardı. “Müzik aletidir” dedi kısaca. Nereden biliyor bütün bunları anlamıyorum. Paçavra “Bu Hayrettin Amca ya Kont ya da öyle bir şey,” diye tutturdu. İşte Paçavra gibi birisi televizyon dizileri seyretmeye alışırsa böyle konuşur. Ben de bazen Türkân Hanım’la birlikte seyrediyorum dizileri ama böyle saçmalamıyorum.

18 Şubat 1995

Akşam eve soluk soluğa Çikin geldi. Paçavra kaybolmuş, Çikin dediğini yapıp karşıya gitmiş olmasından şüpheleniyor, çünkü o sözünü ettiği akrabalar gelmişler bugün bu tarafa. Gece yarısı hepimiz seferber olup her tarafı aradık. Yok, hiçbir iz yok Paçavra’dan.

22 Şubat 1995

Paçavra hâlâ ortalarda yok. Dün bütün gün Çikin, Paçavra’ların evine girmeye çalışmış, belki onlardan birşeyler duyar diye düşünmüş ama nafile. Havalar soğuk, kapılar, pencereler her yer kapalı. Çikin’in beraber yaşadığı kadınla, Paçavra’ların evindekiler de bir hafta önce münakaşa ettikleri için aileler de görüşmüyor. Hayret-

tin Amca, onların dargınlıkları en çok on gün sürer diyor. Sonra muhakkak barışmışlar, eğer barışmazlarsa kavga edecekleri insan kalmazmış çünkü. Onlar da buna dayanamazlarmış. Şimdi tek istediğimiz bir an önce bu insanların aralarının düzelmesi.

25 Şubat 1995

Dursun Paçavra'nın niye durup dururken evini terk ettiğini anlamıyor. Gizem bunun üzerine bugün bayramlık ağzını açıp doğru dürüst bir laf etti sonunda: "Anlamazsın sen bunu," dedi Dursun'a. "Çünkü senin kuşağın her şeyi önünde hazır buldu, insanlar önemli senin için. Mesela ben zor bir durumda kalsam ya da ne biliim başıma kötü bir şey gelse ilk önce ya Hayrettin'e giderim ya da Aşağı Mahalle'ye. Ama sen doğru Anıl'a gelirsin."

Dursun:

"Yooo, mesela o da ara sıra Ankara'ya, İstanbul'a gidiyor, ama benim onla gitmek hiç aklıma gelmiyor. Burası evim benim, macera falan da aramıyorum ben öyle Paçavra gibi."

Yaaaaa, işte böyle. Dursun büyüdü yani, hâlâ ceviz peşinde koşturup, inemeyeceği ağaçlara tırmanıyor ama böyle "aklı başında" laflar da edebiliyor. Ben de o vampir aramaya çıktığımız gece eve döndükten sonra böylesi duygulara kapılmıştım. Burası benim de evim, hatta Dursun'dan çok benim evim sayılır, ama ben yine de Paçavra'nın kalkıp gitmesini anlayabiliyorum. Belki Paçavra o kadar akıllı değil, belki Dursun kadar bile akıllı değil, ama cesaretli. Bu akıldan farklı bir şey. Başka, başka bir şey bu! Bir kişilik, bir ruh meselesi galiba. Paçavra'nın buradaki hayatı hiç de kötü değildi, ama bu ona yetmedi. Oysa bana yetiyor, Dursun desen zaten böyle mutlu. Gizem'in çocuk doğurmaktan başka bir şey düşünmeye zaten vakti yok. Peki Hayrettin Amca? O niye hep burada?

3 Mart 1995

Dün akşam bahar şenlikleri için sıtart verildi. Hep beraber yolun ağzındaki kapalı otelde toplandık. Bütün gece onun peşinde koştum, Kılark'la birbirimize girdik, bütün yüzüm yara bere içerisinded. 68 kuşağı haklıymış, o bana göre değilmiş.

15 Mart 1995

Bugünlerde yazmaya pek vaktim yok, yaşarken yazmaya vakit olmuyor. Viyan'ı da çok ihmal ediyorum ama ne yapayım, yanımda götüremem ki onu! Eve uğrayıp yemeğimi yedikten sonra doğru otele. Allahtan evdekiler çok anlayışlı bu konularda. Kapıdan girip, "olağanüstü" bir vali gibi bağırır bağırmaz yemeğim hemen veriliyor önüme, şimdi yine çıkmam lazım.

2 Nisan 1995

Otel günleri sona erdi. Resmi sonuçlar şöyle:

1. Adsız'ın serenadı verimli sonuçları gözönüne alınarak "fonksiyonel serenat" birincisi seçildi:

*"Şu durgun gecede
Bir balık çıkar ki bir balık
Bekle! Bekle!
Aşkımın ateşi kızartır onları
Dersin ki eline sağlık"*

2. “Yaşam Boyu Hizmet Ödülü” ve “Romantik Serenat” birinciliği Hayrettin Amca’ya verildi bu dönem, ödüle layık görülen eser:

*“Denizde, kuşlarda, zeytin ağaçlarında
Dolaşsa da gözlerim
Sonunda hep sana dönerler
Benim beyaz krizantemim”*

Hayrettin Poldo 27 yaşında genç bir şairken!

Çerçiler'den gelen genç şair, mahalleden memnun ayrıldı!

3. "Edebi Serenat" dalında ise bu yıl büyük ödüle layık eser bulunmadı, ancak Hayrettin Amca'nın törenlere davet ettiği Çerçiler'den genç bir şaire mansiyon verilmesi, 13 çekimser oya karşın, Hayrettin Amca'nın tek olumlu oyuyla mecburen kabul edildi:

*"Esrik gecenin mahiyeti karanlık
Kösnül bir haykırışın umarsızlığıdır
Ey ruh-i şen-im
Sana sunabildiğim tek aydınlık"*

4. Bu yıl ayrıca Hayrettin Amca ve Çikin'in önermeleri gözönüne alınarak Paçavra'ya "Kristof Kolomb Keşif Ödülü" verilmesi kararlaştırıldı. Ödülü Paçavra adına "Çikin" aldı. Çok duygulu bir andı. Otel günlerinin resmî olmayan sonuçlarına gelirse:

1. Yaralarım hâlâ iyileşmedi, evde biraz alay konusu oluyormuşum gibi geliyor.
2. Gizem beklendiği üzere yine hamile.
3. Fakaaaaaaattttt evdekilere en büyük sürprizi Dursun yapacak. Çünkü o da hamile! Dursun'un çocuklarının babasının kim olduğunu anlayınca ne yapacak bakalım evdekiler. Eğer o çocuklar da o babaları kadar adi, onun kadar karaktersiz ve onun kadar utanmaz olurlarsa ve onlar da bu eve yerleşmeye kalkarlarsa bir gün dahi kalmam bu evde, alır başımı giderim Paçavra'nın yanına.

3 Nisan 1994

Otel günleri sona erdi ermesine de, o günlerin etkileri hâlâ sokaklarda devam ediyor tabii! Mesela:

Mesela bu genç çift!

Ya da bunlar!

4 Nisan 1995

Viyan geldi bugün, veda etmek için. Birkaç aylığına İstanbul'a gidiyorlarmış yine, "Beni unutma sakın," dedi, otel günlerinden söz etmedim tabii ona hiç. O da ne sordu ne de beni o hareketli günlerde evde bulamadığı için sitem etti. Dükkâna kadar geçirdim onu. Tam ayrılacakken "bir dakika" deyip bahçeye dolaştı ve mutfak penceresinden içeri girdi. Sonra ağzında küçük bir paketle çıktı pencereden ve ondan hiç beklemediğim bir hızla Çikin'lerin bahçesine doğru koşmaya başladı. Sonra yine aynı çeviklikle bahçe duvarına sıçrayıp paketi aşağıya bıraktı.

"Sendin demek" dedim yere yanıma atladığında.

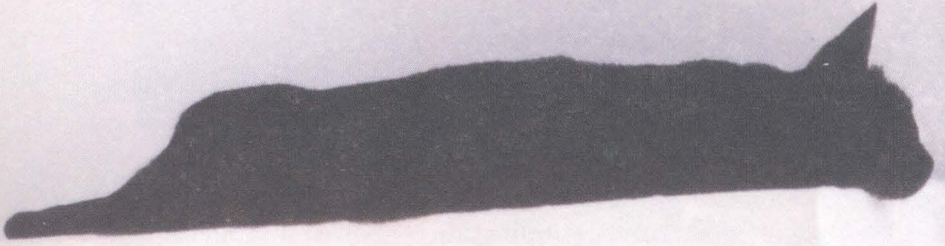
"Hayır ama olabiliyordim."

"Peki kimdi o zaman?"

"Bilmiyorum," dedi Viyan göz kırparak. Sonra alelacele "Hoşçakal" dedikten sonra yine ağır adımlarla, yani Viyan'ın her zaman ki adımlarıyla uzaklaşıp gitti yanımdan Uzunçarşı'ya doğru.

5 Nisan 1995

Onu Lale diye çağırmaya karar verdim, kendisine de bildirdim dün gece bu kararımı. Yüzüme şöyle bir bakıp, “Benim öyle ikinci isme falan ihtiyacım yok, varlığım bana yeter,” deyip oracıkta bırakıp gitti beni, söyleyeceklerimi dinlemedi bile, halbuki neler anlatmaya hazırlanmıştım ona bu konuda, hepsi boğazımda sıralı şimdi o cümlelerin, yutkunup durdum bütün gece. Aşk anlatmak değil mi zaten bir yerde?

İşte hayatımın kadını, beni düşlerken!

6 Nisan 1995

Bugün hiçbirimizin bir türlü inanmadığı ama herkesin çok sevindiği bir şey oldu: PAÇAVRA DÖNDÜ.

Öğlen Hayrettin Amca soluk soluğa terasa girdi, yokuşu var gücüyle çıkmış. “Hadi bakalım hazırlan, gidiyoruz,” diye bağırmaya başladı, tam yemek öncesi. Meğer Paçavra dönmüş, herkes Aşağı Mahalle’de toplanmış, Paçavra başından geçenleri anlatmak için bizi bekliyormuş. Tamam çok heyecanlı ama, tam tavuk kızarmışken nasıl gideyim? Hayrettin Amca ile acele acele yiyip çıktık. Dursun oralı bile olmadı, merak etmiyormuş Paçavra gibilerinin

başından geçenleri, “Selam söyleyin,” deyip İbrahim Bey’in ayaklarının dibine kıvrıldı. Dursun başlı başına bir vak’a, adli vak’a bile olabilir ama şimdi önemli olan o değil. Neyse koşa koşa arka yoldan gittik, Gizem bizden önce varmış, hatta annem bile gelmiş. Paçavra ile uzun uzun koklaştık, bir hayli zayıflamış zavallı. Az sonra Adsız da gelince grup tamamlandı ve başladı Paçavra anlatmaya:

“Her şey aynen planladığım gibi gitti, Eleni Teyze cuma alışverişine gelmiş, bizimkilere de şöyle bir uğradı. Elindeki pazar çantalarını her zamanki gibi tam kapının girişine bırakmış, bir de üstüne üstlük pazardan o eski, kocaman sepetlerden almamış mı? O sepeti de görünce okuldan dönen çocukların bağırarak gittiği gibi ‘ya şimdi ya istiklal’ diye düşündüm kendi kendime. Sepetin içinde sadece kumaşlar vardı, kıvrılıp da gizlenebilirim beni görmeleri mümkün değil. ‘Yakalansam n’oolucak sanki,’ dedim, kedi sepete girmiş olur, kapanır gider mesele.”

“Offfff Paçavra, uzatma hadi,” diye araya girdi Adsız.

“Bu benim hikâyem Adsız, nasıl istersem öyle anlatırım, beğenmiyorsan dinlemezsin,” diye birden diklenivermez mi Paçavra! Hepimiz şaşıktık kaldık. Paçavra gibi munis bir kadının böyle laflar edebilmesi!

Adsız:

“Ne oldu sana böyle? Şaka yapıyordum, hem sen eskiden kızmazdın böyle şeylere.”

“Evet kızmazdım, şimdi de kızmıyorum, sadece uyarıyorum seni. Bana ve yaşadıklarına karşı mümkünse biraz daha saygılı olabilirsin.”

Neler yaşamış ki bu Paçavra böyle?

Hayrettin Amca araya girip “Bırak Adsız, ifade biçimi hikâyenin hayatıdır,” diyerek kimsenin anlamadığı ama en azından başlayan tartışmayı önleyecek kudrete sahip bir cümle kurduktan sonra, Paçavra bildiği gibi anlatmaya devam etti:

“Nerede kalmıştım?”

Hep birlikte heyecanla bağırarak:

“Sepette!”

“Ha evet, sepette. Sepete girdim, bayağı bekledim ama. Çok da susamıştım fakat sesimi çıkartmadım hiç, karar vermişim ya bir kere. Eleni Teyze sepete uzanınca nefesimi tuttum, kıpırdamıyordum hiç. Kadıncağız sepetle, çantaları yüklendi, limana doğru inmeye başladık, motora atlarken sepeti aldılar elinden. Daha önce limana inip neler yaptıklarını seyretmiştim, motora biner binmez hareket edilmiyor. Muhakkak geciken birileri oluyor, bir süre bekleniyor o yüzden. Az sonra hareket ettik. Fakat ben hâlâ yolun ortasında mı, sonunda mı ortaya çıkacağıma karar veremiyorum. Sonunda öbür tarafa varmadan ortaya çıkmamaya karar verdim. Fakat mümkün mü? Bir mide bulantısı başladı ki, nefesim daralıyor. Çaresiz fırladım yerimden. Herkes şaşkın. İlk önce nerede olduğumuza baktım, öbür tarafa daha yakındık. “Aaa, bu hayvan kuduz olmasın sakın?” diye bağırmaya başladılar. Eleni Teyze anladı sonunda ne olduğunu:

“Zavallı hayvancağız, motor tuttu bunu, korkmayın, korkmayın,” dedi.

Bu arada karşıya da varmıştık. Gümrük diye bir yerden geçtik, kimse ilgilenmedi benimle. Çok heyecanlanmıştım, ilk yurtdışına çıkışım tabii ne de olsa. Önce şöyle bir etrafı kolaçan etmeye karar verdim. Fakat daha sonra, eğer geriye dönmek istersem nasıl döneceğim sorusu aklıma geldi. Aslında ilk yapmam gereken şey Eleni Teyze’yi takip edip evini öğrenmemdi, fakat yabancı bir yere gidince bu sorular birden önemini kaybediyor inanın, o yüzden her şeye boşverip dolaşmaya başladım.”

Hayrettin Amca:

“Eee, anlatsana biraz etrafı, burası gibi mi, nasıl?”

“Aynı buraya benziyor, yalnız orada insanlar başka bir dil konuşuyorlar, bir de kilise diye bir şey var, her pazar gidiyorlar, tabii bunları daha sonra öğrendim.”

Yine hep birlikte bağırdık:

“Nasıl? Kimden?”

“Anlatıyorum işte, dinleyin, şimdi benim bir toprağa gitmem lazım, biraz bekleyeceksiniz artık.”

Paçavra uzaklaşınca hepimiz soran gözlerle birbirimize bakmaya başladık. Bir tuhaflık vardı Paçavra’da. Hepimize yukarıdan bakar gibi bir hali vardı. Sessizliği Gizem bozdu:

“Paçavra değişmiş, eskiden böyle değildi bu!”

Sustuk, Hayrettin Amca’ya döndü gözlerimiz, ama o esnada Paçavra göründü. Yavaş yavaş, salına salına yanımıza geldi ve özenle temizlenmeye başladı. Bizi bekletmekten zevk alır gibi bir hali vardı. Hayrettin Amca dayanamadı sonunda:

“Ben gidiyorum, uykum geldi,” dedi umursamaz bir sesle. Bunun üzerine Paçavra birden durakladı:

“Ne yani, sonuna kadar dinlemeyecek misin neler olduğunu?”

“Ne bileyim, biraz sıkıcı geldi bana,” diye cevap verdi Hayrettin Amca aynı uykulu sesle. Paçavra:

“Yooo, hiç sıkıcı değil bence. Hanginiz Kaş’tan iki adım dışarı çıktınız ki bugüne kadar?”

Paçavra’nın mağrur bakışları tek tek yüzlerimizi dolaştı. Artık patladım ben de:

“Aman Paçavra, duyan da seni Nivvyork’a falan gidip gelmiş sanır. Gittiysen karşı adaya gittin işte, tamam yurtdışı ama her gün gördüğümüz ada, hepsi o kadar, abartma!”

Hayrettin Amca, sırtını dikleştirmiş, ayaklarını öne doğru germişti bile.

Paçavra:

“Tamam, tamam, anlatıyorum, gitmeyin, dinleyin.”

Gizem:

“Acil bir işin yoksa kal biraz daha Hayrettin, biraz sonra beraber gideriz.”

Hayrettin Amca oturdu tekrar, “Öyle olsun bakalım,” dedi, “hadi Paçavra devam et kızım.”

Paçavra bu kez biraz daha “normal”, biraz daha bildiğimiz, tanıdığımız Paçavra gibi anlatmaya başladı. Gözlerindeki mesafenin yerini, eski saflığı almıştı.

“Önce sol tarafa doğru gidip, bir ara sokağa girdim. Aynı bu bizim sokak gibi, çamaşırları tertemiz asmışlar, çardakların altında terkedilmiş masalar, in cin top oynuyor, kış günlerinin ıssızlığı işte. Derken yağmur hafif hafif çiselemeye başladı, dedim ya kim-seler de yoktu etrafta, birden bir pişmanlık dalgası yükseldi içimden, yalnızdım, açtım, gidecek bir yerim yoktu. Bir çöp kutusu gördüm köşede, işte adadaki ilk arkadaşım da onun yanında bekliyordu beni. Biraz senin kardeşine benziyordu Doli, Pamuk’a! Ama onun tüyleri kararmıştı biraz. Dostça bakıyordu bana, yanı-na yaklaştım:

“Merhaba.”

“Merhaba,” dedi o da, sesi kısık çıkıyordu.

“Hasta mısın?”

“Biraz üşütmüşüm, kış soğuk geçiyor bu sene.”

“Ya evet, bizim orada da öyle.”

“Neresi, sizin orası?”

“Ben karşıdan geliyorum, Kaş’tan.”

“Gerçekten mi?” diyerek oturdu yanıma, “nasıl geldin peki?”

“Motorla, Eleni Teyze’nin sepetinde.”

“Aç mısın peki?”

“Sabahtan beri hiçbir şey yemedim. Biliyor musun, ben ev kedisi-yim, hiç dışarılarda yiyecek aramadım bugüne kadar.”

“Merak etme, birlikte ararız, benim evim yok ama buraları iyi bilirim, buranın yerlisiyim ne de olsa.”

“Şeyyy, bir adın var mı?” diye çekinerek sordum.

“Arkadaşlar bana Mavi derler, gözlerimden ötürü.”

“Benim adım da Paçavra. Pek güzel bir isim değil ama...”

“Paçavra ha? Tüylerinden ötürü herhalde değil mi?”

“Evet, çok renkliyim ya ondan.”

“Yakışıyor ama sana.”

O mavi gözlerini açtı, ben renkli sırtımı dikleştirdim ve...

*"Ve işte Mavi ve Paçavra
yağmurlu bir akşamda
uzaklarda çok uzaklarda
bir çöp tenekesinin yanında..."*

Dalıp gitti Paçavra'nın gözleri. Bilmediğimiz yepyeni, masmavi bir hüznü doldurdu Aşağı Mahalle'yi. Sustuk hepimiz.

Hayrettin Amca yerine iyice yerleşerek fısıldadı:

"Sonra?"

Paçavra gözlerini kırıştırtarak devam etti:

"Mavi doğruldu yerinden, çöp kutusunun içine daldı, bir parça ekmek bulup bıraktı önüme. Ama ekmek çoktan küflenmişti, küfsüz yerlerinden bir parça yemeye çalıştım, yemezsem onun güvenini kaybedeceğimden korkuyordum. Ama o hemen durumumu anladı.

"Gel, bırak o ekmeği, limana gidelim. Kaptan Amca balığa çıktıysa, birkaç balık verir bize. Aslında ona sadece başımız çok sıkışırsa gideriz biz, önce iyice etrafı ararız. Kışın daha sık gidiyoruz haliyle, lokantalarda falan fazla iş olmayınca... Sizin orası nasıl şimdi?"

"Bizim orada da bu mevsimde iş olmaz, sokaklarda yaşayanlardan duyuyorum, kışın çöpte bile pek bir şey bulunmazmış."

Limana doğru yürümeye başladık, yolda Mavi birileriyle selamlaştı, "Tanıdık bunlar sadece," dedi, Mavi'nin asıl arkadaş grubundan değilermiş. Limana vardığımızda yağmur şiddetini iyice artırmıştı, bir saçak altına sığındık, neden bilmem ama kendimi Mavi'nin yanında o kadar güvende hissetmeye başlamıştım ki! Sanki buradaki hayatım hiç yaşanmamış gibi, upuzak...

Sustu Paçavra yine. Sonra yine kırık bir sesle devam etti:

Sakin darılmayın bunları söylüyorum diye, sizinle bir alakası yok bunun... Neyse... Ortalıkta kimseler görünmüyordu, Mavi "Yok," dedi, "ihtiyar bugün balığa çıkmamış."

Yağmurun hızı biraz kesilince, geldiğimiz yönün aksine doğru yürümeye başladık, bir meydana geldik, gücüm tükenmek üzereydi ki açık bir lokanta gördük, bir iki masada yaşlılar oturmuşlar, yemek yiyorlardı. Sonradan bu lokantanın çok ünlü bir yer olduğunu öğrendim. Hani eskiden burada Toraman'ın kahvesine artistler gelmiş ya, oraya da öyle artistler gelmiş iki üç sene önce. Film çekilmiş, Mavi de oynamış o filmde, başrollerden birisini oynamış benim anladığım.

Bu kez hepimiz Hayrettin Amca'ya döndük.

"Olabilir," dedi Hayrettin Amca, anlaşılan haberi yoktu böyle bir şeyden, üstelemedik.

Paçavra kaldığı yerden devam etti:

Mavi kapıda durdu, "Sen git bak.. Kaptan Amca şu sol tarafta oturan, ben gelmeyeyim şimdi," dedi bana. Yavaşça yaklaştım ihtiyara ama çekiniyordum, tekrar arkaya kapıya dönüp baktım, Mavi "git git" dercesine başını salladı. İhtiyar bu arada görmüştü beni:

"Sen nereden çıktın? Baksanıza bu kediye ilk kez görüyorum burada, ev kedisi misin bakayım sen?" diyerek eğildi yüzüme doğru.

Yere, bir gazetenin üzerine balık suyuna batırılmış bir parça ekmek koydu benim için. Hayatımda bu kadar vahşileştiğimi hatırlamıyorum. Yedim, yedim, yedim ve zıpladım Kaptan Amca'nın kucağına. Neredeyse dalmak üzereydim ki, Mavi'nin uzaktan fısıldayan sesini duydum.

"Hadi artık, gel!"

Çağırın Mavi de olsa, istemeye istemeye indim o sıcak kucaktan, biraz dinlenmiş, doymuş, azıcık kendime gelmiştim. Çıktık tekrar dışarıya, soğuktu, çok soğuktu. Mavi kendi sığınağına götürüyordu beni. Eski bir odunluk. "Az sonra gelirler," dedi.

"Kimler?"

"Bizimkiler. Kış akşamları burada toplanırız, evleri olanlar pek gelmezler ama sokak grubundan gelen birkaç kişi muhakkak olur."

Gerçekten de Mavi'nin dediği gibi az sonra grup yavaş yavaş toplanmaya başladı. Önce bir tekir geldi, Mavi bizi tanıştırdı, hikâyemi ona da anlattım. Her yeni gelene aynı şeyleri anlatıp duruyordum. Sizleri de anlattım sonraki günlerde. Çikin, bak senden çok bahsettim oralarda. Hayrettin Amca'yı anlatmam çok uzun sürdü, onlar da seni çok merak ettiler Hayrettin Amca. Katerina diye yakın bir kız arkadaşım da oldu. En çok da o merak etti seni. Neyse, uzatmayayım. On gün on beş gün böyle geçti. Aynı grup her akşam muntazaman odunlukta buluşuyorduk, arada evi olanlardan da bize katılanlar oluyordu, sonra gürültü yüzünden o odunluktan kovulduk. Ama hemen ertesi gün camı kırık bir lokanta bulundu, kış görüşmelerine orada devam ettik. Bu arada, hani anlatmıştım ya, çöp tenekesinin yanında Mavi'nin bana baktığı o anı...İşte o an başlayan şey öylece sürüp gitti, her an beraberdik neredeyse. Birlikteyken ne geçmişimizin önemi vardı ne de geleceğimizin. Bu duygu nasıl adlandırılır Hayrettin Amca?

Hayrettin Amca, Paçavra'nın boynuna elini koydu, biz onun diyeceklerini beklerken Çikin tutamadı kendisini:

"Aşk işte bu Paçavra, aşk!"

Hayrettin Amca elini Paçavra'nın boynundan çekmeden Çikin'e döndü:

"Değil Çikin, değil. Öyle olsa şimdi Paçavra burada olmazdı. Ya da öte yakadan mavi gözlü bir konuğumuz olurdu."

"Şimdi olmayabilir ama Paçavra oradayken öyle olmuş olamaz mı?"

"Aşk göreceli bir şey olabilir mi demek istiyorsun Çikin, hmmmm..."

Paçavra kendisi üzerine dönen bu tartışmayla hiç ilgisi yokmuş gibi esnedi:

"Sonra devam edin isterseniz, ben bitireyim önce anlatacaklarımı."

Ben de konuşmaya katılmak için birşeyler söylemek ihtiyacını hissettim ve zayıf bir "anlat" sözcüğü çıktı ağzımdan.

"Evet, Mavi ile her an beraberdik fakat buraları, sizi çok özlemiştim. Diyordum ki kendi kendime "Bir on dakika onlarla oturup, neler yaşadığımı anlatsam da sonra tekrar dönsem, bu mümkün

olsa.” Sonunda Mavi’ye Eleni Teyze’nin nerede oturduğunu sordum. Önce söylemek istemedi, niyetimi anlamıştı ne de olsa. Fakat çok üzüldüğümü anlayınca evi gösterdi. Artık her cuma sabahı orada bekler olmuştum. Mavi bulabildiği yiyecekleri getirip veriyordu bana. Bir gün, rüzgarsız bir cuma sabahı pazar çantalarını kapıda görünce doğru Mavi’ye koştum. Veda zamanı gelmişti. Mavi’nin gözleri buğulanıverdi, onu öyle görünce kararımı değiştirevermekten çok korktum. Mavi:

“Tekrar gelir misin?”

“Bilmiyorum, belki gelecek sefere sen bizi ziyaret edersin.”

“Paçavra, ben yaşlandım artık, zor oralara gelmem. Hem oraya gelip de bir daha buraya hiç dönemezsem?”

“Eleni Teyze’nin evini biliyorsun, istersen gelebilirsin.”

“Belki seneye.”

Liman’dan bizim buraya nasıl gelineceğini Mavi’ye tek tek bütün ayrıntıları ile anlattım, trafiğin oradaki gibi olmadığını motordan inince arabalara çok dikkat etmesini söyledim. Son bir kez daha öpüştük ve ben tekrar sepete girip beklemeye başladım. Şimdi de buradayım yine işte.”

Gizem:

“Peki mutlu musun?”

Paçavra içini çekti:

“Bilmiyorum, bir çatışma var içimde, evdekiler gibi. Onlar da bir yandan seviniyorlar döndüğüm için bir yandan da söyleniyorlar. Neyse ben gideyim artık, akşama belki sana uğrarım Doli, müsait misin?”

“Gel ama evde Dursun var. Sakın ona neler olduğunu anlatma sorarsa, gelirken onu da çağırdık ama gelmedi,” dedim hırsıyla.

Sonra dağıldık. Hayrettin Amca lokantaya gitti, biz Gizem’le eve döndük. Hava açıktı, terastan biraz Meis’i seyrettik, konuşmadık, birbirimize belli etmedik ama ikimiz de Paçavra’nın yaşadıklarını hayal etmeye çalıştık.

Katerina da uğurlamış Paçavra'yı.

Dursun gelip, şöyle bir yokladı ikimizi de, ama tek kelime alamadı ağzımızdan. Gerçi Gizem dayanamayıp anlatır kızına bir gün Paçavra'nın maceralarını. Ama ben asla!

Paçavra ve Mavi ve Mavi'nin oynadığı o filmin çekildiği yer!

8 Nisan 1995

Güneş o kadar güzel ki! Pencerenin önünde, yastığımın üzerinde hafif hafif kestiriyorum, denizin kokusunu içime çekiyorum, güneşin her bir ışınını tüylerimin üzerinde tek tek hissediyorum. Sessizlik, huzur ve limon ağacı! Sonra sesler, yaza hazırlanan Kaş'ın bahar sesleri. Açılan kapıların, pencerelerin sesleri. Limandan gelen tamirat sesleri. Türkân Hanım'ın "Çocuklaaar" ve tabii ki "Doooo-lliiiiii" diye herkesi yemeğe çağıran sesi. Ve "Doooo-liiiii," diye bağırılınca benden önce sese koşan Gizem'in hamile

ayak sesleri. Sinirle fırlıyorum yerimden, Gizem mutfak kapısının önünde bekliyor, “Senin adın Doli mi?” diyorum nefretle.

Dursun uzaktan seyrediyor sahneyi, Gizem çekiliyor mutfak kapısının önünden ve gidip terasın en uzak köşesine oturuyor. Sonra üzüldüğümü dediğime, ona da biraz yemek bırakıyorum. Ben çekilince gelip yesin diye.

12 Nisan 1995

Küçük çocuklar peşimden koşarlarken üstüme düşüverecekler diye korkuyorum. Bugün iki çocuklu bir misafir geldi, kimbilir kim? Çıktım gittim evden. Akşama doğru gelip tekrar evi bir yokladım, gitmişler mi diye, çocuklardan biri uyumuş kalmış, öbürü de Dursun’la top oynuyor. Dursun’un koştuktan dili bir karış dışarıda, hâlâ top, ceviz, yumak, yuvarlanan ne varsa peşinden koşuyor. Oyun bitince de yine 1500 metre engellide rekor kırmış bir atletin gururlu yüz ifadesi ve kararlı adımlarıyla mutfak kapısına doğru yürümeye başlıyor. Bir de inatçı ki, dediğinden asla vazgeçmez, kimseleri dinlemez, varsa yoksa evdekiler. Her sabah aynı şey: Dursun kahvaltı sonrası hemen bir sandalyeye uzanıyor, tercihan güneş gören bir yere ve başını yan koyup uyuklamaya başlıyor. Ağzı uyuklarken hep gülümser gibi. “Dulsun, Dulsun” diye seslenildikçe de kuyruğunu sallıyor. “İşte ke-di bu! Bu dünyanın en mutlu kedisi,” diyorlar Dursun için, böyle derken de yan gözle bana bakmayı ihmal etmiyorlar.

Bana da “Alen Delon” diyor artık Türkân Hanım. Düne kadar al-dırmıyordum buna ama bunun üstüne Anıl dün gazeteden “yakışıklı kediler iktidarsız oluyormuş” diye bir haber okumaz mı! Hepsi gülmeye başladılar, hepsinin bana baktıklarını hissettim ve o sözleri duyunca boş bulunup temizlenmeme verdiğim o bir anlık aranın kimse tarafından görülmediğine dualar ederek temiz-

lenmeme kaldığım yerden devam ettim. Gizem köşeden sinsi sinsi gülmeye başladı, birazdan koşar Aşağı Mahalle'ye ve Paçavra ile Çikin'e yetiştirir bu haberi, sonra köşelere çekilip kıkır kıkır gülerler, akşama da bütün Kaş duyar. Böyle düşünüp kurdukça deliye döndüm ve atladım Gizem'in üzerine, yakaladım ensesinden. Öyle bir bağırıp fırlattı ki beni, Dursun koşu koşu yanıma geldi. "Çekiil, yıkıl karşımdan," diye bağırdım ona da. Gizem de bu fırsattan yararlanıp limana doğru kaçtı. Anıl'dan da nefret ettim o an, niye okuyor ki öyle haberleri herkesin içinde.

Biraz sakinleşip terasa döndüm, anlaşılan Dursun bir şey duymamış, hiçbir imada bulunmadı. Türkân Hanım "Gel Alen gel," dedi. Alen demek yakışıklı demek, yakışıklı demek... Asmada tırnaklarımı biledim.

19 Nisan 1995

Gizem anlatmış herkese. Bana çok iyi davranmalarından anladım bunu: Paçavra ve Çikin bana hemen yer verdiler, Adsız sırtımı sıvazladı, Hayrettin Amca ise benimle yalnız kalmamaya özen gösterdi bütün akşam boyunca. Böyle hassas konuları hemen konuşmaz o, biraz zaman geçmesini bekler, eşyalar ve düşünceler beledikçe gerçek ifadelerini bulurlarmış, her ne demekse? Konuyu da kendisi açmaz hiç, hep senin ilk sözü söylemeni bekler. Annem konusundaki sessizliğini bir gece için bile bozması çok şaşırtıcıydı mesela. Şimdi bu durumda ben konuşmazsam yıllarca ağzını açmaz o, gerçi benimle konuşmadan başkalarıyla da bu konuyu konuşmaz. Ama o Paçavra, o Çikin, o Gizem, onlar öyle mi? Bir araya geldiler mi tek meseleleri budur şimdi. Lale'ye de anlatırlar mı acaba? Kılark'a anlatmasınlar da kime anlatırlarsa anlatsınlar. Eğer bir de o duyarsa çok kötü hissederim kendimi çok, daha dövüşmeden yenik düşerim, baştan diskalifiye olurum. Olayı unutmaya çalıştığım için buraya da yazmadım ama geçen gün Kılark'ı yandaki

evin bahçesindeki hasır güneşliklerin üzerinde o aurasıyla birlikte uyurken gördüm. Bizim terastan atladım üstüne. Uyanıp da beni görünce delirdi sanki, cinnet geçirdi. Eve kadar kovaladı beni, ben de içeri kaçıp pencereden seyretmeye başladım, pencereler telli ya. Eve giremedi ama bahçede hırsla dolanmaya başladı, çıldırmış gibi dört dönüyor ortalıkta. O sırada Türkân Hanım gelip defetti onu ama beni de o halde pencerede tirtir titrerken gördü tabii. Güldü halime, evdekilere de anlattı, ama benim bu davranışımı bir zeka belirtisi olarak göstererek, korkum pek söz konusu edilmedi. Dur-sun'la Gizem de görmediler olanları, kolay atlattım yani bu belayı. Ama o gazeteden okudukları haber var ya, işte o pek kolay atlatılacak gibi değil. Sanki aynı beni tarif etmişler. “İri, parlak tüylü, güçlü ve yakışıklı erkek kediler...” Şu “yakışıklı” kelimesi yaratıyor bütün tersliği. Kılark da iri ve güçlü ama yakışıklı değil.

Yaza giriyoruz artık, belki çabucak unutulur bu meseleyi, muhakkak oyalanacak başka birşeyler bulurlar. Ya da birkaç gün ortalıkta görünmem, onlar da iyice konuşurlar aralarında, konuşa konuşa da bıkarlar. Paçavra meselesi gibi olur. Artık Paçavra'yı kimse dinlemiyor mesela. Kendi kendine içini çekip duruyor.

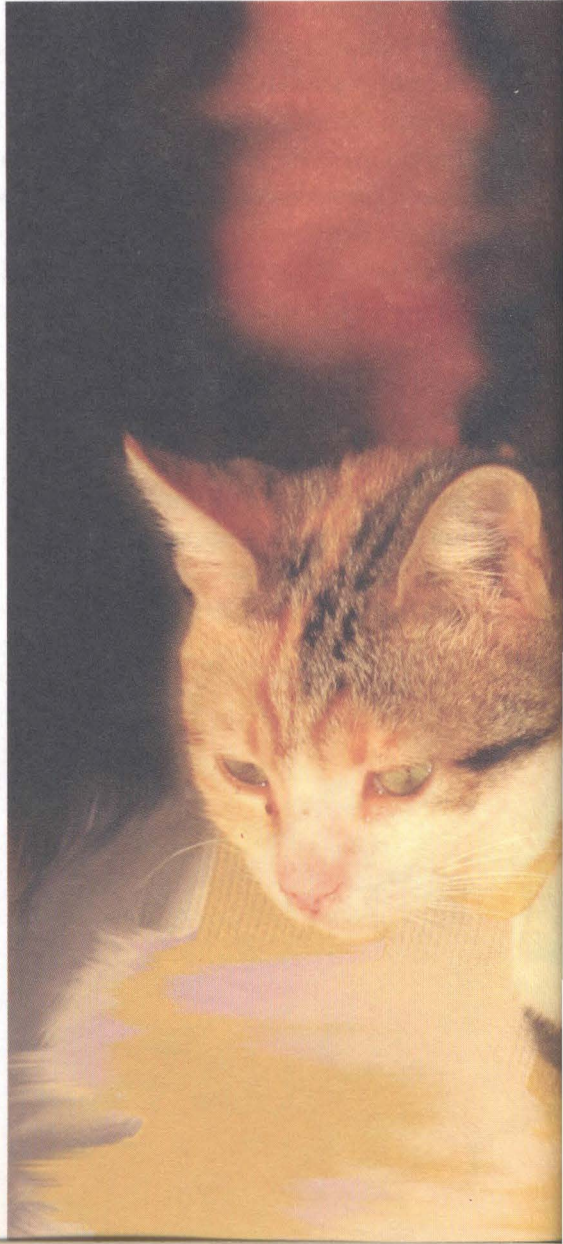
İşte bu o Kılark ve aurası!

22 Nisan 1995

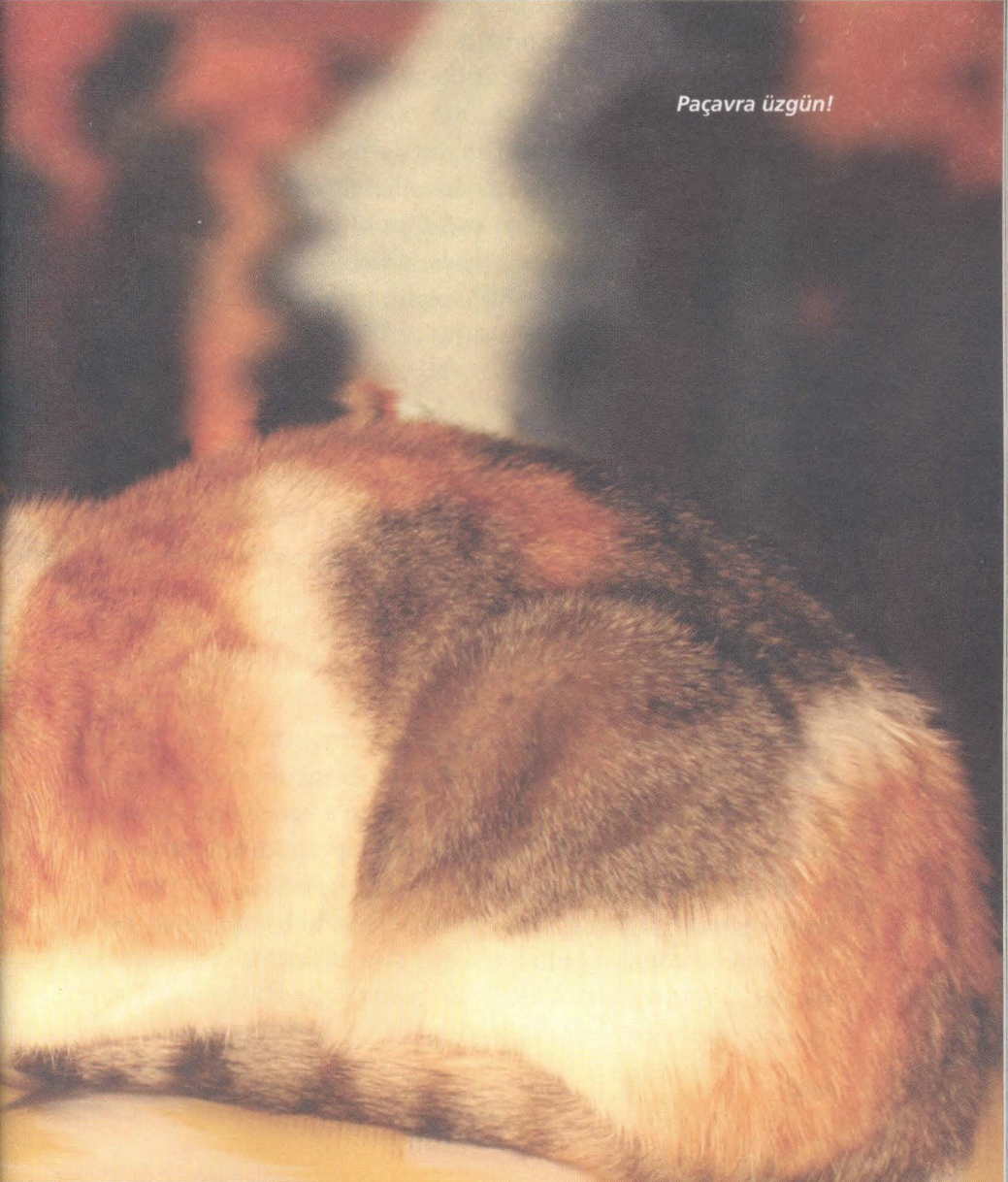
Üç gün kapıdan dışarı adımımı atmadım. Sonunda akşamüstü Paçavra geldi, beni merak ettiğinden değil, hava çok açık diye gelmiş, karşıyı seyredecekmiş. Ona şu dürbün meselesini açsam mı acaba? Dün bir misafir geldi, elinde siyah bir şey. Karşıya baktılar, Meis'e. Her şey görünüyor dediler. Şimdi bundan Paçavra'ya söz etsem kahrından ölür, en iyisi hiç söz etmemek, ya da eğer şu gazete haberi meselesini açarsa söz etmek, iyi oldu bunu akıl etmem. Kötülük ve korku benim zihnimi açıyor herhalde.

Zavallı Paçavra! Mavi'yi bekliyor hep. Her cuma limana iniyormuş, karşıdan gelen teknelerden Mavi çıkıverecek diye yüreği ağzında oturmuyormuş kıyıda. "Çocukları olunca biraz unuttur," dedi Gizem, ama şimdi çok hüzünlü, çok üzgün. Normalinde hep

bir yerlere gitmekten söz eder durur ama döndüğünden beri ne tiyatroya gidelim diyor ne de Ada'ya. Ben Pamuk'u nasıl kalbime gömdüysem, Lale'nin ilgisizliğini nasıl yoksaymaya çalışıyorsam o da Mavi'yi öyle kalbine gömer ya da unuttur gider belki, kim bilir?

Paçavra üzgün!

30 Nisan 1995

Bugün Anıl'ın iki arkadaşı geldi. Biri onların doktoru, biri de bizim doktor. Önce beni "muayne" etti. Gayet sağlıklıymışım, fakat muaynenin sonunda kalkıp "Bu kedinin başından üzücü bir olay mı geçti?" diye sormasın mı? Biraz sinirliymişim de, bir travma mı geçirmişim çocukluğumda?

Sonra sıra Dursun'a geldi. Dursun'da travma falan teşhis edilmedi maalesef ama Dursun'un hamileliği teşhis edildi. Nedense çok şaşırdılar. Asıl şaşırmayı çocuğun kimden olduğu anlaşılınca görecekler. Yabani Gizem hayatta kendisine el sürdürmediği için muayne de olamadı tabii, üstelik bir de kızın elini kanattı. Köylü!

2 Mayıs 1995

Gizem sırlı sıklam geldi, alelacele yiyip gitti. Çocukların yeri belli değil daha, ama yarın bulurum hepsini. Bugün pek halim yok.

3 Mayıs 1995

Gizem ağzında bir çocukla terasa çıktı bu sabah. Ben de "geçmiş olsun" gittim yanına. İkisi hemen ölmüş çocukların, Gizem üzgündü. Çocuğa şöyle bir baktım, Dursun'a benziyor. Hemen bir kutu getirdi Anıl çocuk için. Biraz büyümesini bekliyorlar, sonra hemen bir lokantanın yanına bırakacak İbrahim Bey. Ben inanmıyorum artık bu sözlere, her seferinde böyle derler, sonra da "Aman çok güzel oldu bu," diye diye alışıp, bir yerlere götürmezler.

10 Mayıs 1995

Dursun'un hamileliği çıkıyor yavaş yavaş ortaya, çok komik. İncecik bir vücut, yusyuvarlak bir karın. Dursun çok ince, o kadar ince ki Anıl onun Bolşoy Balesi'ne gidebileceğini söylüyor. O da bunu duyduğundan beri kapı kollarına bile uzanır oldu. Bir zerafet bir zerafet... Ben de mimar olabilirmişim, oturuşumdan bunu çıkarıyorlar. Gizem'in ne olabileceğini söylemeye gerek yok galiba.

Bunları akşam bizimkilere de anlattım. Hayrettin Amca öyle belirli bir mesleğe eğilimli olmadığını belirtti. Ama biz oybirliği ile onun ya konsolos ya da rahip olabileceğine karar verdik. İçimizde sadece Paçavra, Hayrettin Amca'nın bir kont olabileceğinde direniyor. "Sokak Kontu!" Paçavra ise "şahsen" sinema oyuncusu olmak istiyor. Fakat ona Alen Delon demiyorlar ki, bana diyorlar. Doğrudan söylemedim ama, Paçavra'nın bir sinema oyuncusu olmasının pek mümkün olmadığını bir şekilde ima ettim. Bunun üzerine Paçavra küsüp evine çekildi. Adsız hayalindeki mesleği açıklayınca hepimiz gülmekten kırıldık. Adsız Belediye'de çalışmak istiyormuş, baş çöpçü olarak.

Çikin ne olmak istediğini açıklamadan önce onunla dalga geçmeyeceğimize dair söz vermemizi istedi. Ben böyle bir söz veremeyeceğimi söyledim. Ama onu da Adsız razı etti sonunda. Çikin "uzman" olmak istiyormuş. Hayrettin Amca "İyi ama, ne uzmanı?" diye sorup da, Çikin de henüz buna karar vermediğini söyleyince Hayrettin Amca:

"Çikin, tartıştığımız mesele de bu zaten," dedi.

Çikin de cevap olarak:

"Sizin ne tartıştığınız beni ilgilendirmez, tartışıyoruz diye diye Paçavra'yı da küstürdünüz zaten" diye bağırarak Paçavra'ların evine doğru uzaklaştı. Hepimiz baka kaldık arkasından. Adsız:

"Eeee, kızları gönderdiğimizize göre keyfimize bakabiliriz Rahip

Efendi,” dedi Hayrettin Amca’ya.

“Ya ben?” dedim.

“Seni şantiyede bekliyorlardır Mimar Bey, bizim şimdi biraz belediye hizmetleriyle ilgilenmemiz lazım, hadi sen tabildota yetiş, biz de bizim açık büfeye bir bakalım,” dedi o çarpık gülüşüyle.

Hayrettin Amca hiç cevap vermedi Adsız’a, sustu yine. Hep birlik-teyken, böyle üstü kapalı bile söylense sokak hayatının ayrıntılarından söz etmeyi sevmez hiç. Çöpleri karıştırmak, lokanta masalarının altında beklemek, kasap cıraklarının merhametine sığınmak, bir parça et verdim diye mutlaka okşamaya da hakkı olduğunu düşünen yabancı ellerin dokunuşlarına katlanmak zorunda kalmak. Ne zaman Adsız, Gizem ya da Meis macerası esnasında biraz da olsa sokak hayatını öğrenen Paçavra bu konuları açsa, susar Hayrettin Amca. Bunlar sanki kendisinin dışındaki hayatlardır. Eğer yalnızsak anlatır biraz, ama sadece genel hatlarıyla. Eğer git-tiği lokantayı falan değiştirmişse söyler, aradığımızda kolay bulmamız için. Ama hiç ayrıntılar olmaz söylediklerinde, biz de sor-mayız.

*Çikin bu!
Zavallı Çikin.
Uzman bu,
uzman!*

13 Mayıs 1995

Geçen gün konuştuğumuz şu meslek sahibi olma işi var ya, işte ondan sonra gezerken dikkat etmeye başladım. “Bazı kediler sanki çalışıyorlarmış süsü veriyorlar galiba kendilerine,” diye düşündüm. Ama sonra ne saçma bir düşünce bu diyerek derhal sildim bu yersiz fikirleri kafamdan!

Mesela bu, çalışıyor olabilir mi?

Ya bu?

Eh bu belki...

15 Mayıs 1995

Çocuk ortalıkta dolaşmaya başladı, pek kutudan uzaklaşmıyor ama, artık ona da süt veriyorlar, daha katı yiyeceklere geçmedi. Bugün Türkân Hanım o kadar iyi ve o kadar mantıklı bir günündeydi ki, bu çocuğa hiçbir isim konulmamasını, isim konulunca kimseyi bir daha bu evden atamadıklarını söyledi. İbrahim Bey ve Anıl bu aklı başında sözler karşısında hiçbir fikir beyan etmediler, herhalde onların atmaya falan niyetleri yok bu çocuğu. Ki-me yeter bu evdeki yiyecek? Hem ev dediğin yer bir nebze sessiz olmalı. Dursun'dan sonra huzur mu kaldı şu terasta, onun yüzünden buz dolabının üstüne kadar geri çekilmedim mi? (Fakat bu Dursun çocuklarına nasıl bakacak, kendisi çocuk daha!)

19 Mayıs 1995

O meşum tartışmanın ardından Paçavra, Çikin dışında herkesle görüşmeyi kesti. İkisi birden Paçavra'ların arka bahçesinde baş-başa verip oturuyorlar. Bizi görünce Çikin soğuk bir selam veriyor uzaktan, Paçavra ise arkasını dönüp oturuyor, derin derin konuşuyorlar aralarında. O konuşmalar esnasında Çikin'in gözü bir an bize takılırmış gibi oluyor, sanki bir anlık bir dalgınlık geçiriyormuş gibi. Ama sonra hemen kendisini yine bütün benliği ile konuşmaya verirmiş, sanki konuştukları şeyler vazgeçilmez şeylermiş gibi çeviriyor yüzünü.

Hayrettin Amca dün gece, "Paçavra'nın derdi suyun öte yakasında, düzeelir, düzelir," diye kendi kendine konuşarak uzaklaştı yanımdan, bir "hoşçakal" bile demeden. Aşk Paçavra'nın aşkı, ona ne oluyorsa?

20 Mayıs 1995

Yaz geliyor artık ama Viyan'dan hâlâ ses yok. Uzunçarşı'daki dükkânlar açıldı çoktan, bir tek Viyan'larınkı kapalı.

Sokaklar bayağı bayağı dolmaya başladı, trafik de arttı. Bahçe kapısının girişindeki yerimi değiştirdim. Her sabah kapının önünde durup beni seyretmelerinden bıktım çünkü. Bu ülkenin insanlarını da kedilerini de böyle, açık açık seyrediyorlar işte gelenler. Gizem'in çocuğunun durumu benden de beter, o elden ele dolaşır oldu. Gizem çok bozuluyor ama. Çocuk galiba Dursun'un bir parça tombulu olacak. Fakat asıl olay dün Dursun'un çocuğu keşfetmesi oldu. Önce neyle karşı karşıya olduğunu anlayamadı Dursun. Çocuk hareket etmeye başlayınca oturup bütün konsantrasyonu ile izlemeye başladı ve sonraaaa... Geçirdi bir tane kafasına! Anıl zor aldı çocuğu Dursun'un elinden. Sonra da, "Doli gibi olsana sen de, bak o hiç ilgileniyor mu?" dedi. Doli ilgileniyor tabii, ama bir tek gitmesiyle ilgileniyor. Annemi anıyorum galiba artık, o da evdeki "yerleşik otonom nüfus" beşe çıkınca terk etmişti bu evi, ama ben burada doğdum, o burada doğmamış ki!

A close-up, profile view of a long-haired cat, likely a Persian or similar breed, sitting and looking towards the right. The cat's fur is thick and light-colored, with some darker markings on its face. The background is blurred, showing hints of green and yellow, suggesting an indoor setting with natural light. The overall mood is calm and serene.

*En kaprisli haliyle
annem Dafo:
Henüz burada yaşarken.*

22 Mayıs 1995

Paçavra'nın çocukları da doğmuş. Gerçekten de ikisi aynı Pamuk'a benziyorlarmış. Hele bir tanesi tamamen bembeyazmış, tek bir siyah nokta bile görünmüyormuş. Paçavra'nın bize küskünlüğü ne zaman geçecek acaba? Gidip o yavruyu görmenin bir yolunu bulmam lazım, ama nasıl nasıl... diye düşünüp, kıvranırken, denize düşmüş olmalıyım ki bir yılan sarılmış buldum kendimi:

"Dursun," demişim, "Paçavra bizle konuşmuyor ama sana bir şey söylemez, gidip şu yavruya bir bakar misin? Sonra da bana anlattırın biraz."

"Neden gidip çocuk bakacakmışım ki, buradaki yetiyor zaten!"
Sesimi yumuşatmaya çalışmışım:

"Gerçekten Pamuk'a benziyor mu acaba, çok merak ediyorum."

"Ben Pamuk'u falan tanımıyorum, çok istiyorsan gidersin Paçavra'dan özür diler bakarsın."

Yok!

Uzaklaştım yanından önce, ama sonra tutamadım kendimi, kulağımdan tuttuğum gibi fırlattım bahçeye. Ben onun neden böyle diklendiğini biliyorum. Sabah bahçeye ufak bir köpek gelmiş, karşı sırada yeni açılan hamburgercinin köpeği. Ben buzdolabının üstünde uyuyordum, Gizem de üst katta. Birden acıyla bağırarak bir köpeğin sesiyle uyandım, koşarak bahçeye geldiğimde bir de gördüm ki, Dursun sırtını dimdik havaya kaldırmış, hayvana saldırıyor. Hayvan köpek olmasına köpek ama neresinden bakarsan bak Dursun kadar bir şey. Evdekiler yetişt, hamburgerci koşarak geldi, köpeğini kucağına aldı, Dursun için de: "Maşallah, ne kadar cesur, ne kadar gözüpek bir kedi bu," dedi. Gizem de olayı geriden seyrediyormuş, hepimize "ne de olsa ben eğittim" diyen bakışlar fırlatarak pay çıkarttı o da kendisine. İşte bu yüzden benimle böyle konuşmaya cesaret edebildi bu Dursun. Zavalı bunlar zavallı! Daha bu bir şey değil ama!

1 Haziran 1995

Geçen gün limana inmiştim, baktım karşıdan Lale geliyor. Öyle nazlı nazlı yürümüyor bu kadın. Halinde, vücudunun salınımlarında bir umursamazlık, bir “hepiniz vız gelir, tırıs gidersiniz bana” var. Bu sefer bana yakın davrandı nedense, biraz oturduk yanyana. “Neler yapıyorsun?” dedim, “Hiç,” dedi, “benim öyle arkadaşım yoktur, kimseyi fazla sevmem, kimse de beni sevmez.”

“Ben senin arkadaşın olabilirim, bana bir şans versen diyorum.”

“Sen de bir tuhaf konuşuyorsun bazen. Nasıl yani, ne şansı? Bazen neden söz ettiğini bile anlayamıyorum.”

Kimse bana böyle şeyler söylememiştii bugüne kadar, onu görünce biraz heyecanlanıyorum gerçi, ama biraz konuşunca yatışıyorum heyecanım.

“Yani daha sık görüşsek diyorum, ara sıra bana gelsen mesela.”

“Sana mı gelsem?”

“Tabii, otururuz terasta, gün batımları çok güzel oluyor.”

“Kabul ederler mi beni?”

“Gizem’i bile ettiler ya, seni niye etmesinler?”

“Bilmem,” dedi ve sustu. Sustuk, güneş o kadar güzel batıyordu ki.

Hava kararınca kalktı Lale yerinden, yemek saatim gelmişti ama ondan da ayrılmak istemiyordum. “Akşamları nerede yiyorsun?” diye sordum çekine çekine.

“Nerede olursa, ama bugün başım ağrıyor biraz, geç yiyeceğim. Sen?”

“Ben normalinde evde yerim ama bugün benim de canım pek istemiyor. Biraz dolaşalım istersen.”

“Nereye gideceğiz ki?”

“Şu yeni açılan hamburgerciye bakarız.”

“Orada köpek var ama.”

“Şu zavallı mı? Bugün bahçeden kovdum ben onu.”

Göz göre göre yalan söylüyordum, şüpheyile baktı yüzüme.

“Tek başına mı?”

Dursun tek başına yapabildiğine göre ben neden yapamayacaktım ki!

“Tabii, tek başıma!”

“Yo, ben yine de gitmek istemiyorum oraya, gel yeni açılan kebapçıya bakalım, ne güzel tavuk döner de dönüyor önünde.”

Acaba sadece bir süt içmek için eve uğrasam beni bekler miydi? Neskafe saati olduğu için muhakkak süt de vardır ortalıkta.

“Sen beni kapıda beklesen, ben hemen sütümü içip gelirim, iki dakika bile sürmez,”

Hiç itiraz etmedi, “Olur, beklerim,” dedi. Aceleyle eve girdim, Türkân Hanım Allahtan buzdolabının önündeydi, böyle anlayışlı bir kadın yoktur dünyada, hemen hazırladı sütümü. Tam eğilmiş içecektim ki, pencereden Dursun’un yıldırım hızıyla bahçeye geçişini gördüm, ok gibi fırlamıştı. Dışarı çıktığımda Lale bahçe duvarından sokağa atlıyordu, çok geç kalmıştım. Öfkeden gözüm kararmış, Dursun’un üstüne atlamaya hazırlanıyordum ki Gizem’in hızla Dursun’a doğru koştuğunu gördüm. O anda olup bitenlere hâlâ inanamıyorum. Gizem kızına bir geçirdi ki, ama ne geçirmek. Bir yandan da söyleniyordu:

“Yeter, çok oldun artık sen!”

Dursun kalakaldı yerinde, Anıl gelip Dursun’u kucaklayıp götürdü, olan olmuştu artık, aşkım umutsuzluğa mahkûmdu, tek şansım da elimden kayıp gidivermişti.

Ondan sonraki günlerde Lale’yi hiç görmedim, kaybolmuştu. Belki başına hep böyle şeyler gelmişti de o yüzden hiç arkadaşı olmamıştı.

Şimdi Dursun dik dik bakıyor uzaktan, yanıma yaklaşma mesafesi beş metre kadar. Fakat evdekilerle arası çok iyi, dün beraber yine cips yediler. Gizem'in çocuğu ise Dursun'un tehdit edici bakışları altında büyüyor. Hiç kimseyi görmek istemiyorum, bir tek Hayrettin Amca belki, ama o da yok görünürlerde.

2 Haziran 1995

Evin önünde inşaat başladı, su borularını değiştiriyorlarmış. Kapının önüne bir kamyon kum döktüler, hepimiz toprak yerine kuma gitmeye başladık, bu olaysızlıkta “Bir değişiklik oldu işte,” Türkân Hanım'ın dediği gibi. Her gün öğleden sonra başlıyorlar kazmaya, ben onlar başlar başlamaz Aşağı Mahalle'ye gidiyorum. Fakat Dursun yukarı çıkıp köşeden bütün gün inşaatı seyrediyor, akşam olunca da başlıyor gördüklerini tek tek anlatmaya, sanki anlatıklarını bir dinleyen varmış gibi!

Dün bütün gece Hayrettin Amca'yı aradım. Yer yarıldı da içine girdi sanki, yok! Aşağı Mahalle'ye de uğradım, Çikin ve Paçavra herkesle barışmışlar, yeni bir konuları da var üstelik: Benek.

Mahalleye piyanosuyla taşınan adamın dün karısı da gelmiş, elinde de bir kafes. Kafesin etrafı bir örtüyle sarılıymış, bizimkiler önce bir anlam verememişler, Fakat kadın örtüyü kaldırıp da kafesin içi ortaya çıkınca hepsi şaşkınlıktan donakalmış. Güzeller güzeli bir kadın oturuyormuş kafeste. Bizimkilere şöyle bir gözücüyle bakıp eve girmişler, bir daha da görünmemişler.

Ancak kimse Benek'i tam olarak tarif edemiyor. “Hiç böyle bir şey görmedik,” deyip duruyorlar. “İnan Doli,” dedi Adsız, “ben hayatımda böyle bir kadın görmedim.”
Sonra da Paçavra ile Çikin'i göstererek:

“Bunlar da kadın mı? Yıllardır bizi oyalayıp duruyorlarmış kadınız diye.”

Paçavra ve Çikin Adsız'ın bu sözlerine çok sinirlendiler. Paçavra, “Sen, sen... Ya sizler... hanginiz Mavi kadar incесiniz?” diye bas bas bağırarak evine çekildi yine. Çikin de arkasından tabii. Kara, Adsız ve ben yine öyle boş boş oturmaya devam ettik bütün akşam. Adsız'a Hayrettin Amca'yı aramaya benimle gelip gelemeyeceğini sordum. Adsız:

“Ben buradan ayrılamam, olur ya Benek görünür belki,” diyerek teklifimi reddetti. Kara da merakından onunla kaldı.

Önce Kral Mezarı'na baktım, belki yine depresyona girmiştir diye, yok. Sonra limana baktım, yok. Son tarif ettiği lokantaya da bir göz attım, yine yok. Çaresiz eve döndüm. İbrahim Bey'le Türkân Hanım terasta oturmuş konuşuyorlardı. Bir adam çocuklarını terk edip gitmiş evden, “Çocuklara yazık,” diyorlardı. Annem de bizi terk etmedi mi? Daki, Pamuk, Kara hepimiz kalmadık mı? Lale geri geldi mi? Viyan'dan hiç haber alan oldu mu? Hayat zaten böyle değil mi? Ve hooooop Dursun İbrahim Bey'in kucagına!

8 Haziran 1995

Dün çok hareketli geçti. Dursun, sancıları başlayınca önce Gizem'in çocuğunu atıp kutuya kendisi girdi. Evdekiler çok heyecanlandılar ve Dursun'u alt kattaki doğum odalarından birine aldılar. Dursun ne verilen sütü içiyor, ne de benim ciğerimden alınan parçayı yiyordu. Çok halsiz düşmüş, bir de Dursun küçük-müş, ilk doğumuymuş da. Çaresiz yine veterinere telefon ettiler, veteriner yok yerinde, büyükbaş hayvanlara gitmiş. Gizem Dursun'a kalkıp biraz dolaşmasını söyledi ama, Dursun'da gözlerini açacak hal yok. Bunun üzerine Anıl kalkıp eczaneye gitti. Eczacı Hanım'ın da bir kedisi vardır: Çingene. Çingene pek kimseyle görüşmez, sel sularından kurtarılmış zamanında. Eczacı Hanım

Anıl'a Çingene'ye yaptığı iğnelerden vermiş. Anıl elinde iğnelerle geldiğinde Dursun arkasından kafası çıkmış bir çocukla dolaşmaya başlamıştı bile, hepimiz çok güldük valla. Dursun'a hemen yeni bir yer hazırlandı, bana ve Gizem'e de nefis bir ciğer yemeği verildi ki Dursun'u rahatsız etmeyelim.

Neyse, Dursun'un bu mahalle tarihine geçen doğum vakasının sonucunda tek, bir tek yavrusu oldu. Çirkin mi çirkin. İbrahim Bey akşamüstü balıktan döndüğünde kutuya bir göz atınca gözlerine inanamadı. "Bu o, o kediden, ne diyordunuz ona hani? Kirlark mıydı neydi?" diye bağırmaya başladı. Zevkle gözlerimi kapatıp yasemin kokularını içime çektim.

15 Haziran 1995

Dursun tam yemek yenirken getirip çocuğunu yemek masasının altına bırakıp gidiyor, "siz bakın buna" demeye getiriyor hani, boynu da yaralanmış, kimseye nerede yaralandığını da söylemiyor. Bahçeye de birini getirmeye başladı her gün. Aynı kendisine benziyor getirdiği de. Kimdir, nedir, nereden bulmuş belli değil, beni inceleyip duruyorlar geriden. Benim hakkımda konuşuyorlar biliyorum ikisi, bakışlarından anlıyorum. Terasa getirmeye cesaret edemiyor ama, o yüzden Anıl da farkında değil daha işin. Getirirse neler olacağını annesi anlatsa bari uygun bir dille Dursun'a...

Sinirlerim çok bozuk. Bu evde söylenen hiçbir şeyi inanmıyorum artık. Dün Gizem'in çocuğu apalak apalak ortalıkta dolanmaya başlayınca Türkân Hanım bakıp bakıp birdenbire "Bunun adı Uğur olsun, şans getirir," demez mi? Dünyalar başıma yıkıldı. Eski gelenektir, isim verildi mi kalır. Şimdi:

Ben, Gizem, Dursun, Uğur, Dursun'un çocuğu, arada bir de Hayrettin Amca gelirse neredeyse 6 kişi. Hangi ev kedisi benim gibi

altı kişiyle oturuyor. Paçavra'nın çocuklarını çoktan verecek yer bulmuşlar, Çikin yalnız, Çingene yalnız, Viyan yalnız, o bahsettikleri Benek yalnız. Bir ben beş kişiyle oturmak zorundayım. Lale'yi buraya gelmeye asla razı edemem bu durumda.

Bu sabah o dediklerinden sonra artık Türkân Hanım'ın seslenmelerine hiç ama hiç cevap vermiyorum, arkamı dönüp oturuyorum.

Dursun'un yeni arkadaşı.

20 Haziran 1995

Hayrettin Amca çıktı ortaya, biraz kırıklık varmış üzerinde, meğer Orman Dairesi'nin oralarda dinleniyormuş.

Evdeki kalabalığı görünce fazla kalmak istemedi haliye, hemen birşeyler yiyip çıktık, Küçük Çakıl'a doğru yürüdük. Dursun'un başından geçenleri anlatınca çok güldü, "Çocuk bakımsızlıktan ölmesene bari," dedi. Evdekilerin çocuğun babası konusundaki şaşkınlıklarını da anlattım, benim can düşmanımın çocuğunun evde nasıl barındırıldığını. "Hayat böyle, Doli," dedi, gülümsedi. Güneş batıncaya kadar oyalandık kayaların kuytularında. Kayalıkların huzur veren bir yanı olmalı. Akşama doğru hafiflemiş gibiydim sanki. Sonra Aşağı Mahalle'ye gitmeye karar verdik. Yolda Benek'i de anlattım:

"Bizimkiler bir türlü tarif edemiyorlar, bir de sen görsen."

"Belki cinstir," dedi Hayrettin Amca.

"Ne demek o?"

"Soylu yani, menşei karışık değil."

"Nasıl karışık değil?"

"Canım bu kasabada yaşayan bütün sülaleler bellidir, herkes de birbiriyle karışmıştır. Ama bazı aileler böyle karışmazlar, hiç duymadın mı?"

"Hayır duymadım ama saçma biraz. Benim bildiğim beş altı cins var. Ben varım bir kere. Sonra Gizem var, Çikin var. Sonra senin gibi beyazlar var, Dursun'la Uğur da ayrı bir cins. Sonra Karlos, Kara, Afrika gibi siyahlar var. Bir de Kılark'la Dursun'un çocuğu var. Kaç tür etti?"

"Aşağı yukarı doğru, ama biz hepimiz birbirimizle akrabayız az çok. Kılark bile akrabamız. Kızma hemen kızma! Onun babası çok efendi bir zattı. Neyse bakalım, yakında anlarız ne olduğunu bu Benek'in de."

Aşağı Mahalle'ye geldiğimizde hava iyice kararmış, bütün gü-müşçüler ışıklarını yakmışlardı. Çikin'le Paçavra kumpir arabası-nın durduğu kösedeki duvarın dibine oturmuşlar, uyuşuk uyuşuk etrafı seyreliyorlardı.

"Ortalık iyice kalabalıklaşmış artık," dedi Hayrettin Amca.

"Yaz geldi sayılır, şurada on gün var sıcaktan patlamamıza," diye mırıldandı Çikin.

"Sıcak belki de unutmama yardımcı olur," diye fısıldadı Paçavra, her şeyde teselli arıyor artık.

Bu "heyecan dolu sohbeta" neresinden gireceğimi düşünürken bir an Adsız'ın başını görür gibi oldum:

"Gelsene buraya Adsız, hepimiz buradayız."

Adsız:

"Gelemem şimdi sizin yanınıza falan, işim var," diye cevap verdi uzaktan.

Paçavra:

"Gel, gel, boşuna bekleme, bugün erkenden Kalkan'a gittiler onlar."

"Kimler?" diye sordum.

"Canım kimler olacak, Benekler. Adsız günlerdir kapılarının önünde nöbette ya!" diye güldü Paçavra.

Adsız sırtarak geldi yanımıza.

"N'aaber lan Hayrettin? Oğlum sen nerelerdesin?"

Adsız'ın bu tür konuşmalarına bir türlü alışmadım, hele bir de Hayrettin Amca'yla böyle konuşması, sanki akranı gibi. Ama Hayrettin Amca kızmaz onun bu tür konuşmalarına:

"Biraz dinlendim, mevsim değişince bir yorgunluk çöktü. Eee ne-yin nesi bu Benek?"

"Bir bilsek neyin nesi olduğunu. Seni bekliyoruz kaç gündür, ye-tiştirmen entel Doli bile çıkamadı işin içinden."

"Bu laf da nereden çıktı, ne demek bu?" diye sordum sakın olma-ya çalışarak.

Hepsi gülmeye başladılar. Biraz lokanta masalarının altında bek-lemem lazım olmuş bu tür lafları öğrenmem için. Paçavra ile Çikin de mahalleden gelip geçenlerden duyuyorlarmış hep.

“Bugün evde yoklarsa boşuna beklemeyelim o zaman,” dedi Hayrettin Amca.

“Belki gelirler canım, sabrediverin biraz. Gelip geçene bakın, mesele bakın şu geçenler ne güzeller di mi?” diye bizi oyalamaya çalışıyordu Adsız arsız arsız.

Bir süre sonra Paçavra “Çocukların süt zamanı, çok bile oyalandım buralarda,” diyerek esnedi. Çocuk lafı açılmışken belki Pamuk’a benzeyen çocuğu beraber gidip görebilirim diye geçirdim içimden. Paçavra kalkınca ben de kalktım, “Seni eve kadar geçireyim istersen,” dedim. Paçavra hayretle gözlerini açtı, “Olur,” dedi hafif bir sesle.

Uzunçarşı’nın ortalarına geldiğimizde “Paçavra, bir de ben görsem şunları,” deyiverdim.

“Kimleri?” diye saf saf sordu Paçavra.

“Birisi Pamuk’a benziyormuş ya, hani aynı.”

Paçavra Gizem’in ana kraliçe sesiyle cevap verdi:

“Biraz daha sabret, evdeler şimdi. Yakında ayaklanır çıkarlar so-kağa, sen de görürsün o zaman.”

Paçavra’yı o anda hangi noktadaysak orada bırakıp döndüm geriye, Benek falan umurumda değildi ki benim, neden şimdi gör-miyordum ki Pamuk gibi olan çocuğu?

Döndüğümde hepsi aynı bıraktığım gibi oturuyorlardı, yaprak bi-le kıpırdamamıştı sanki sokakta, Adsız’la birlikte bekliyorlardı. Hayrettin Amca bu bekleme konusunda bir orta yol bulmak istercesine “Kumpirci kapanıncaya kadar bekleyelim, gelmezlerse gi-deriz” diyerek esnedi. Gelip geçenleri seyretmeye koyulduk yine, az sonra birden ayaklandı Adsız ve “İşte geliyorlar,” diye bağırdı. Sarı saçlı bir kadın ve bir adam geliyordu limandan. Ama yalnız-lardı.

Adsız atıldı yine:

“Evin önüne gidelim, evdedir Benek!”

Gelenleri izlemeye başladık. Biraz ileride iki katlı bir evin kapısını açtılar, üst katta bir ışık yandı ve bir gölge aniden balkona fırladı.

Adsız:

“O işte, o!”

Hayrettin Amca biraz öne doğru çıktı, gözlerini balkona dikti. Heyecanla Hayrettin Amca'nın beyan edeceği sonucu bekliyorduk. Benek önce hepimizi şöyle tembel tembel bir süzdü. Hayrettin Amca ise afallamıştı:

“İran bu, gerçek bir İran.”

Adsız hararetle:

“Benek o Benek, ne iranı, miranı””

“Cins yani Adsız, duymadın mı hiç daha önce?”

“Eeee, n'oolmuş yani?”

“Ne olmuşu var mı? Cins o!”

“Yani o da bizim gibi yiyip, içip, dinlenmiyor mu?”

“Evet ama biraz bizden farklı olur bunlar, çok sakın olurlar mesela, sonra uzun yaşarlar.”

Bu sözlerinden sonra toparlandı Hayrettin Amca:

“Hadi bakalım Doli, gördük göreceğimizi.”

“Durun” diye bağırdı Adsız, “anlatsana biraz daha.”

“Anlatacak bir şey yok Adsız, hadi iyi geceler hepinize.”

Hayrettin Amca ile Kral Mezarı'nın önünden eve doğru yola koyulduk. Hayrettin Amca kendi kendisine bir şarkı mırıldanmaya başladı. İlk kez görüyordum onu böyle şarkı söylerken.

“Bir şey mi dedin?” diye sordum, şarkı söylediğini anlamamış gibi yaparak.

“Yoo, hiç, hiç,” diye geçiştirdi Hayrettin Amca sorumu.

Eve geldiğimizde Dursun'u kapıda bulduk, “Nasılsın, çocuk nasıl?” diye sordu Hayrettin Amca Dursun'a.

Dursun:

“Sana ne benim nasıl olduğumdan, hem çocuk da seni ilgilendirmez,” diyerek girdi içeri.

“Ne oldu buna böyle?”

“Sürekli Depresyon. Gizem’e hiç benzemiyor bu, kimseye tahammülü yok. Zaten Lale’yi de kovdu geçenlerde.”

“Çocuk nasıl?”

“Nasıl olacak, aynı babası işte.”

“Nerede?”

“Nerede olsun, hep ortalıkta. Gizem’inki de öyle. Evde şu anda iki anne iki çocuk var yani. Gizem’in geleneksel ikinci doğumu da yakındır. Üç tane daha gelirse, beş çocuk, iki anne, bir Doli!”

Hayrettin Amca güldü:

“Kızma canım, senin yerin başka bu evde, öyle değil mi?”

“Öyle ama...”

“Hadi Doli takma kafanı bunlara, iyi geceler,” diyerek yine bir şarkı mırıldana mırıldana uzaklaştı Hayrettin Amca. Merdivenin altına çekildim, Türkân Hanım’ın “Doli gel,” diyen sesini duymazlıktan gelerek gözlerimi kapadım ve gecenin seslerini dinleyerek Hayrettin Amca’yı düşündüm. Şimdi hiç hatırlamadığım bir rüyaya dalmışım.

21 Haziran 1995

Döndü! Döndü! Arkadaşım Viyan döndü. Dün öğlen gelir gelmez bizim terasa koşmuş, “Çok özledim buraları,” dedi. İstanbul’da çok sıkılmış, evden dışarı bir adım atmamış. Ona hemen hızlı bir özet geçtim. Paçavra’yı merak etti kişilik olarak, Benek’le de ilgilendi. Bakalım belki bu yaz razı ederim onu Aşağı Mahalle grubuna arada bir de olsa katılmaya.

22 Haziran 1995

Göze göz, dişe diş. Uğur da Dursun’un çocuğuna taktı. Dursun uzaklaşır uzaklaşmaz gidiyor rakibinin yanına, mutfağa da giriyor artık. Gizem’e “Şuna anlatamaz mısın?” dedim, “mutfak yok!”

Gizem “Beni dinlemiyor ki artık, büyüdü,” dedi böbürlene böbürlene.

“Gizem senden bir ricam var, şu gelecek doğumunu başka bir yerde yapsan artık.”

“Bir yer göster o zaman.”

“Git şu kapalı otelde yap mesela! Daha önce nerede yapıyordusun orada yap!”

“Hep burada yaptım şimdiye kadar, bu evde olmasa bile, bu mahallede. Paçavra bile burada doğdu, sonradan gitti buradan.”

“İyi de ev doğumevi gibi oldu, bir sen bir Dursun. Hem senin için de iyi değil ki bu kadar nüfus.”

Nafile! Terastan gelen çatal bıçak sesleriyle birlikte uzaklaştı Gizem.

Akşam Hayrettin Amca’nın sesiyle uyandım, “Hadi Aşağı Mahalle’ye gidelim,” diyordu. “Sen git,” dedim, “benim keyfim yok bugün.” “Canım sen de gel” diye ısrar edince kırmamak için takıldım peşine. Sokağa girer girmez Adsız’ın serenadı doldurdu kulaklarımızı. Hayrettin Amca sese doğru birden hızlandı. Az sonra gözlerimizin önünde beliren sürreel sahne aynen şöyleydi:

Adsız, Benek’lerin balkonuna en yakın ağacın, en tepesine çıkmış, gözlerini balkona dikmiş şimdiye kadar gördüğüm en saçma serenadı yapıyor, Benek sarışın kadının kucığında oturmuş ilgisiz gözlerle Adsız’ı seyrediyor, kadın Adsız’ı şimdiye kadar hiç duymadığı tatlı sözlerle uzaklaştırmaya çalışıyor, Çikin, Paçavra ve Kara da aşağıda gülmekten kırılıyorlardı.

Hayrettin Amca’nın bu sahne karşısında bıyıkları titremeye başlamıştı bile.

“Şuna bak, rezil ediyor kendini,” diye tısladı ve olay mahalline doğru koştu. Adsız bir eşi daha duyulmamış serenadını sürdürüyordu:

*“Gel, gel bana yabancı ve tatlı kadın,
Seni görünce ye kadar açtım ben açtım,
Uzat o zaaarîf kollarını bana,
Hiç bilmediğin şeyler yaşatacağım sana.”*

Ağır ağır Paçavra’ların yanına yaklaştım. Hayrettin Amca da o sırada Adsız’ın tırmandığı ağacın tam altına varmış, Adsız’a bu “bana” sözlerin Benek Hanım için uygun olmadığını anlatmaya çalışıyordu.

Paçavra:

“Görüyor musun şu sokak serserisini, iki günde şair oldu şair. O Çerçiler’den gelen şair gelsin de Adsız’dan yol yordam öğrensin biraz. Nereden öğrenmiş bunları bu?” diye gülmesini sürdürken Adsız yeni bir serenada başladı:

*“Hangi diyarlardan geldin sen Benek
Gözlerin sanki tatlı bir çörek
Gel hadi gidelim, Sarı Kasap’a
Sensiz şu Kaş bir cehennem bana!”*

Adsız’ın serenadının her dizesinin arasında Hayrettin Amca’nın artık neredeyse yalvaran sözlerini duyuyorduk:

“Şu cinsel imalardan vazgeç Adsız, n’oolur! Böyle elde edilmez o!” Serenadının sonunda hızla aşağıya atladı Adsız, çatallaşmış sesiyle adeta kükrüyordu:

“Son serenadımı duymadın mı? Hiç seksten söz ettim mi? Sağır mısın sen?”

“Ya önceki?”

“Evet o öyleydi biraz, ama son serenadım öyle değildi.”

Hayrettin Amca bir pati hareketiyle Adsız’a susmasını işaret ederek balkona doğru seslendi:

“Özür dileriz Benek Hanım, çocuklar ilk kez sizin gibi bir hanımefendiye karşılaşıyorlar da!”

Benek bu sözleri duyunca doğruldu yerinden, sokağa doğru eğildi:

“Hakikaten de çok taciz edici oldu bu akşam. Affedersiniz, size nasıl hitap edebilirim?”

“Hayrettin efendim.”

“Evet Hayrettin Bey, size teşekkür etmek durumundayım. Buraya dinlenmeye gelmiştik güya, Berna Hanım da çok şikâyetçi bu durumdan.”

Hayrettin Amca bütün centilmenliği ile gülümseyerek:

“Sizi bir akşam yemeğine davet etsek kendimizi affettirebilir miyiz acaba?”

Hayretle birbirimize baktık. Çikin:

“Nereye çağırıyor acaba? Kral Mezarı’nda parti verecek anlaşılan.” Paçavra:

“Bu yaptığı hiç doğru değil ama, neden karışıyor ki Adsız’ın işine?”

Bu arada Adsız da burnundan soluyarak yanımıza gelmişti:

“Hayrettin’in yaptığını görüyor musunuz? Kendisi göz koydu Benek’e, yaşlı bunak! Ama kadın da bana tek bir söz bile söylememişken nasıl da şakıyor şimdi baksanıza.”

Adsız’ı daha fazla sinirlendirmemek için ağzımızı bile açmadık.

Az sonra Hayrettin Amca, bütün yüzüne yayılan gülümsemesini saklamaya çalışarak yanımıza döndüğünde Benek girmişti içeri. Adsız ters ters:

“Kabul etti mi bari teklifini?”

“Kesin bir cevap vermedi. Zaten hemen evet demesi de pek yakışmazdı bu durumda. Hadi Doli geç oldu.”

Kimsenin daha fazla bir şey sormasına fırsat vermeden koşar adımlarla ayrıldık olay mahallinden. Bizim kapıya kadar konuşmadan yürüdük yine, ben tam bahçe kapısından girmek üzereyken Hayrettin Amca:

“Sor hadi sor, nereye davet ettiğimi sormak istiyorsun değil mi?”

Evet anlamında başımı salladım.

“Benimle bir sırrı paylaşmanı istiyorum Doli. Ona burada oturduğumu söyleyeceğim, evim olmadığını söyleyemem ona. Ötekilerle de konuşmadığı sürece gerçeği öğrenemez nasıl olsa.”

“İyi de, nasıl önleyeceksin ki ötekilerle konuşmasını. Hem bizim evdekiler kabul ederler mi bakalım bu durumu. En başta Dursun almaz içeri onu.”

“Bir yolunu bulmam lazım, yalnız kimseye söz etme lütfen bu konuştuklarımızdan, olur mu, söz mü?”

Acıklı görünmüştü Hayrettin Amca'nın durumu, “İstersen bu akşam burada kal,” dedim cevap olarak.

“Rahatsız etmeyeyim, zaten kalabalıksınız,” dedi düşünceli düşünceli.

“Yok etmezsin, hem yaz günü, terasta uyuruz.”

Türkân Hanım Hayrettin'i görünce çok sevindi, Dursun homurdanarak yukarı çıktı.

Köşedeki masanın altına kıvrıldı Hayrettin Amca, ben de merdivenin altına. Sabah uyandığımda gitmişti.

Bu Adsız, hep böyle bakar!

29 Haziran 1995

Gizem öngördüğüm geleneksel ikinci doğumunu ne zaman yapacak acaba? Fakat bu sefer ne evde ne de terasta değil de bahçenin en köşesine çekilip orada yapacağına dair söz verdi bugün. Bu arada da bana yapabileceği en büyük iyiliği yapıp, Dursun'un bakamayacağı artık herkes tarafından anlaşılan çocuğunu evlat edinek ayak altından çekti bir parça. Peki Dursun ne yaptı? O da hemen, neredeyse yarı boyuna gelen Uğur'u evlat edindi, bütün düşmanlığı geçip gitti, hiç ayrılmaz oldular birbirlerinden. Dursun Uğur'u emziriyor, hep beraber uyuyorlar. Gizem de onların hallerine bakıp bakıp gülüyor. Dün akşam:

"Herkes için en iyi çözüm buydu, benim için fark etmez," dedi.

"Sana bir değil on çocuk da olsa farketmez Gizem," deyip uzaklaşıyordum ki Gizem durdurdu:

"Bak Doli, ufaklığı aldım eğitiyorum, Dursun da Uğur'a bakmaya başladı, herkes memnun işte halinden."

Gizem'in bu olgunluğu karşısında afallamama rağmen ilgisiz görünmeye çalışarak:

"Kimin kime baktığı beni ilgilendirmiyor, Gizem," dedim, "bu evde kaç kişiye bakıldığı ilgilendiriyor beni."

1 Temmuz 1995

Aman Allahım! Bize sabah erkenden Safiye geldi bugün. Neredeyse Kılark'ın buraya gelmesi gibi bir şey bu! Viyan'ı aramaya gelmiş hem de buraya. Kıyamet koptu kıyamet!

Dün gece Aşağı Mahalle'den eve dönerken Viyan'ların dükkânının önünden geçtim. Viyan yoktu ortalıkta. Meğer üst katın penceresinden görmüş beni. Arkamdan bize geldi. Gece de o kadar güzeldi ki, terasta otururken vaktin nasıl geçtiğini anlamadık.

Derken uyuyup kalmışız. Meğer Viyan her gece evde uyurmuş. Safiye kalkıp da Viyan'ı bulamayınca aramaya çıkmış. Bizim evdeki bütün nüfus da bu aralar bahçeye taşındığından yoldan onları görüp daldı bizim buraya. Tam o esnada da Anıl mutfakta bize sosis doğruyor, hani misafirim var diye.

“Oğlum, Tosuuun, buralarda mıydın sen bütün gece?” diye cıglık cıglığa bir kadının bağırdığını duyunca çıktı Anıl elinde bıçakla mutfaktan. Sabahları biraz suratsız olur genellikle, ama gülümse-di Safiye'ye:

“Aaaa, sizin kediniz miydi o? Bize hep arada gelip gider, sahipli olduğunu anlamıştık gerçi. Hay Allah bu kadar merak ettiğinizi bilseydik... Tosun muydu adı, biz tabii adını bilmediğimizden Viyan diyorduk ona.”

O sırada ne kadar yerime sinmiş de olsam gördü Safiye beni.

“Şu kedi sizin mi? dedi beni göstererek.

“Evet,” dedi Anıl, “bizim.”

“Hiç eğitmemişsiniz bunu siz hiç,” diye birden kükredi Safiye. Anıl alttan almaya karar verip önce bıçağı bıraktı elinden masaya ve “Ne oldu, bir şey mi yaptı?” diye sordu sakın sakın.

“Nasıl tırmaladı bu beni biliyor musunuz”

“Canım bu köpek mi de eğitelim,” diye akli sıra beni korumaya çalıştı Anıl, sonra bana dönüp “Ah Doli ah!” dedi sesine kızgın bir ifade vermeye çalışarak.

“Vurursunuz iki tane poposuna eğitilir,” dedi Safiye bilmiş bilmiş.

“Siz vursaydınız o zaman,” diye cevap verdi Anıl, sanki zekası konusunda beni hayal kırıklığına uğratmak istermiş gibi. Ancak bu cevap Safiye üzerinde aynı olumsuz etkiyi yapmamış olmalı ki cephe değiştirip başka bir saldırı noktası arandı Safiye:

“Viyan da ne demekmiş hem? Tosun benim kedimin adı Tosun.”

“Tosun ne demekmiş hanımefendi?” dedi Anıl ve aynı sinir ve kararlılıkla devam etti:

“Sizin adınızı Tosun yapalım o zaman, bakalım nasıl oluyormuş adınızın Tosun olması!”

(“Nihayet... Nihayet... Formunu buldu Anıl,” diye fısıldadım Viyan’a.)

“Sizin adınızı da Doli yapalım o zaman! “

(“Eh Safiye’nin performansı da hiç fena değil,” diye göz kırptı Viyan.)

“Yaparım adımlı Doli n’oolucak? Ama hayatta Tosun yapmam!”

(“Bak, gördün mü?” dedim Viyan’a başımla Anıl’ı işaret ederek.)

“İyi o zaman ikinci isim olarak da Viyan’ı alırsınız artık!”

(“Buna ne diyecek bakalım seninki,” diye zevkle yerine yerleştirdi Viyan.)

“O da olur, Doli Viyan... Ne güzel isim! Boris Viyan’ın bir şeyi gibi olurum hem! Ama iki cihan bir araya gelse Tosun yapmam!”

(“Bir de Gizem yaparım demese bari!”)

(“Kim bu Boris Viyan?”)

(“Bilmiyorum, Hayrettin Amca’ya sorarız, dur şimdi...”)

“Gel oğlum,” dedi Safiye Viyan’a, “gidelim buradan!”

(“Ben gideyim bari Doli, sonra görüşürüz.”)

Tam “görüşürüz” diyordum ki İbrahim Bey döndü çarşıdan ellerinde torbalarla. Safiye’yi görünce durakladı, sonra “Günaydın,” dedi İbrahim Bey ve soran bakışları Anıl’a döndü, o da inadına inadına:

“Viyan’ı merak etmişler de,” diye açıklama yaptı İbrahim Bey’e.

“Aaaa biz çok severiz Viyan’ı!” diye bu kez Safiye’ye döndü İbrahim Bey.

“Tosun beyefendi Tosun, bu kedinin adı Tosun!” dedi Safiye gözlerini kısarak.

İbrahim Bey yine istifini bozmadan:

“Olsun canım Tosun olsun, gene severiz ne olacak? Buyrun, kahvaltı edelim.”

“Yok, sağolun!”

“Bir çay için bari.”

Anıl'la İbrahim Bey yanyana duruyorlardı, ben de gidip yanlarında durdum.

Safiye bir Anıl'a bir İbrahim Bey'e bir de bana baktı ve Viyan'ı yere bıraktı:

“İçeyim bari bir çayınızı. Sizin burası serinmiş, aşağılar yanıyor cehennem gibi.”

Sonra Türkân Hanım da geldi bahçeden ve onlar masada yavaş yavaş kendi alemlerine dalarlarken, biz de Viyan'la huzur içinde sosislerimizi yedik.

2 Temmuz 1995

Paçavra'nın çocuğunun adı “Pamuk” olmuş ve yakında evden gidecekmış. Çikin anlattı sabah, Paçavra üzgünmüş, “O bana Mavi'nin yadigârı,” diyormuş. Pamuk'u gitmeden muhakkak görmem lazım, Paçavra'dan bir kez daha rica etmeye gideceğim bu akşam.

3 Temmuz 1995

Dün akşamüstü korkunç sığağa rağmen Aşağı Mahalle'ye gittim. O kadar sıcaktı ki Anıl hepimizin başına ıslak selpak mendillerle kompres yaptı. Mendil kafamda öylece sokağa çıkmışım. Yolda birkaç turist bana bakıp gülmeye başlayınca hemen mendili yere silkeleyip hiçbir şey olmamış gibi yürümeye devam ettim. Bu soğuk kompres iyi geliyor ama sokağa çıkarken kafamda unutmam lazım.

Aşağı Mahalle'ye vardığımda ortalıkta kimse yoktu, kimse çıkmıyor ki sokağa sıcaktan. Benek'lerin bahçesine girip bir ağacın altında tembel tembel beklemeye koyuldum. Az sonra tanıdık bir ses duyuldu:

“Doli Bey, Doli Bey bakar mısınız?”

Benek balkondaki bambu koltuğundan sallanarak gülümsüyordu bana.

“Efendim,” dedim.

“Ne kadar sıcak bir gün değil mi?” diye devam etti Benek Hanım sözlerine, “fakat biraz rahat ettim bugün, kimse görünmedi sokakta, anlarsınız ya! Siz niye buradasınız bugün bu sıcakta?”

Bu kırılıp dökülen konuşma sinirime dokunuyordu aslında ama yine de kabalaşmamaya özen göstererek cevap verdim:

“Hayrettin Amca ile burada sözleşmiştik, onu bekliyorum.”

“Hayrettin Bey mi demek istiyorsunuz?”

Artık dayanacak halim kalmamıştı, “Siz nasıl anlıyorsanız,” deyip uzaklaştım bahçeden. Arkamdan duyduğum o hafif iç çekiş de iyice tepemi attırdı. Ne olursa olsun Paçavra’ların evine girip bir an için de olsa Pamuk’u görmeyi deneyecektim.

Sokak kapısı bu mevsimde her zaman olduğu gibi açıktı ve şansından ortalıkta kimseler görünmüyordu, sessizce içeri süzuldüm, fakat bir oda dışında bütün odaların kapıları kapalıydı, o odaya doğru yürüdüm ben de. Ve az sonra... İşte Pamuk karşımdaydı. Bir sepetin içinde oturuyordu.

“Merhaba Pamuk,” dedim çekinerek. Mavi gözlerini açtı, korkmuş gibiydi benden.

“Ben anneni arıyordum da!”

“Hiç evden çıkmadı bugün, muhakkak yan odanın penceresindedir, bahçeden dolaşırsan bulursun.”

“Burada da bekleyebilirim.”

“Ama Sabriye Teyze seni görürse kızar, sen en iyisi pencerenin önüne git.”

“Olur,” deyip çıktım, onu daha fazla ürkütmek istemedim.

Gerçekten de pencerenin önünde uyukluyordu Paçavra. Ayak seslerimi duyunca hafifçe araladı gözlerini:

“Ha sen miydin? Ne işin var bu sıcakta burada?” deyip gözlerini

tekrar kapıyordu ki birden doğruldu yerinden:

“Pamuk’a baktın değil mi?”

“Evet.”

“Nasıl buldun?”

“Kızmadın mı onu gördüm diye?”

“Olan olmuş artık, zaten yarın gelip alacaklar.”

“Nereye gidiyor biliyor musun?”

“Biliyorum tabii,” diyerek gözlerini kapattı yine Paçavra.

“Nereye peki?” diye üsteledim.

Bir gözünü araladı Paçavra.

“Bir tek şartla söylerim. Eğer geçen gece Hayrettin Amca’nın sana neler söylediğini anlattırsan.”

“Hangi gece?” diye sorarak zaman kazanmaya çalıştım.

“Adsız’ın serenat gecesi, Hayrettin Amca sende kalmış ya o akşam, konuşmuşsunuzdur herhalde.”

Çikin’in aklı olmalıydı bu, yoksa ne kadar “bilinçlenmiş” olursa olsun bu kadarını akıl edemezdi Paçavra.

“Evet, bende kalmıştı o gece ama hemen uyuduk.” diyerek soruyu geçiştirmeye çabaladım.

“Eğer anlattırsan Adsız gösterecek sana Pamuk’un taşınacağı evi.”
(Adsız’ın fikriymiş demek buuu!)

“Adsız nereden biliyor o evi?”

“Biliyor işte, anlatıyor musun şimdi?”

Köseye sıkışmıştım işte. Hayrettin Amca bana güvenmiş ve bir sırrını paylaşmıştı, şimdi onu ele vermem doğru olur muydu? Bütün ciddiyetimi takınarak anlatmaya koyuldum:

“Hayrettin Amca Adsız’ın mutlu olmasını çok istiyor, onun öyle yaparak kendisini rezil ettiğini düşünüyor. O kadar üzülmüştü ki olanlara, bütün gece Adsız’a öğreteceği serenatları hatırlamaya çalıştı, ama çoğunu unutmuş.”

Paçavra’nın kuşkulu bakışlarını görünce “Yaşlılık işte,” diye bağladım sözlerimi ve o gece Hayrettin Amca’nın yaptığı gibi bir şarkı söyleyerek ağır ağır uzaklaştım oradan. Vicdanım temizdi.

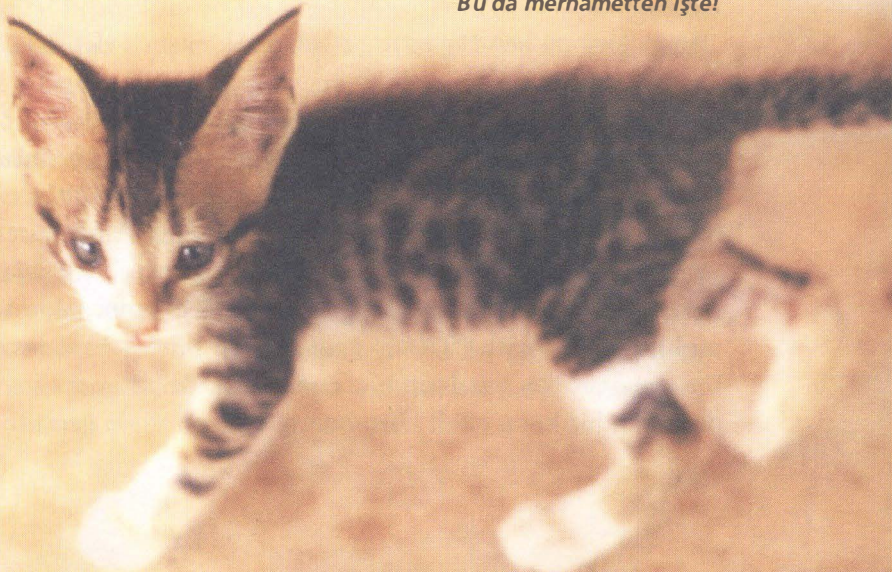
15 Temmuz 1995

Benek'e verilecek yemek "Aşağı Mahalle Kurulu'nda" tartışmaya açılmış. Gizem, Hayrettin Amca'ya kendiliğinden bizim terası önermiş, üstüne bir de "Hayrettin, madem söyledin artık, sözünü tut," diye tutturunca Paçavra ve Çikin de Hayrettin Amca'ya cesaret vermişler. Sonunda öyle bir durum ortaya çıkmış ki, Adsız'a bu olayda hiçbir iddiası yokmuş gibi davranılmaya başlanmış. O da daha fazla uzatmamış işi, "Ama bana da haber verin yemek için, hiç olmazsa son bir şans verin," deyip gülererek gitmiş.

Yapılan plana göre bu akşam Gizem'in ve benim akşam saatlerinde evi terk etmemiz gerekiyor ki ev Benek Hanım'a fazla kalabalık görünmesin. Dursun problem tabii. Gizem onu da bizle gelmeye ikna etmeye çalışacak. Uğur ve Mistır Spak (Dursun'un çocuğunun malesef artık bir adı var) küçük olduklarından Benek Hanım'a evde merhametten geçici olarak beslenen kediler olarak gösterilecek.

Hayrettin Amca gelip evde ne var ne yok diye bir kontrol etmek istedi, cuma olduğu için ciğer günü şansından. Evden çıkmadan bizim su taslarının yenilenmesi konusunda Anıl'ı uyarmayı unutmamamı söyledi ve gayet memnun ayrıldı evden. Benek Hanım'ı tam,

Bu da merhametten işte!

gecenin ilk siyah pırlıtsı düştüğü an alacakmış evinden. Tam o zaman bizim de evden ayrılmamızı rica etti. Şimdi güneşin çekilmesine tam otuzsekiz ışın kaldı ve Gizem başıyla işaret etti, gidiyoruz.

16 Temmuz 1995

Gizem’le Aşağı Mahalle’ye inerken, tam yolun ortasında Hayrettin Amca ve Benek’le karşılaştık, derin bir sohbete dalmış gibi ağır ağır Kral Mezarı’nın önünden bize doğru geliyorlardı. Sohbet dediysem de, Hayrettin Amca konuşuyor, Benek de “Evet, çok haklısınız, Hayrettin Bey,” ya da “Hayhay efendim,” diyen derin anlamlı cümleler kuruyordu. Bizi görünce durdular.

Hayrettin Amca:

“Benek Hanım’ı söz verdiğimiz akşam yemeğine götürüyordum, sizde katılmak isterseniz...” dedi, sanki “tam ağızla” söylüyormuş gibi. Biz de kararlaştırdığımız gibi Çikin’e davetli olduğumuzu söyledik ve iyi akşamlar dileyerek yolumuza devam ettik.

Vardığımızda Aşağı Mahalle’dekiler toplanmış, uzun bir geceye hazırlanıyorlardı. Adsız biraz somurtsa da az sonra birden Benek’lerin bahçesindeki bir masaya sıçrayarak Benek’lerin balkonuna doğru döndü ve Hayrettin Amca’nın taklidini yapmaya başladı:

“Benek Hanım, ben Hayrettin, çıkabilecek misiniz efendim?”

Sonra yüzünü bize dönerek:

“Tam zamanında teşrif ettiniz Hayrettin Bey!”

Paçavra ve Çikin gülmekten öldüler, Gizem ise sadece, onları anlayışla karşılıyormuş gibi gülümsedi. Adsız gösterisi bitince yanımıza döndü ve “Hadi bakalım, gidiyoruz,” dedi birdenbire bana ve nedense hiçbir şey sormadan peşine takıldım.

Adsız’la önce pazarın kurulduğu yere gittik, ortalık sakın ve karanlık görünüyordu. “Otur,” dedi Adsız, “burada bekleyeceğiz.”

Bir manavın boş kasalarının arasına oturduk. Az sonra gece kdar siyah bir koku geldi burnuma ve Lale göründü gecenin için-

den. Adsız hiç kendisinden beklenmeyen bir sessizlikle sahneden çekilirken Lale yanımdaydı.

“Merhaba,” dedi acı sesiyle.

“Merhaba.”

“Sen buraya gelmezdin hiç.”

“Buradasındır diye düşündüm.”

Sesimi dinledim (kendine güvenen bir sesti bu), devam ettim:

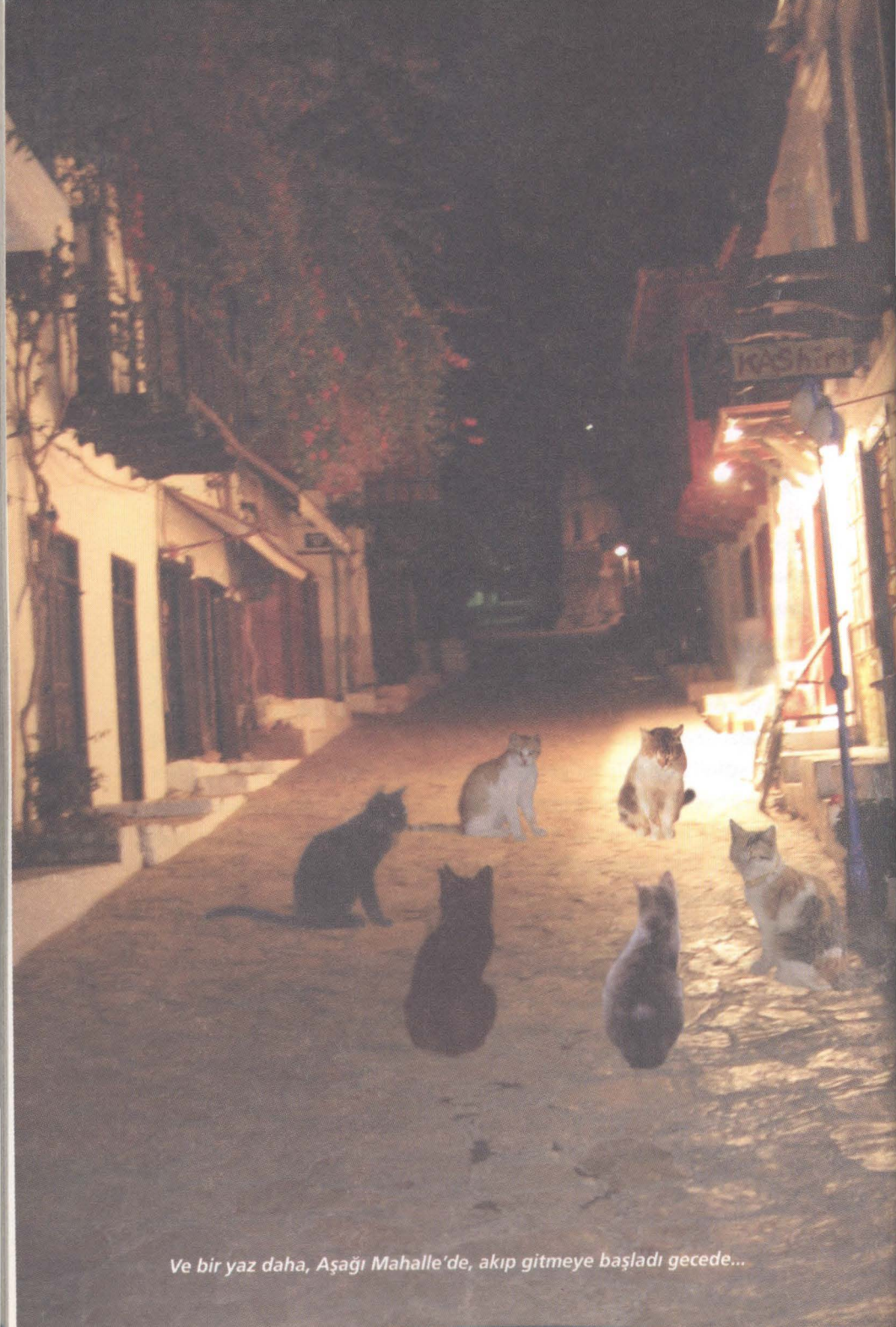
“Dursun’a cezasını verdim o akşam.”

Lale bana inanmak isteyen gözlerle baktı ve hayatımın en güzel gecesi başladı.

O gece bir daha Aşağı Mahalle’ye gitmedim, eve de dönmedim. Lale ile onun gittiği lokantaları dolaştık, sandalyelere çıktık, masalara uzandık, mutfaklara girdik, kovalandık, tekrar girdik ve ve masalar toplanmaya, sandalyeler masaların üzerine ters konulmaya başlarken “Hadi,” dedi Lale ve onun penceresinin önündeki uzantısına gidip oturduk, birbirimize iyice sokulduk.

Meis’te ışıklar tek tek sönmeye başladı. Bir iki balıkçı teknesi Li-man Ağzı’na doğru açıldı, Anıl, Kafe’de yalnız kalınca önce bir “Tindiristik” dinledi ve sonra masaları topladı, Arap Gökkuşağı’nın önüne kokoreç arabasını getirdi, uzakta bir yıldız kaydı, sahilde bir adam içinden bir dilek tuttu, Türkân Hanım “Nerede bu Doli, ah ah,” diye söylendi, Melek Hanım derin bir düşe daldı, Mavi’de kapılar kapandı, meydandaki duvar boşaldı, sokaktan son sarhoşlar, ilk âşıklar ve yorgun argın evlerine dönen aşçılar, yamakları ve garsonlar geçtiler. Ve biz, hâlâ böylece oturuyorduk.

Gün ağarırken “Hadi git, sonra yine gelirsin,” dedi Lale. Öptüm onu ve bir tüy kadar hafif ve yakışıklı eve döndüm. Hayrettin Amca gözlerinde aylardır görmediğim çakmak çakmak bir pırıltıyla kapıda beni bekliyordu. Terasa çıktık ve bize bir ömür kadar uzun ve bir nefes kadar sıcak gelen o yaz gecesini konuştuk durmadan.

Ve bir yaz daha, Aşağı Mahalle'de, akıp gitmeye başladı gecede...

15 Ekim 1995

Hayrettin Amca mutlu mutlu olmasına ama sadece kendi aklının değil, benim aklımın da sınırlarında gezindi bu sabah. O kadar karmakarışık şeyler anlattı ki hâlâ kendime gelebilmiş değilim. Şimdi:

Ben, annem, Hayrettin Amca, bizim evdeki nüfus, Aşağı Mahalle'dekiler, Lale, Benek Hanım, eskiden Tekgöz Perikles ve hatta Kılark'ın dahil olduğu büyük bir rüyanın içindeymişiz hepimiz. Bu rüyadan birimizin uyanması demek hepimizin yok olması demekmiş. Hiçbirimiz uyanmadığımız için de rüya olmasıyla olmaması farketmiyormuş. Ben ihtiyatla "Belki Tekgöz Perikles uyanmıştır artık," diyecek oldum. Hayrettin Amca gülümsedi, "Hayır, o bizim rüyamızda başka bir rüyaya daldı sadece," dedi ve gitti.

Gizem merdivenlerin altından bizi dinliyormuş, yerinden çıkıp yanıma oturdu, yüzüne bakmadım ama endişesi ve kaygısı gölgesinden bile belli oluyordu. Hayrettin Amca'nın her geçen gün daha da çöken zayıf silüeti yavaş yavaş silinip gitti sokakta. Bir süre konuşamadık ikimiz de, arkasından bakakaldık.

Sonra Gizem hiçbir şey söylemeden geldiği gibi sessizce çekildi yerine. Dursun Lale'ye vurduğunda, gelip Dursun'a vurduğu zaman da "iyi" olduğunu sandığım birşeyler hissetmiştim Gizem'e karşı, ama bu yakınlık gibi değildi. Şimdi, o hiç konuşmadığımız kısacık anın arkasından, gerçekten ortak bir rüyanın parçaları gibi olmuştuk Gizem'le. Hayrettin Amca bunu mu anlatmak istemişti acaba? Ama hızla silkinmeye çalıştım bu düşüncelerden ve bahçeye inip kelekleri kovaladım.

Nefis bir balık kokusuyla uyandığımda buzdolabının üstündeydim. Gizem mutfak kapısının önünde durmuş içeri bakıyordu. Bir an gözgöze geldik, aşağıya inip tam karşısına oturdum ama

hâla aramızda eşik vardı, mutfak kapısının eşiği. Bir ara Dursun hızla içeri daldı ve “balerin bacaklarının” üzerinde yükselip kızaran balıklara bir göz attı, ama biz ikimiz yerimizden kıpırdamadık, eşik eşikti ve ben bir süre sonra Gizem’e arkamı dönerek mesajımı iyice belirginleştirdim.

Yemekten sonra, evdeki bu sessiz gerginlikten bunalıp çıktım. Aşağı Mahalle’de kimseler yoktu, Paçavra’ların bahçesine gidip beklemeye başladım. Şu rüya meselesi yine takılmıştı kafama. Üstelik Gizem’le aynı rüyadaymışız gibi olmuştu sonra. Sessizlikte düşünceler o kadar çabuk geçiştirilemiyor, kelebekler de olmuyor bahçede kovalanacak, Dursun da koşmuyor ortalıkta, bir ağacın altında oturuyorum. Ben Doli, yakışıklı, sinirli, huzursuz Doli. Az sonra tanıdık bir koku geliyor burnuma, ve annem atlıyor bahçe duvarından yanıma. Nasıl unutabilirim ki onun da bu rüyada olduğunu!

“Ne yapıyorsun burada tek başına?”

“Hiç, düşünüyorum.”

“Ne düşünüyorsun?”

“Kelebekleri.”

“Hayrettin’den haberin var mı?”

“Var, seni unuttu.”

“Biraz tuhaflaşmış son günlerde, öyle mi?”

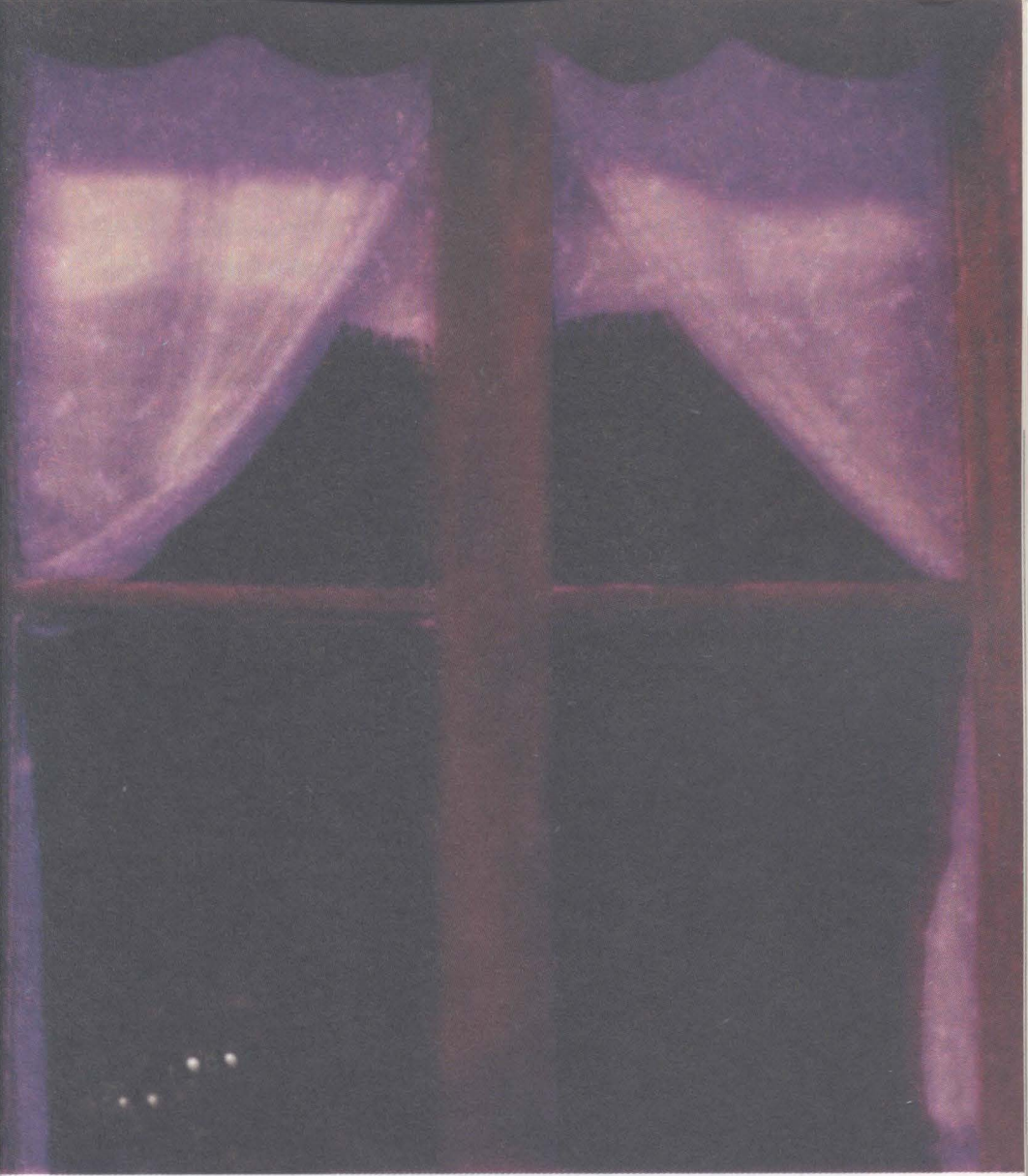
“Sabah gayet iyi görünüyordu.”

“Benek’lerde mi yaşıyormuş ne? Paçavra’nın tekrar karşıya gitme işine de karışmış geçenlerde.”

“N’oolmuş? Herkes herkesin işine karışıyor.”

“Peki” dedi annem, “iyi rüyalar Doli”.

Patisiyle hafifçe başımı okşadı ve gitti, duvardan sokağa atlarken dönüp bir kez daha bana baktığını gördüm.

Hayrettin Amca ve Benek.

Kalktım, Lale'yi aramaya çıktım, bulamadım ve sonra... bir daha hiç ama hiçbir yere dönemedim.

* * *

Anıl önce komşulara sordu, “Ha o akıllı kedi mi? Merak etme, kaybolmaz o,” dediler. Büfeci Orhan “Şöyle delikanlı bir kedi miydi?” dedi. Uzunçarşı’da bir kız “Ha o güzel gözlü olan mı?” diye sordu. Anıl hepsine “Evet,” diye cevap verdi. Saatler sonra bütün Kaş’ı aramaktan yorgun eve döndüğünde terasta yavrularının başında oturan Lale’yi gördü, içlerinden duman renkli olan yavrunun başını okşadı ve defterine şu notu düştü:

“Duman doğduğunda annesi yalnız ve gururlu bir sokak kedisi, babası ise kasabada çoktan bir efsaneydi.”

Şimdi bu başka rüyanın içinde, bir kayanın üzerinde hep o yazı düşünüyorum. Önce Dursun sonra da Gizem geldiler ardından, Pamuk da burada. Çikin oturduğu evde yalnız kalınca bize taşındı. Anıl onu önce erkek sanıp adını Danyal koydu, kadın olduğunu anlayınca da “özür dileyip” Danyeli demeye başladı. Sonra o da “Çikin Danyeli” olarak geldi buraya. Adsız ise gülerek geldi yanı-
mıza. Burada hepimizin birer kayası var. Aşağı Mahalle’dekiler aşağıdaki kayalıklardalar. Eskisi gibi sık sık görüşüyoruz onlarla da.

Burada olanlardan sadece Hayrettin Amca, Milenyum’u görüp geldi. Benek hâlâ büyük rüyada, ama hep balkonda, gözleri artık

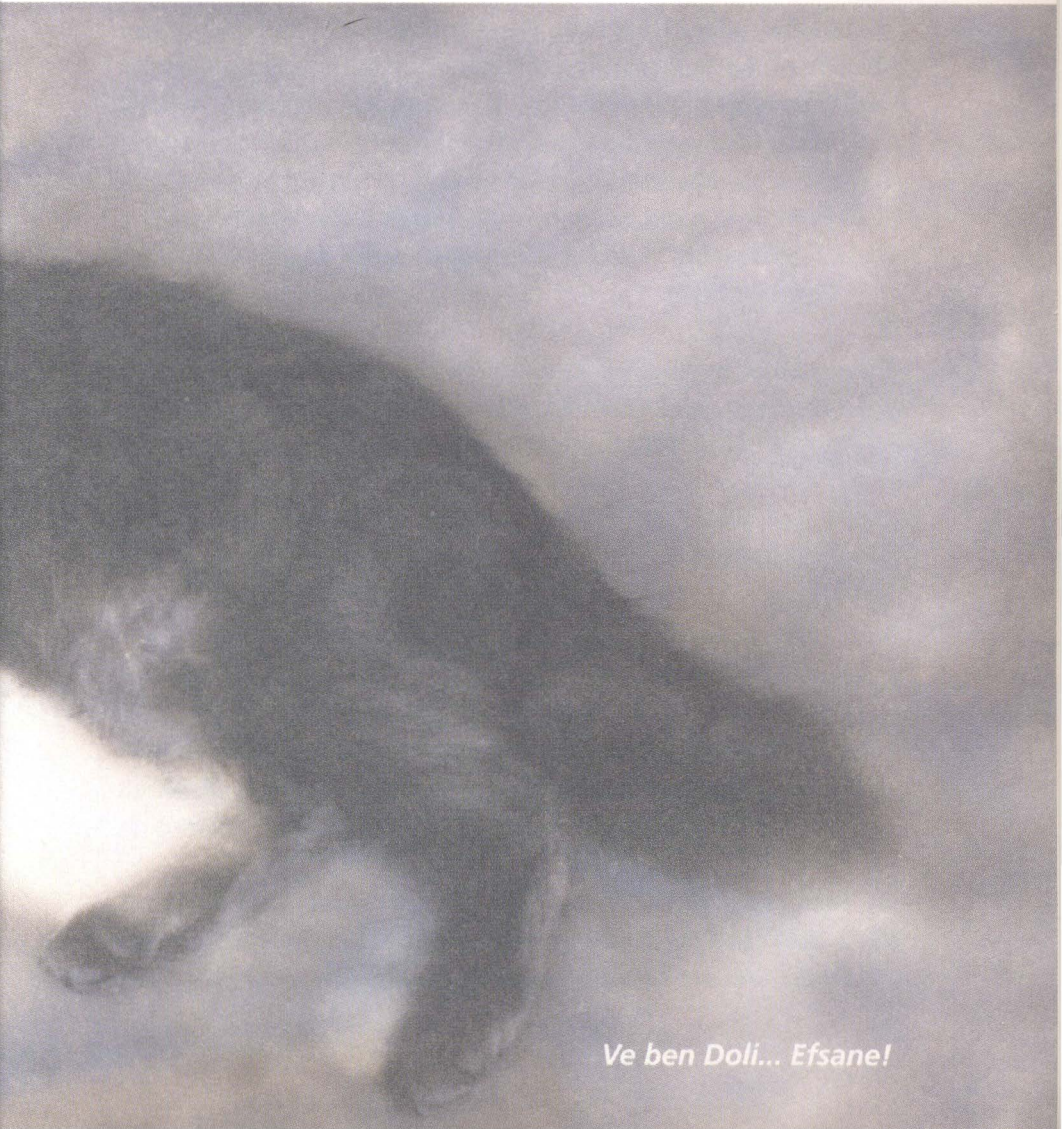

görmüyor. Viyan artık hiç olmazsa arada bir onun yanına gidiyor. Bana kaybolan yiyeceklerin sırrını hiçbir zaman açıklamadı, kimseye de açıklamıyor. Mavi karşıdan Kaş'ın kıyılarını gözetlerken Paçavra da mendireğin dibinde kendi kendisine gülümseyip hayallere dalıyor.

Lale ve Duman da büyük rüyada, terastalar. Duman yarısı içilmiş su taslarını terasın bir köşesinden öbür köşesine, Anıl'ın ayaklarına doğru iterken Anıl "Ah, ah... ben senin kime çektiğini biliyorum ya," diyerek beni düşünüyor. O zaman ben de kendi kendime fısıldıyorum: "Efsane'ye değil mi Anıl, Efsane'ye!"

Kaş - Frankfurt, 4 Mayıs 2003

Ve ben Doli... Efsane!

*"Başka Bir Akdeniz Kedisinden",
Bir Okur'a Notlar*

1. "Cogito ergo sum" diyerek hayatımıza giren ve daha da pek çıkacağına benzemeyen Descartes "hayvanlar hissetmez" diyecek kadar ileri giderek, onların bir ruha sahip olmadıklarını ileri sürmüştür. Bu konuda tamamen farklı düşünen Hayrettin Poldo ise, hayatın aksiliklerinden, mutsuzluklarından kaçmak için "kedi-lerin ve müziğin" en münasip yol olacağını söyleyen Albert Schweitzer'e daha yakın bir "duruşu" benimseyerek uzun uzun düşünmüş ve nihayet yağmurlu bir kış akşamında, tıpkı Schweitzer gibi, batılı ahlak felsefesinin doğaya bakışının 17. yüzyıl Fransız düşünürü René Descartes'ın etkisiyle giderek bozulduğu sonucuna varmıştır.

2. Emir Kusturica'nın müzikleri Goran Bregović tarafından yapılan 1993 yapımı filmi *Arizona Rüyası*'nın şarkıları arasında yer alan ve Doli'nin "aasabını" bozan sözler şöyledir:

*"İnsan düşünür:
At düşünür:
Koyun düşünür:
İnek düşünür:
Köpek düşünür."*

Doli'nin gökkuşağının öte yanında yeralan "rüyasında", *Kara Kedi*, *Ak Kedi* filminin adını duyarak, Goran Bregović'i olmasa da, en azından Emir Kusturica'yi affettiği sanılmaktadır.

Bu arada Doli, Emir Kustrica'nın "kalıcı barışın sağlanması yolunda" bir adım daha atarak, ismine ilham kaynağı olan *Dolly Bell'i Hatırlıyor musun?* adlı filminin, bundan sonraki televizyon

ve sinema gösterimlerinin “Doli’yi Hatırlıyor musun?” adı altında yapılmasını arzu ettiği yolunda bir beyanda bulunmasının pek yerinde bir davranış olacağını düşünmektedir.

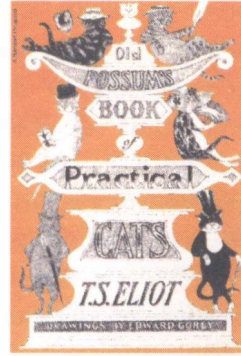
3. Hayrettin Poldo tarafından şiirsellik uğruna bir parça “serbest” bir çeviriyle *Yaşamın Trajik Duygusu* olarak anılan ölümsüz eserin yazarı Miguel De Unamuno’nun yine pek isabetli bir şekilde “bir kediyi gülerken ya da ağlarken değil de daha çok düşünürken gördüğünü” ifade etmesinin ve hemen ardından da “kedilerin belki de içlerinden güldükleri ya da ağladıkları” meyanında görüş bildirmesinin hem Descartes’a hem de Emir Kusturica’ya verilen en önemli cevap olduğu konusunda Hayrettin Poldo ile Doli arasında bazı tartışmaların varlığı biliniyor. Burada ana tartışma ekseninin, Unamuno’nun bu sözlerin hemen akabinde yengeçlerin de içlerinden ikinci dereceden denklemler çözme olasılıklarından söz etmesinin “lüzumsuzluğu” olduğu sanılıyor.

4. Paçavra tarafından Mavi’nin “başrollerinden birinde oynadığı” iddia olunan Gabriele Salvatores’in unutulmaz filmi *Mediterraneo* 1991 yılında Meis adasında çekilmiştir. Bu filmin ada sakinleri için önemi, neredeyse Paçavra’nın Meis gezisinin Aşağı Mahalle sakinleri için önemi ile aynı değerdedir, hatta daha ileridir. Filmin çekildiği süre içerisinde, ada bundan sonra, hep belleğinde saklayacağı ve önemini tam olarak sadece kendisinin anlayacağı bambaşka bir dünyaya adım atmıştır, tıpkı Paçavra’nın Mavi’ye olan aşkı gibi.

5. Hayrettin Poldo’nun, Tosun-Viyan hakkındaki “İnsanın bir tek ve hep aynı yaşamı yoktur,” diye başlayan sözleri Chateaubriand’a ait olup, Sayın Poldo’nun bunları büyük ihtimalle bir kafede duyduğu sanılmaktadır.

6. Doli’nin kafasını bozan isim meselesine de kısaca değinirsek: Konunun uzmanlarından T.S.Elliot, kedilere isim koymanın “öyle

çocuk oyuncuğı” olmadığını söyleyip, bir kedinin üç ismi olması gerektiğini öne sürmektedir. Birincisi kedilerin birlikte yaşadıkları insanlar tarafından verilen gündelik isimler: Pamuk, Sarman, Tekir, Tırmık, Minnoş gibi.. ya da gündelik de olsa biraz daha şık, süslü olanlar: Admetus, Platon, Elektra gibi. İkinci olarak sadece bir kediye mahsus isimler: Kediopat, Kedistrofal, Kediskopat gibi... Ve nihayet üçüncü olarak: Akıllı derin

tefekkürle meşgul her kedinin bileceğı ve kimseye söylemeyeceğı o esrarlı, kutsal ve tekil olan isim. Bu isabetli tespitinden ötürü T.S.Elliot'in önünde başta Bizim Mahalle ve Aşağı Mahalle olmak üzere tüm Kaş kedileri olarak saygıyla eğiliyoruz.

7. Ruhsar'ın adının doksanlı yıllarda kısa bir süre Kaş'ta yaşamış, ama bir türlü “kasaba hayatına alışamamış” erken dönem reikicisi bir hanımefendi tarafından verildiğı bilinmektedir, bu hanım Ruhsar derken (ismin sözlük anlamından bihaber olarak) sadece “ruhu-sar” anlamında bir dilekte bulunmak istemiştir.

Bu arada “Güzel Romydos” ismini, çeşitli kurullarımızda en azından her beş yılda bir okunması tavsiye olunan Gabriel Garcia Marquez'in eşsiz eseri “Yüzyıllık Yalnızlık'ın” kahramanlarından “Güzel Remedios'tan” almıştır. Ancak, hafızayı da etkileyen aşırı sıcaklar esnasında verilen bu isim, kış gelip de roman kahramanı Güzel Remedios'un gökyüzüne uçtuğı hatırlanınca “ya kaderi de benzerse?” diye düşünülerek “Güzel Romydos” olarak değiştirilmiştir.

Bu bağlamda:

İsmin hayatta cismin ve ruhun şekillenmesinde, Hayrettin Pol-do'nun deyişiyile nasıl bir “alameť” ya da Paçavra'nın deyişiyile

nasıl bir “kader ağları” rolü oynadığına işaret eden “Nomen est omen” “görüşü” hayatta “Ruhsar” durumunda olduğu gibi “sekteye uğramayıp” da doğru dürüst işlediği zamanlarda “ismi ile müsemma” diyebileceğimiz talihli ya da talihsiz bir takım durumlar ortaya çıkmaktadır. Mesela biz, Edip Cansever’in, dilinize olağanüstü güzellikte şiirler kazandırmış bu büyük şairin, adının Edip soyadının Cansever olması ne talihli bir durumdur diyoruz.

8. Viyan’ın Afet için söylediği “Her yerde bırakıp gittin beni gözlemlerle” dizesi de, Hayrettin Poldo’nun cevap olarak münasip gördüğü “mutlu aşk yoktur” dizesi de meşhur Fransız şair Louis Aragon’a aittir. Hatta Viyan’ın, Doli ile birlikte terasta oturup, günbatımı sessizliklerinin hakimiyetinde uzun uzun denizi seyrettiği anlarda “Elsa” yerine “Afet” koymak suretiyle, içinden şu dizeleri geçirdiği sanılmaktadır:

*“Gördüm denizin üzerinde parlarken Elsa’nın
gözleri Elsa’nın gözleri Elsa’nın gözleri.”*

9. Hayrettin Poldo’nun Doli ve Viyan’a, Anıl’ın Safiye ile olan tartışmaları sırasında adını andığı Boris Vian konusunda “yazar, şair, mühendis, müzisyen, senarist, çevirmen ve efendim o zamanlar Sen Jermen’in türlü çeşit kafelerinde, caz kulüplerinde yaşanan varoluşçu hezeyanın vak’anüvisi olan bir beydir kendisi” şeklinde bir açıklamada bulunduğu bilinmektedir. Boris Vian, sadece 39 insan yılı süren kısacık hayatına bu kadar şey sığdırmasının yanısıra, Fransız Direniş Hareket’ine katılan kedilerin bile farkına varabilmiştir. “Bir Kara Kedi için Blues” adlı eserinin yanısıra, “Günlerin Köpüğü” adlı eseri de malum nedenlerle “klasiklerimiz” dahilindedir. Bu arada Viyan, Boris Vian gibi arada bir de olsa Vernon Sullivan olarak anılmak istenmediğini ifade etmiştir.

10. Hayatının son günlerini artık “Tekgöz” değil de “Perikles” olarak anılarak geçirmek isteyen “Tekgöz Perikles”in adına kaynak-

lık eden şahsiyet, bundan yaklaşık 2500 insan yılı kadar önce Atina'da yaşamış ve çok önemli “projelere” imzasını atmış bir devlet adamı, bir komutan ve bir hatiptir. Halkın “tam” katılımıyla, tabii haliyle kadınlar, köleler, kediler ve yurttaşlık hakkı olmayanlar dışındaki “tam halkın” katılımıyla toplanan halk meclislerinin en yüksek mercii olarak tanındığı, sokaklarında Sokrates’in, Sophokles’in ve Perikles’in değerli hayat arkadaşı Aspasia’nın dolaştığı Atina’da yüksek bir tarz-ı hayat ortaya çıkmış ve her yurttaşın her memuriyeti üstlenebileceği bir nevi “radikal demokrasi” rüzgârı kentin her bir köşesini sarmıştır bu Perikles zamağında. İşte Anıl, Perikles dönemini okuyup, düşündüğü yağmurlu bir Kaş sabahında Tekgöz’ün nasıl yavaş yavaş ihtiyarlayıp çöktüğünü görmüş ve büyük bir ihtimalle ona bu yeni isimle bir parça olsun moral vermek istemiştir.

11. Doli tarafından Lale için söylenen “Karadutum çatal karam çingenem” dizesi Bedri Rahmi Eyüboğlu’na ait olup şiir “nar tanem nur tanem bir tanem” diye devam eder. Bedri Rahmi Eyüboğlu sözkonusu olduğunda, Kaş’ta doğup, hayatının sonuna kadar orada yaşamış olan ünlü şair Hayrettin Poldo’nun tercihi ise kesinlikle şu dizelerdir:

“Önde zeytin ağaçları arkasında yar

Sene 1946

Mevsim

Sonbahar”

☘ Kaş Kedileri adına Flitik, 22 Ekim 2003

TEŞEKKÜR

Bu kitabın ortaya çıkmasında değerli katkılarından ötürü başta İletişim Yayınları'ndan Asuman Oktay olmak üzere, Jörg Oberznik, Esra Belgin, Gülay Gürvit, Federico Bellino, Mile Jerkovic ve Jason Kissel'e çok teşekkür ederim.

Doli bir delikanlı. Doli Akdeniz'li. Doli bir kedi. Hayrettin Amca, Dolores, Gizem, Paçavra, Çikin, Güzel Romydos, Lale, Viyan, Adsız, Kılark ve diğer kedilerle ve biraz da insanlarla birlikte hayatın küçük, ama büyük sırlarını çözmeye çalışıyor. Elimizde Doli'nin günlüğü, arkamızda Kaş güneşi, önümüzde Akdeniz mavisini hayat detektifliğine doğru sessiz, sıcak ve mavi bir yolculuğa çıkıyoruz. Bu yolculukta hareket var, aşk var, hüznün var, huzur var, arkadaşlık var, dostluk var, yalnızlık var, kıskançlık var, merak var. Kısaca, hayatın kendisi var.

İLETİŞİM 1044
ÇAĞDAŞ TÜRKÇE
EDEBİYAT 149

ISBN 975-05-0288-4
9 789750 502880